

Børne- og Ungdomsudvalget

Protokol

07-11-2013 kl. 14:30

Udvalgsværelse 1

Medlemmer

Bodil Kornbek

Deltog

Christina Stenberg Lillie

Deltog

Gitte Kjær-Westermann

Deltog

Lone Schou Hansen

Deltog

Mette Schmidt Olsen

Deltog

Henrik Brade Johansen

Deltog

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

Derudover deltog

Direktør Ulla Agerskov

Centerchef Erik Pedersen

Centerchef Lone Nygaard Jensen

Udvalgssekretær Louise Angelo

Ungerådet, ledsaget af Klubleder Mikael Hildebrandt, havde foretræde inden mødets begyndelse. Kultur- og Fritidsudvalget var inviteret til dette.

Indholdsfortegnelse

1. [3. anslået regnskab 2013 - Børne- og Ungdomsudvalgets område](#)
2. [Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Børne- og Ungdomsudvalgets område](#)
3. [Implementering af overgrebspakken](#)
4. [Regeringens tilsynsreform](#)
5. [Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde](#)
6. [Oversigt over afgjorte anker på det sociale område](#)
7. [Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme](#)
8. [Anmodning om optagelse af sag om 1 mia. kr. til den danske folkeskole fra AP Møllers Fond](#)
9. [Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver](#)
10. [Anmodning om optagelse af sag på dagsorden om andre eliteskoler end fodboldsskoler - for eks ballet](#)
11. [Meddelelser til udvalgets medlemmer - november 2013](#)

1. 3. anslået regnskab 2013 - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget behandlede den 24. oktober 2013 forvaltningens redegørelse vedrørende 3. anslået regnskab for 2013. Redegørelsen er udarbejdet på baggrund af de bevillinger, der er gældende ultimo 2013, samt med udgangspunkt i forbruget pr. 30. september 2013.

Efter indstilling fra forvaltningen drøftede Økonomiudvalget konsekvenserne af redegørelsen og besluttede bl.a., at

- 1) tage redegørelsen vedr. 3. anslået regnskab 2013 til efterretning, og
- 1) oversende redegørelsen til fagudvalgene med henblik på deres behandling af redegørelsen forinden forelæggelse for Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

På indeværende møde skal Børne- og Ungdomsudvalget behandle det fremlagte skøn over forventet regnskab 2013 for udvalgets område. Resultatet af udvalgets behandling oversendes til økonomiudvalgsmødet den 14. november 2013.

Resultatet af budgetopfølgningen på Børne- og Ungdomsudvalgets område er vist nedenfor. De enkelte afvigelser er beskrevet nærmere i notat af 10. oktober 2013 om "3. anslået regnskab 2013, pr. 30.9.2013", som er udsendt med dagsordenen til økonomiudvalgsmødet den 24. oktober 2013 og vedlagt den elektroniske udgave af dagsordensmaterialet.

Hovedtallene i 3. anslået regnskab 2013 for 2013:

Tabel 1

1.000 kr. netto	Budget 2013	Korrigeret budget *	Anslået regnskab	Afvigelse i forhold til korr. budget	Afvigelse i forhold til opr. budget
Uddannelse og Pædagogik - Skoler	482.670	469.228	467.728	-1.500	-14.942
Uddannelse og Pædagogik - Børn	266.708	261.580	259.680	-1.900	-7.028
Udsatte børn	86.468	80.905	85.005	4.100	-1.463
Børne- og Ungdomsudvalget i alt	835.846	811.712	812.412	700	-23.434

- = mindregift/merindtægt

+ = merudgift/mindreindtægt

* Budget 2013 inkl. tillægsbevillinger siden budgetvedtagelsen i oktober 2012 til og med september 2013. Der skønnes et samlet merforbrug i forhold til det korrigerede budget på Børne- og Ungdomsudvalgets område på i alt 0,7 mio. kr.

Nettoafvigelsen kan opdeles i følgende kategorier:

Tabel 2

	1.000 kr.
Aktivitetssområde SKOLER	
Syge- og hjemmeundervisning	-250
Skolefritidsordninger	150
Befordring af elever i grundskolen	-150
Bidrag til statslige og private skoler	-250
Ungdommens Uddannelsesvejledning	-700
Produktionsskoler	-300
Aktivitetssområde DAGTILBUD	
Fælles formål	-1.300
Dagplejen	-600
Aktivitetssområde UDSATTE BØRN	
Forebyggende foranstaltninger	3.000
Kontantydelse	-500
Døgninstitutioner	1.300
Sikrede døgninstitutioner	300
I alt	700

Forklaringen til de væsentligste afvigelser er følgende:

Aktivitetssområde Skoler

Det samlede mindreforbrug på skoleområdet udgøres primært af et mindreforbrug på Ungdommens Uddannelsesvejledning (-0,7 mio. kr) og mindreforbrug på Produktionskoler (-0,3 mio. kr.).

Mindreforbruget på Ungdommens Uddannelsesvejledning er opstået som følge af udmøntningen af Kommunens andel af Ungepakke II på 1,4 mio. kr. Ungepakken fordeles via bloktilskud, hvilket er til fordel for Kommunen, da målgruppen er relativt mindre end bloktilskudsandelen. Udgiften til produktionsskolerne har været mindre, som følge af et lidt lavere antal elever end budgetteret.

Aktivitetssområde Dagtilbud

Under posten betegnet fælles formål, ligger bl.a. den mellemkommunale refusionskonto, som vurderes at komme ud af 2013 med en nettoindtægt på 0,8 mio. kr. Det korrigerede udgiftsbudget er 0,5 mio. kr. Det er således vurderingen, at budgettet kan reduceres med 1,3 mio. kr.

Dagplejen forventes at komme ud af 2013 med et mindreforbrug ift. det korrigerede budget på 0,6 mio. kr. Det er således vurderingen, at budgettet kan reduceres med 0,6 mio. kr.

Aktivitetssområde Udsatte børn

Det samlede merforbrug på Udsatte børn er sammensat af et merforbrug på forebyggende foranstaltninger på netto 2,5 mio. kr. (3,0 mio. kr. - 0,5 mio. kr. i kontantydelse) og et merforbrug på døgninstitutionssområdet på 1,6 mio. kr. samlet, i alt 4,1 mio. kr.

Ved 2. anslået regnskab så det ud til, at merforbruget på det forebyggende område ville blive modsvaret af et mindreforbrug på anbringelsesområdet. Der har imidlertid ikke vist sig et mindreforbrug på anbringelsesområdet, og budgetrammen kan derfor ikke holdes.

De stigende udgifter til forebyggende foranstaltninger hænger sammen med stigende aktivitet på familiebehandlingsdelen, bl.a. flere sager med indsats fra ekstern leverandør, og stigende aktivitet vedrørende økonomisk støtte, hvor anbringelse på kost- og efterskole i stort omfang er erstattet af støtte til opholdet som led i en forebyggende foranstaltning. Endelig kan 0,5 mio. kr. af merforbruget forklares ved en tilpasning af praksis vedrørende aflastningsordninger, hvilket medfører bortfald af den statslige medfinansiering.

De stigende udgifter til foranstaltninger der vedrører anbringelse, skyldes primært bortfald af statsrefusion i en række flygtningesager, tilgang af 2 dyre anbringelsessager samt tilbagebetaling af opholdsbetaling for 2012 i en mellemkommunal refusionssag.

Hovedtallene i 3. anslået regnskab 2013 for 2014-17:

Tabel 3

1.000 kr. netto	Budget 2014	Budgetoverslag 2015	Budgetoverslag 2016	Budgetoverslag 2017
Uddannelse og Pædagogik - Skoler	0	0	0	0
Uddannelse og Pædagogik - Børn	0	0	0	0
Udsatte børn	600	500	500	500
Børne- og Ungdomsudvalget i alt	600	500	500	500

- = mindregift/merindtægt

+ = merudgift/mindreindtægt

Kvartalsrapport for det specialiserede socialområde

Økonomi- og Indenrigsministeriet har besluttet at afskaffe de obligatoriske kvartalsvise oversigter for det specialiserede socialområde fra og med 3. kvartal 2013. Der er således ikke længere et krav om at indsende den hidtidige oversigt til Økonomi- og Indenrigsministeriet eller forelægge denne for kommunalbestyrelsen.

Forvaltningen vil imidlertid fremadrettet fortsat lave en opgørelse over økonomi- og aktivitetstal og forbedre udviklingen af de aktivitetstal, der hidtil har været indarbejdet i rapporten. Hensigten er, at denne ledelsesinformation fremover vil indgå i forbindelse med de kvartalsvise økonomiske afrapporteringer.

Økonomiske konsekvenser

Fremgår af sagen.

Beslutningskompetence

Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. redegørelsen vedrørende 3. anslået regnskab 2013 drøftes,
2. de bevillingsmæssige ændringer jf. tabel 1-3 anbefales.

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Ad. 1 Drøftet

Ad. 2. Anbefalet

Bilagsfortegnelse

1. 3. anslået regnskab 2013 pr. 10-10-2013.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

2. Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget besluttede den 24. oktober 2013, at den endelige budgetudmøntning behandles i fagudvalgene.

Der var til brug for mødet i Økonomiudvalget udarbejdet følgende materiale, som opfylder intentionerne i budgetaftalens punkt 5 om opfølgning på budgetaftalen 2014-17:

- ┆ oversigt over budgetaftalepunkterne, hvor punkterne er opdelt efter henholdsvis politisk og administrativ udmøntning (bilag)
- ┆ notat af 10. oktober 2013, hvor udmøntningen af de enkelte poster kort er beskrevet med hensyn til konkrete handlinger og tidsplan (bilag).

Det fremgår bl.a. af notatet, at der med hensyn til politisk behandling er identificeret en række områder, hvorom der træffes beslutning om udmøntning ultimo 2013 eller primo 2014.

De områder, som håndteres administrativt, vil kun blive forelagt politisk, såfremt der viser sig vanskeligheder med at indfri de pågældende initiativer.

Ved de anslåede regnskaber i 2014 vil der blive gjort status for udmøntningen af alle punkterne i Budgetaftale 2014-17, idet udvalget vil få forelagt en oversigtsrapport, hvor den aktuelle status for de enkelte punkter vil fremgå, samt bemærkninger, såfremt der eventuelt måtte være problemstillinger.

På Børne- og Ungdomsudvalgets område er der identificeret følgende punkter, hvor der skal ske en politisk udmøntning:

1. Folkeskolereform
2. Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler
3. Finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet
4. Mere økologi
5. Internationalt spor på skolerne
6. Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet
7. Modersmålsundervisning på småbørnsområdet.

Alle forslag på Børne- og Ungdomsudvalgets område er identificeret som politiske sager.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at udmøntningen sker som skitseret.

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Godkendt, at udmøntningen sker som skitseret med de faldne bemærkninger.

Bilagsfortegnelse

1. BUU - opfølgning på budgetaftale 101013.pdf
2. Notat om udmøntning af budget 2014-17 - BUU 101013.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

3. Implementering af overgrebspakken

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget blev den 22. august 2013 orienteret om overgrebspakkens intentioner og indhold. Samarbejdsaftalen med Børnehus Hovedstaden er underskrevet, jf. udvalgets beslutning den 12. september 2013 om at bemyndige forvaltningen hertil.

Overgrebspakken trådte i kraft 1. oktober 2013. I det følgende skitseres, hvilke nye krav overgrebspakken stiller, og hvordan implementeringen af disse krav håndteres.

1. Krav om hurtig og systematisk vurdering af underretninger om børns mistrivsel:

Der er udarbejdet procedurebeskrivelser for, hvordan vurderingen af en indkommen underretning skal foretages og registreres inden for 24 timer uden for almindelig træffetid og ved sagsbehandlerens fravær (bilag). Der er ligeledes udarbejdet procedurebeskrivelse for, hvordan den lovpligtige "second opinion"-genvurdering ved underretninger i eksisterende sager skal gennemføres (bilag). For at sikre, at alle underretninger kan vurderes hurtigt, sender Forvaltningen brev ud til alle samarbejdspartnere om, at skriftlige underretninger skal sendes til underretning@ltk.dk. Dette er ligeledes præciseret med en ny tekst på kommunens hjemmeside (<http://www.ltk.dk/underretning-om-mistrivsel-af-et-barn>).

2. Krav om beredskab for forebyggelse, tidlig opsporing og håndtering af overgreb mod børn:

Der er udarbejdet et beredskab, som falder i to dele. Den første del er en pjece om forebyggelse og tidlig opsporing i kommunens institutioner (bilag). Denne pjece beskriver bl.a., hvilke fokuspunkter institutionerne skal være særligt opmærksomme på i forebyggelsesarbejdet, hvilke tegn og signaler hos børnene, som fagpersoner skal holde øje med, samt hvilke handlepligter der gælder for fagpersoner, der arbejder med børn (underretningspligt og afværgepligt). Den anden del af beredskabet er en pjece med handleguides til fagpersoner (bilag), hvori der findes konkrete handleanvisninger ved mistanke eller viden om overgreb mod børn.

De beskrevne handleguides er inddelt i fire typer af sager:

- 1) overgreb begået af forældre,
- 2) overgreb begået af en ansat i kommunen,
- 3) overgreb begået af andre voksne og
- 4) overgreb begået af et barn under den kriminelle lavalder.

Forvaltningen udsender beredskabspjecerne til de relevante institutioner og samarbejdspartnere sammen med det brev, der udsendes vedrørende underretninger, jf. ovenfor. Ved udformningen af beredskabet er der taget udgangspunkt i SISO's (Videnscenter for Sociale Indsatser ved Vold og Seksuelle Overgreb mod Børn) inspirationskatalog for kommunale beredskaber vedrørende overgreb og i "best practice"-eksempler på beredskaber fra Socialstyrelsens Vidensportal.

3. Oprettelse af børnehuse:

I sager om overgreb mod børn skal Lyngby-Taarbæk Kommune ifølge loven inddrage Børnehus Hovedstaden, hvis der skal udarbejdes en § 50-undersøgelse, jf. tidligere orientering om Børnehus Hovedstaden. Notat om finansiering af Børnehus Hovedstaden er tidligere udsendt på email til udvalgets medlemmer (bilag).

Øvrige elementer i overgrebspakken (øget inddragelse af barnet, udveksling af oplysninger med politiet, mv.) implementeres i den almindelige sagsgang. Derudover rekvireres et kompetenceudviklingsforløb ved Socialstyrelsen for såvel sagsbehandlere som for lærere og pædagoger vedrørende overgreb mod børn.

Økonomiske konsekvenser

Kommunens andel af bloktilskuddet er beregnet til 219.000 kr. i 2013 og 582.000 kr. i overslagsårene. Fraregnet kommunens andel af det foreløbige budget for Børnehus Hovedstaden, udgør det resterende beløb til udmøntning af de ekstra administrative opgaver i overgrebspakken dermed umiddelbart ca. 0,4 mio. kr. årligt. De ovenfor beskrevne tiltag forventes løst inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. implementeringen af overgrebspakken tages til efterretning,
2. beredskabsplanerne tages i anvendelse.

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Ad. 1 Taget til efterretning.

Ad. 2 Godkendt.

Bilagsfortegnelse

1. Procedurebeskrivelse for håndtering af underretninger.doc
2. Procedurebeskrivelse for second opinion.doc
3. Forebyggelse og tidlig opsporing.doc
4. Handleguides.doc
5. finansiering af Region Hovedstadens Børnehus.doc

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

4. Regeringens tilsynsreform

Sagsfremstilling

Det Sociale Tilsyn overgår til Frederiksberg Kommune pr. 1. januar 2014. Lyngby-Taarbæk Kommune har tidligere fået revisionsfirmaet BDO til at foretage tilsynsopgaven på de sociale institutioner beliggende i Kommunen.

Intentionen med etableringen af Det Sociale Tilsyn er, at sikre en bedre kvalitet på anbringelsessteder, botilbud og andre sociale døgntilbud for særligt udsatte børn, unge og voksne. Det Sociale Tilsyn omfatter såvel tilsyn angående plejefamilier som tilsyn angående offentlige og private bosteder/institutioner på både børne-/ungeområdet og voksenområdet. Det er dog fortsat kommunen, der har tilsyn med det enkelte barn.

Det Sociale Tilsyns opgaver omfatter både den generelle godkendelse af familierne (hvilket betyder, at de kan modtage børn i det hele taget, også fra andre kommuner) og tilsyn samt grunduddannelsen for plejefamilier. Kommunerne skal selv varetage supervision og efteruddannelse af plejefamilierne samt øvrige opgaver, der varetages af familieplejekonsulenterne i forbindelse med anbringelse og under anbringelsen.

I Lyngby-Taarbæk Kommune er der 23 pleje- og aflastningsfamilier, der er generelt godkendt. Kommunen har samlet brugt ca. 225 timer pr. år på denne opgave.

Økonomiske konsekvenser

Finansieringen af det Sociale Tilsyn sker på to måder: Dels i forhold til "objektive kriterier", det vil sige ud fra andelen af 0-17-årige i de respektive kommuner, og dels en takst der afregnes direkte på de respektive bosteder/institutioner.

Den objektive finansieringsandel er for Lyngby-Taarbæk Kommune i 2014 på 0,6 mio. kr., hvoraf Kommunen er DUT-kompenseret med 0,413 mio. kr. Der er således et underskud på 0,2 mio. kr. i forhold til DUT-kompensationen.

Herudover skal det for så vidt angår børneområdet bemærkes, at forvaltningen, i forbindelse med den generelle administrative reduktion i 2012, foretog en reduktion af området på 0,3 mio. kr. for budgetåret 2013 - under forudsætning af, at Det Sociale Tilsyn ville varetage flere af de opgaver, der rent faktisk varetages af familieplejekonsulenterne i 2013. Som det fremgår ovenfor, er det imidlertid alene den generelle godkendelse, tilsynet samt grunduddannelsen, som Det Sociale Tilsyn varetager, og der er således fortsat flere væsentlige opgaver i relation til plejefamilier i form af supervision og videreuddannelse, som skal varetages af Kommunen, end forventet. Opgaverne udføres indtil videre inden for rammen, idet området følges nøje, både i forhold til den objektive finansieringsandel og i forhold til takstudviklingen.

For så vidt angår voksenområdet, er afregning vedrørende de sociale institutioner baseret på ensartede principper. Takstfinansieringen beregnes ud fra omkostningsbaserede takster om godkendelse og driftsorienteret tilsyn, som ikke skal give over- eller underskud. Et eventuelt over- eller underskud indregnes efterfølgende i taksterne for det Sociale Tilsyn jf. § 23 i Lov om Sociale Tilsyn. Taksterne indeholder udover det traditionelle tilsyn de udvidelser, der er beskrevet

i Lov om Socialt Tilsyn kap. 3. § 5-11 "Socialtilsynets opgaver".

Taksterne indregnes i taksterne på de omfattende tilbud, og er differentieret efter tilbuddets størrelse.

Indenfor de to første år skal samtlige tilbud, både kommunale og private, re-godkendes.

Der er planlagt et samarbejds møde mellem Forvaltningen og Socialtilsyn Hovedstaden i november, som handler om det fremadrettede samarbejde.

Beslutningskompetence

Social- og Sundhedsudvalget for så vidt angår voksenområdet.

Børne- og Ungdomsudvalget for så vidt angår børne- og ungdomsområdet.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at orienteringen om det Sociale Tilsyn tages til efterretning

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Taget til efterretning

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

5. Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Sagsfremstilling

Børne- og Ungdomsudvalget får forelagt kvartalsvis ledelsesinformation for det specialiserede børnesocialområde, som indeholder følgende områder:

1. antal underretninger
2. antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
3. antal klagesager hos Ankestyrelsen
4. ledelsestilsyn, herunder:
  - ┆ § 50 undersøgelse
  - ┆ Gennemførelse af børnesamtalen i forhold til anbragte børn jf. § 70 i serviceloven

Data er sammenlignet med tidligere kvartaler, og der hvor det er meningsfuldt, er der sammenlignet med data for 2012. Ledelsesinformationen udvikles løbende i forhold til validiteten af datagrundlaget.

Data for 3. kvartal viser, at sagsantallet fortsat er højt og det er generelt vanskeligt at overholde lovgivningens sagsbehandlingsfrister i alle sager, som det fremgår af rapporten om ledelsesinformation (bilag).

Der er en stigning i antallet af underretninger og iværksættelse af børnefaglige undersøgelser, og specielt de børnefaglige undersøgelser er stigende og samtidig har der i 3. kvartal været flere komplicerede sager, som har været prioriteret. Der har derfor været et ekstraordinært pres på sagsbehandlerne, som bl.a. har resulteret i, at det har været vanskeligt, at overholde sagsbehandlingstiderne i samtlige sager. Ledelsen følger området tæt, både i relation til belastningsgraden og sagsbehandlingstiderne.

Økonomiske konsekvenser

Opgaven løses inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at ledelsesinformationen tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Taget til efterretning

Bilagsfortegnelse

1. sag 5 bilag ledelsesinformation nov 2013.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

6. Oversigt over afgjorte anker på det sociale område

Sagsfremstilling

Hidtil har borgere, der får ydelser efter servicelovens bestemmelser eller får afslag herpå, haft mulighed for at indbringe kommunens afgørelse for Det Sociale Nævn. Efter 1. juli 2013 er der dog sket en organisationsændring, så sagerne alene behandles i Ankestyrelsen.

Det Sociale Nævn kunne - og Ankestyrelsen kan nu;

- Stadfæste kommunens afgørelse (give kommunen medhold)
- Ændre kommunens afgørelse (give borgeren medhold)
- Hjemvise sagen til fornyet behandling (bede kommunen behandle sagen på baggrund af nye/andre oplysninger, med et andet perspektiv, belyse sagen bedre, eller andet)
- Afvise sagen (klagefristen er overskredet, ikke relevant for nævnet, eller andet)

Én gang årligt opgøres ankesagernes udfald opdelt efter kommuner. Lyngby-Taarbæk

Kommunes afgørelser på det sociale område, som har været til behandling i Det Sociale Nævn i 2009 - 2012, fordelte sig således:

	2009	2010	2011	2012
Stadfæstet	102	103	116	98
Ændret	9	13	13	11
Hjemvist	26	17	26	23
Afvist, mv.	13	19	15	23
I alt – sager i nævnet	150	152	170	155

Som tabellen viser, er der flere sager, der er blevet afvist i 2012 end tidligere, men herudover er fordelingen nogenlunde den samme som tidligere.

Sagerne vedrører tilbud, ydelser eller øvrige bestemmelser efter en række love på det sociale område, herunder bl.a. lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension, førtidspensionsloven, retssikkerhedsloven, serviceloven, lov om boligstøtte, lov om almene boliger m.v. Det omfatter således sagsbehandlingen og afgørelser truffet i flere forskellige fagcentre i Kommunen, jf. notat med en komplet liste over afgjorte sager i 2011 og 2012, fordelt efter lovområde og afgørelsens art (bilag).

Sagerne handler især om klager over:

- Merudgiftsydelse og kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med forsørgelse i hjemmet af et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse (Serviceloven §§ 41-42)

- Støtte til voksne ifht. personlig hjælp, ledsagelse mv. (Serviceloven §§ 83-99)

Økonomiske konsekvenser

Opgaven er udført inden for rammen.

Beslutningskompetence

Børne- og Ungdomsudvalget for så vidt angår børneområdet.
Social- og Sundhedsudvalget for så vidt angår voksenområdet.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at orienteringen om klagestatistikken tages til efterretning.

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Udsat.

Bilagsfortegnelse

1. sag 4ssu 6buu bilag 1-Klage statistik.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

7. Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget godkendte den 22. november 2012 et kommissorium for gennemførelse af en analyse af den kommunale bygningsmasse, der skulle tilvejebringe oplysninger om følgende:

1. Understøtter bygningerne moderne og fremtidsrettede måder at løse opgaverne på? Hvis ikke - hvad mangler der så? Der er til grund for vurderingen heraf udarbejdet nogle funktionsprincipper for kravene til de bygninger, der skal rumme dagtilbud, skoler, klubber, ældrecentre, folkeoplysning og handicapinstitutioner
2. Udnytter vi bygningerne effektivt med fokus på Space Management tænkning, jvf. den vedtagne forretningsstrategi? Hvis ikke hvordan kan anvendelsen optimeres, hvad forudsætter det af ny kultur hos brugerne af bygningerne og hvordan aktiveres den "skjulte" lokalekapacitet?
3. Hvordan er vedligeholdelsestilstanden på bygningerne på de udvalgte sektorområder?

Opgaven vedrørende de to første punkter er gennemført af rådgivningsfirmaet Bascon hen over forår og sommer 2013, mens punkt tre gennemføres af forvaltningen hen over efteråret 2013 med politisk forelæggelse af resultatet heraf i januar 2014.

Resultatet af Bascons del af analysen fremlægges i en række delrapporter:

- ┆ En for hvert sektorområde (dagtilbud, skoler, klubber, områdecentre og træningscentre, sociale institutioner og folkeoplysningsområdet) med strategiske anbefalinger vedrørende punkt 1 ovenfor
- ┆ En sammenfattende rapport for alle sektorområder med strategiske anbefalinger
- ┆ En rapport, der sammenfatter den foretagne kortlægning og vurdering af lokale anvendelse og udnyttelsesgrad.
- ┆ Til grund for vurderingen af, hvorvidt bygningerne lever op til funktionsprincipperne og en moderne opgaveløsning, har Bascon taget afsæt i tre prioriteringskategorier:
  - ┆ Kategori 1 er tiltag der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen
  - ┆ Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering, der skal foretages
  - ┆ Kategori 3 er tiltag, der kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen.
- ┆ Bygningsniveau
- ┆ Indretningsniveau
- ┆ Organisations-/kulturniveau. Dette potentiale er ikke værdisat for nuværende, men bør indgå i de endelige vurderinger og politiske beslutninger om opfølgning på analysen - ikke mindst de budgetmæssige beslutninger.
- ┆ At der bør foretages en strategisk vurdering af, hvilke bygninger der er værd at renovere og modernisere
- ┆ At demografiudviklingen tænkes ind i vurderingen af, hvilke bygninger der er behov for

- ┆ At der er et potentiale for en øget og mere effektiv anvendelse af bygningerne - både i forhold til de primære brugere, men også i forhold til de eksterne brugere. Der peges her på nødvendigheden af et nyt lokalebookingsystem, der kan sikre overblik over ledige bygninger og lokaler
- ┆ At der er et potentiale for en bedre anvendelse, hvis der arbejdes med kultur og adfærd hos de primære brugere, hvilket kræver kompetenceudvikling og kulturændringer hos ledere og medarbejdere, men også en overordnet politisk fastlæggelse af principper for lokaleudnyttelsen
- ┆ At der udarbejdes konkrete guidelines og anvisninger for indretninger indenfor de forskellige institutionstyper i overensstemmelse med anbefalingerne i de enkelte delrapporter.

I de tilfælde, hvor der er observeret et potentiale i forhold til at skabe bedre sammenhæng med funktionsprincipperne, er der fra Bascons side foreslået tiltag på den enkelte ejendom i forhold til:

Generelt er det Bascons vurdering, at kommunen har en blandet bygningsmasse, som for skolernes vedkommende er kendetegnet ved en relativt ældre bygningsmasse; på områdecentre, træningscentre og sociale institutioner kendetegnet ved en relativt nyere bygningsmasse; og på dagtilbudsområdet kendetegnet ved en relativt varieret bygningsmasse.

For områdecentre, træningscentre, sociale institutioner, dagtilbud samt klubber lever de fleste ejendomme i høj grad op til områdernes funktionsprincipper, mens der kun er forholdsvis få ejendomme, som kategoriseres til kun i mindre grad at leve op til funktionsprincipperne. Med nogle få bygningsmæssige tiltag kan disse forholdsvis få bygninger bringes på et tilfredsstillende niveau i forhold til funktionsprincipperne.

Derimod er der stor variation i forhold til i hvilken grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Lidt over halvdelen har gode rammer, mens de øvrige kræver større investeringer med henblik på at blive tidssvarende og moderne.

På baggrund af kortlægningen og analysen af bygningerne peger Bascon på en række potentialer, som kan bidrage til en mere effektiv arealanvendelse og -udnyttelse i Lyngby-Taarbæks bygningsmasse, samt sikre moderne og fremtidssikrede faciliteter:

I forbindelse med lokaleanalysen blev Bascon ligeledes bedt om at bidrage til en undersøgelse af effektiviseringspotentialer for en sammenlægning af Tandplejen. Forvaltningen vurderer at det er nødvendigt at gennemføre yderligere analyser af forskellige scenarier, og at resultatet heraf forventes fremlagt i en selvstændig sag primo 2014.

Økonomiske konsekvenser

Nedenfor er de samlede økonomiske udgifter oplyst, hvis alle institutioner og skoler løftes til kategori 3.

Samlet overslag:

Institutionstype	Ombygning	Indretning
Skoler	77.900.000	2.700.000
Områdecentre/Træningscentre	5.200.000	450.000
Daginstitutioner	13.000.000	5.200.000
Klubber	4.050.000	700.000
I alt	100.150.000	9.050.000

Hvis der kun skal gennemføres moderniseringer svarende til kategori 1 og 2 vurderer Bascon udgiften til samlet ca. 71 mio. kr., som dækker over udgiften til opgradering af syv ejendomme til at kunne leve op til funktionsprincipperne.

Heraf udgør udgiften på skoleområdet alene 64 mio. kr. for tre skoler - nemlig Lindegårdskolen, Hummeltofteskolen og Lundtofte Skole. Budgetmæssigt er der allerede afsat 30 mio. kr. til Lindegårdskolen, hvorfor dette beløb kan fratrækkes de 71 mio. kr. , så udgiften kan reduceres til ca. 41 mio. kr. Det skal understreges, at det vurderede behov og den anslåede udgift ikke omfatter en vurdering af vedligeholdelsestilstand eller behov for genopretning/vedligeholdelse.

Bascons anbefaling i forhold til disse syv ejendomme er, at der først gennemføres en strategisk vurdering af, hvorvidt denne investering kan betale sig - eller der eventuelt skal tænkes alternativt.

Økonomioverslag for de enkelte tiltag på bygningerne er rammebeløb og hvert enkelt tiltag bør yderligere bearbejdes og kvalificeres både i forhold til indhold og form, før projektet endeligt kan budgetsættes.

Det er forvaltningens vurdering at en stillingtagen til de budgetmæssige konsekvenser af den samlede analyse først bør ske, når det fulde beslutningsgrundlag er til stede i januar 2014, idet udgifter til genopretning og vedligeholdelse alt andet lige bør prioriteres før moderniseringsopgaver. Desuden forestår der et arbejde med at få afdækket, hvor meget en mere effektiv lokaleudnyttelse og en ændret kultur kan bidrage til at reducere udgifterne til evt. ud - og ombygninger. Det er derfor forvaltningens opfattelse, at lokaleanalysens anbefalinger og udgifter indgår i arbejdet med budget 2015 hen over foråret og sommeren 2014.

Beslutningskompetence
Økonomiudvalget.

Indstilling

Forvaltningen foreslår, at

1. afrapporteringen fra Bascon drøftes, idet en endelig stillingtagen til Bascons anbefalinger og eventuelle budgetmæssige konsekvenser afventer analysen af vedligeholdelsestilstanden i den kommunale bygningsmasse, der foreligger i januar 2014
2. det overvejes, hvorvidt der skal afvikles et temamøde om rapporterne for hele kommunalbestyrelsen
3. rapporterne oversendes til relevante fagudvalg til orientering og evt. drøftelse.

Økonomiudvalget den 24. oktober 2013

Ad. 1 Drøftet og godkendt at afvente endelig stillingtagen som skitseret.

Ad. 2 Godkendt.

Ad. 3 Godkendt.

1

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Udsat

Bilagsfortegnelse

1. bilag sag 11.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

8. Anmodning om optagelse af sag om 1 mia. kr. til den danske folkeskole fra AP Møllers Fond

Sagsfremstilling

Christina Stenberg Lillie (V) og Gitte Kjær-Westermann (V) har via e-mail den 11. oktober 2013 anmodet om optagelse af sag på dagsordenen med følgende ordlyd:

"Torsdag d. 10/10-13 bekendtgjorde A.P. Møller Fonden at den har valgt at donere en milliard kroner til at styrke undervisningen i den danske folkeskole.

På A.P. Møller Fondens hjemmeside <http://www.apmollerfonde.dk/folkeskolen.aspx> kan man læse følgende:

"Fonden ønsker med bevillingen bredt at støtte opkvalificering og efteruddannelse af undervisere og skoleledere samt udvikling af undervisningsmetoder og hjælpemidler. Fonden vil invitere interesserede til at søge om støtte til projekter til disse formål. Det forudsættes, at ansøgninger om projekter anbefales af en eller flere kommuner eller af Kommunernes Landsforening"

Venstre ønsker på den baggrund at drøfte muligheden for at søge midler fra den pulje. Da første ansøgningsfrist er til april 2014, er der god tid og mulighed for at få skolerne i Lyngby-Taarbæk til at byde ind med deres ideer og projekter. Herefter kan kommunens forvaltning kvalificere og samle en ansøgning til fonden, når rammerne for ansøgningsprocedure er fastlagt i februar 2014".

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Når kriterierne for puljen er kendt, udarbejder forvaltningen - i dialog med skolernes parter - en ansøgning om midler fra puljen til efteruddannelse af lærere og ledere.

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

9. Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Sagsfrenstilling

Henrik Brade Johansen (B) har i e-mail af 28. oktober 2013 anmodet om optagelse af sag på dagsordenen med følgende ordlyd:

"Vedhæftede ansøgning/ forslag om at oprette skolehaver på Dyrehavegård for 3-4 klasserne på i første omgang Trongårdsskolen og sidenhen (hvis det bliver en succes) Lundtofte og Lindegård bedes sat på BUUs dagsorden for en foreløbig drøftelse."(bilag).

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november
Udsat.

Bilagsfortegnelse

1. Ansøgning om Haver til Maver på Dyrehavegaard (2)-signed.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

10. Anmodning om optagelse af sag på dagsorden om andre eliteskoler end fodboldsskoler - for eks ballet

Sagsfremstilling

Gitte Kjær-Westermann (V) har i email af 29. oktober 2013 anmodet om at få sag på møde i Kultur- og Fritidsudvalget den 7. november 2013 og Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013 og med følgende ordlyd:

"Jeg vil gerne sætte denne sag på i KFU / BUU på næste møde, hvor den nu hører bedst hjemme – den går både ind over skoledelen og fritidsdelen" (bilag: "Elite balletskole oplæg" er vedlagt/red.)

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013
Drøftet.

Bilagsfortegnelse

1. 201310 - Elite balletskole oplæg.pdf

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

11. Meddelelser til udvalgets medlemmer - november 2013

Sagsfremstilling

1. Oplæg om DUBU

Børne- og Ungdomsudvalget har den 22. august 2013 tilkendegivet ønske om at få Forvaltningen til at give et oplæg om DUBU i efteråret 2013.

Fremvisningen sker på udvalgsrådet den 5. december 2013. Her vil en afdelingsleder og en sagsbehandler fra Center for Social Indsats bruge ca. en halv time på at præsentere de vigtigste funktioner i DUBU samt på at forelægge udvalget 1-2 anonymiserede sager, som kan danne grundlag for udvalgets videre drøftelser af området.

2. Baggrundsdata mv. til brug for drøftelser om folkeskolereformen

Bilag eftersendes inden mødet.

Børne- og Ungdomsudvalget den 7. november 2013

Udsat.

Morten Normann Jørgensen

Var fraværende

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

---

3. ANSLÅET REGNSKAB 2013

pr. 30.09.2013

10. oktober 2013

J.nr. 20130910001

INDHOLD

	side
Hovedoversigt	3
Bemærkninger til hovedoversigt.....	5
Konsekvenser for årene 2014-17.....	7
Driftsvirksomheden	9
Sammendrag af driftsvirksomhed	10
Bemærkninger til aktivitetsområderne (drift)	11
Anlægsvirksomheden	39
Sammendrag af anlægsvirksomhed	40
Investeringsoversigt 2013 (specificeret anlægsforbrug).....	41
Bemærkninger til anlægsvirksomhed og ejendomssalg.....	47
Renter og finansiering	55
Balanceforskydninger	57
Likviditetsafrapportering	59

HOVEDOVERSIGT

Hovedoversigten giver et summarisk overblik.

Oversigten er opdelt i:

- A. Driftsvirksomhed
- B. Anlægsvirksomhed
- C. Ejendomssalg
- D. Renter
- E. Finansiering
- F. Finansforskydninger
- G. Afdrag på lån
- H. Optagelse af lån

Indtægter er markeret med minus (-) foran beløbet.

HOVEDOVERSIGT
 1.000 kr. netto

	OPR. BUDGET 2013*	Overf. 3.AR12 2012/13	Over- førsler 2012/13	1. ans. regnsk.	Løn -0,90%	2. ans. regnsk.	KMB- beslutn.	Tekn. omplac.	Tillægs- bevilling 2013	KORR. BUDGET 2013	3. ans. regnskab 2013	AFVIG- ELSE Korr.bud.
	(1)	(2)	(3)	(3)	(4)	(5)	(4)	(5)	(6)=(2-5)	(7)=(1+6)	(8)	(9)=(8-7)
A. DRIFTSVIRKSOMHED	2.980.752	2.187	40.560	14.810	-12.181	7.871	31	257	53.536	3.034.288	3.017.046	-17.242
Børne- og Ungdomsudvalget	835.846	-1.500	8.313	-3.823	-5.756	-3.765	1.411	-19.014	-24.134	811.712	812.412	700
Kultur- og Fritidsudvalget	84.519	-1.053	2.535	1.413	-335		-40	-8.479	-5.958	78.561	78.411	-150
Social- og Sundhedsudvalget	1.197.612	-100	1.800	2.969	-3.988	12.000		-5.699	6.982	1.204.594	1.193.185	-11.409
Teknik- og Miljøudvalget	117.233	725	10.927	1.926	-495	-1.250	-727	-8.808	2.298	119.531	111.346	-8.185
Økonomiudvalget	745.542	4.115	16.985	12.325	-1.607	886	-613	42.257	74.348	819.890	821.692	1.802
Forventede overførsler 13/14										-38.000	-38.000	
B. ANLÆGSVIRKSOMHED	172.873	39.088	19.435			1.018	25.058	-354	84.245	257.118	219.707	-37.411
Børne- og Ungdomsudvalget	13.955	10.000	2.370				740	-47	13.063	27.018	18.018	-9.000
Kultur- og Fritidsudvalget	50.925	6.132	8.556				18.513	-146	33.055	83.980	64.480	-19.500
Social- og Sundhedsudvalget	74.225	14.200	-3.899			3.240	-229	-32	13.281	87.506	93.743	6.237
Teknik- og Miljøudvalget	22.836	3.256	7.492	206		-2.222	8.893	-66	17.559	40.395	29.306	-11.089
Økonomiudvalget	10.932	5.500	4.916	-206			-2.859	-64	7.287	18.219	14.160	-4.059
Forventede overførsler 13/14												
C. EJENDOMSSALG	-55.986		-15.572	13.000		-385	34.500	-0	31.543	-24.443	-23.863	580
DRIFT OG ANLÆG I ALT	3.097.639	41.275	44.423	27.810	-12.181	8.504	59.590	-97	169.323	3.228.962	3.174.889	-54.073
D. RENTER	607			-4.207		-130			-4.337	-3.730	-3.025	705
E. FINANSIERING	-3.117.322			1.583	12.181	-11.058	167	97	2.970	-3.114.352	-3.118.569	-4.217
Udligningsordninger	224.567				12.181	-8.481	167	97	3.964	228.531	224.024	-4.507
Skatter	-3.341.889			1.583		-2.577			-994	-3.342.883	-3.342.593	290
F. FINANSFORSKYDNINGER	122.144	-26.578	200			1.353	-209	87.000	61.766	183.910	177.132	-6.778
G. AFDRAG PÅ LÅN	32.111			-2.511					-2.511	29.600	29.600	
H. OPTAGELSE AF LÅN	-110.875									-110.875	-109.474	1.401
HENLÆGGELSE AF LIKVIDER	24.304	14.697	44.623	22.675	0	-1.331	59.548	87.000	227.211	213.515	150.553	-62.962
Likvide midler primo	99.200								-	273.802	273.802	
Henlæggelse i 2013	-24.304								-	-213.515	-150.553	62.962
Kursregulering												
LIKVIDE MIDLER ULTIMO	74.896								-	60.287	123.249	62.962

* Budget 2013 er korrigeret for pulje til nedbringelse af serviceudgifter på 47,305 mio. kr. (nulløsning)

Bemærkninger til hovedoversigt

Generelt

Samlet er der tale om et 3. anslået regnskab 2013 der giver en forbedring på 63,0 mio. kr. Denne forbedring skal dog ses i lyset af, at en del af forbedringen modsvares af merudgifter i 2014 (47,6 mio. kr.), primært som følge af tidsforskydninger fra 2013 til 2014.

Korrigeres der for denne merudgift i 2014, giver 3. anslået regnskab 2013 alligevel en samlet forbedring på 15,4 mio. kr.

I nedennævnte er der nærmere redegjort for afvigelserne inden for de enkelte hovedområder.

Driftsvirksomheden (A)

Totalt set forventes der mindreudgifter på 17,2 mio. kr.

Mindreudgifterne opstår først og fremmest på grund af nogle engangsforbedringer. Det gælder betalingsforskydninger vedr. førtidspensioner, som er overgået til Udbetaling Danmark, og det gælder en omlægning af betalingerne vedr. kabelnedlægning. I alt samlede forbedringer på 17,4 mio. kr. Forbedringen kan således finansiere de øvrige nettoudgifter på 0,2 mio. kr., der dækker over en række mindreudgifter på i alt 8,3 mio. kr. og over en række merudgifter på tilsammen 8,5 mio. kr. I den sidstnævnte gruppe er der merudgifter til Udsatte børn og unge på 4,1 mio. kr., Kommunale ejendomme på 1,9 mio. kr. og Beskæftigelsesområdet på 1,9 mio. kr.

Der er nærmere redegjort for afvigelserne i bemærkningerne til de enkelte aktivitetsområder.

Anlægsvirksomheden (B)

I det oprindelige budget 2013 var der afsat 172,9 mio. kr. Der er p.t. bevilget et anlægsforbrug på 257,1 mio. kr. i 2013, hvoraf der er genbevilliget overførsler fra 2012 til 2013 på 59 mio. kr. i forbindelse med 3. anslået regnskab 2012 og overførselssagen i marts 2013, og efter at Kommunalbestyrelsen på februar-mødet har godkendt fremrykninger af anlægsinvesteringer for en ramme på 18,7 mio. kr.

Der skønnes nu et anlægsforbrug på 219,7 mio. kr., dvs. et mindreforbrug på netto 37,4 mio. kr. i forhold til korrigeret budget, der primært skyldes yderligere overførsler fra 2013 til 2014 (-44,1 mio. kr.) samt justering af lånefinansieret anlæg m.m. (6,7 mio. kr.).

Ejendomssalg (C)

Der er budgetteret med salg af ejendomme for 24,4 mio. kr. P.t. forventes en forskydning af yderligere indtægt i 2014 på 0,6 mio. kr.

Renter og Finansiering (D+E)

Inden for renter og finansiering forventes en afvigelse på netto -3,5 mio. kr., der primært kan henføres til en annullering af det afsatte beløb til det betingede balancetilskud.

Balanceforskydninger (F+G+H)

Forbedringen skyldes justering af lånefinansieret anlæg (regulering af byggelån i forbindelse med etableringen af "almene boliger" Strandberg, Slotsvænget og Caroline Amalievej 118-124), idet disse merudgifter dog modsvares af en forværring på anlægsvirksomheden.

Konsekvenser for budgetårene 2014-17

Forvaltningen har inden for de enkelte hovedområder opgjort konsekvenserne af afvigelserne i budgetårene 2014-17. Resultaterne er vist på side 7.

Likviditetsudviklingen

I dette anslåede regnskab forventes en ultimobeholdning 2013 på 123,2 mio. kr. I forhold til det korrigerede budget 2013 (60,3 mio. kr.) er der tale om en forbedring på 62,9 mio. kr. Denne forbedring modsvares dog i 2014 af merudgifter på 47,6 mio. kr.

Bemærkninger til hovedoversigt

Eventuelle yderligere tidsforskydninger fra 2013 til 2014 vil forbedre ultimobeholdningen 2013.

I sidste afsnit i redegørelsen er vist kommunens likviditetsudvikling i 2013.

Serviceammen

Mio. kr.	
Serviceudgiftsramme 2013	2.405,2
Serviceudgifter budget 2013 (ekskl. "buffer" 47,305 mio. kr.)	2.356,1
Overførsler 2012-13, service	41,0
Forventet overførsel 2013-14 (skønnet)	-38,0
Sager, tekniske korrektioner m.m.	-9,0
1. anslået regnskab 2013	6,8
2. anslået regnskab 2013	-3,2
3. anslået regnskab 2013	-6,0
Serviceudgifter i alt pr. 30.9.2013	2.347,7
Overholdelse af serviceammen	57,5

KONSEKVENSER FOR ÅRENE 2014-17

1.000 kr. netto

Driftsvirksomhed	2014	2015	2016	2017
BØRNE- OG UNGDOMSUDVALGET.....				
Uddannelse og pædagogik.....				
- Skoler.....				
- Dagtilbud.....				
Udsatte børn.....	600	500	500	500
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDVALGET.....				
Træning og omsorg.....	560	85	85	0
Handicappede.....	100			
TEKNIK- OG MILJØUDVALGET.....				
Grønne områder og kirkegårde samt trafik.....				
- Trafikanlæg mv.	-633			
Miljø og natur.....	1.046	1.046	1.046	1.046
ØKONOMIUDVALGET.....				
Administration.....	-1.046	-1.046	-1.046	-1.046
Puljer.....	3.000			
Kommunale ejendomme.....	82	80	77	75
Beskæftigelse.....		1.000	500	500
Nettodriftsområder i alt.....	3.709	1.665	1.162	1.075
Anlæg i alt.....	44.089			
Ejendomssalg i alt.....	-680			
Renter og finansiering.....				
Balanceforskydninger.....	477			
SAMLET KONSEKVENSS.....	47.595	1.665	1.162	1.075

DRIFTSVIRKSOMHED

BEMÆRKNINGER

SAMMENDRAG AF DRIFTSVIRKSOMHED

1.000 kr. netto

Driftsvirksomhed	OPR. BUDGET 2013	3.AR 2012	Over- førsler 2012/13	1. ans. 2013	Løn -0,9%	2. ans regnsk.	KMB- be- slutn.	Tekn. omplac.	Tillægs- bevilling 2013	Korr. budget 2013	3. ans. regnskab 2013	Afvig- else korr.bud.
BØRNE- OG UNGDOMSUDV.....												
Uddannelse og pædagogik.....												
- Skoler.....	482.670		2.625	637	-3.458	-200	-919	-12.127	-13.442	469.228	467.728	-1.500
- Dagtilbud.....	266.708	-1.500	5.598	-360	-2.120	-3.565	2.330	-5.511	-5.128	261.580	259.680	-1.900
Udsatte børn.....	86.468		90	-4.100	-177			-1.376	-5.563	80.905	85.005	4.100
KULTUR- OG FRITIDSUDV.....												
Klubber.....	16.084			1413				-598	815	16.899	16.749	-150
Fritid og Kultur.....												
- Fritid.....	10.743	-1.477	1.522		-113			-1.436	-1.504	9.239	9.239	0
- Idræt.....	4.983		334		-4			-3.347	-3.017	1.966	1.966	0
- Folkeoplysning.....	13.720	224	-3				-40	1	182	13.902	13.902	0
- Bibliotek.....	33.455		503		-199			-1.483	-1.179	32.276	32.276	0
- Kultur.....	5.534	200	179		-19			-1.615	-1.254	4.280	4.280	0
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDV.....												
Træning og omsorg.....	539.096	500	3.085	-181	-2.424	1.500		-7.028	-4.548	534.548	533.539	-1.009
Handicappede.....	353.032	-600	-1.710	3.875	-845	-2.000		7.207	5.927	358.959	348.559	-10.400
Sundhed.....	305.484		425	-725	-719	12.500		-5.878	5.603	311.087	311.087	0
TEKNIK- OG MILJØUDV.....												
Grønne områder og kirkegårde samt trafik.....												
- Grønne områder og kirkegårde.....	45.293	100	-1.012		-469	-900		-19.201	-21.482	23.811	23.811	0
- Trafikanlæg mv.	66.692	200	10.970	1.926	-20	-350	-846	10.536	22.417	89.109	80.278	-8.831
Miljø og natur.....	5.248	425	969		-6		119	-144	1.363	6.611	7.257	646
ØKONOMIUDV.....												
Beredskab.....	15.087		733		-12			-338	383	15.470	15.470	0
Administration.....	337.790	3.415	8.487		-1.620	616	-1.750	-5.684	3.463	341.253	339.770	-1.483
Puljebeløb.....	3.902	700	4.898	225	584	-2.680	1.137	2.000	6.864	10.766	10.266	-500
Kommunale ejendomme.....	116.693		2.232		-389			44.915	46.758	163.451	165.386	1.935
Beskæftigelse.....	272.070		635	12.100	-170	2.950		1.365	16.880	288.950	290.800	1.850
Nettodriftsområder i alt.....	2.980.752	2.187	40.560	14.810	-12.181	7.871	31	257	53.536	3.034.288	3.017.046	-17.242

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Folkeskoler	285.116					
Fællesudgifter for kommunens samlede skolevæsen	4.093					
Syge- og hjemmeundervisning	630	-250				
Pædagogisk psykologisk rådgivning mv.	8.353					
Skolefritidsordninger	41.108	150				
Befordring af elever i grundskolen	1.305	-150				
Specialundervisning i regionale tilbud	3.637					
Kommunale specialskoler	70.982					
Bidrag til statslige og private skoler	30.752	-250				
Efterskoler og ungdomskostskoler	5.633					
Ungdommens Uddannelsesvejledning	6.030	-700				
Produktionsskoler	2.108	-300				
Teatre	202					
Ungdomsskolevirksomhed	6.992					
Motorikhuset	2.288					
I alt	469.228	-1.500	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Folkeskoler*Lockoutmidler*

Lønbesparelsen vedrørende lærerkonflikten i april udgjorde i alt ca. 12,2 mio.kr. Af disse midler er brugt ca. 1,3 mio.kr. til erstatningsundervisning til afgangsklasserne og 2 mio.kr. er afsat til merudgifter til IT-kabling på skoleområdet. Herefter resterer der 8,8 mio.kr. hvoraf 8,1 mio.kr. bruges på erstatningsundervisning - Jf. KMB beslutning 30. maj 2013.

Af de 8,1 mio.kr. til erstatningsundervisning bruger skolerne samlet ca. 2,9 mio.kr. i 2013 og ca. 5,2 mio. kr. i 2014, Jf. BUU beslutning 27. juni og 22. august 2013. Lockoutmidlerne vedrørende 2014 håndteres i overførselssagen vedrørende regnskab 2013.

Syge- og hjemmeundervisning

For syge- og hjemmeundervisning forventes der et mindreforbrug på 0,25 mio. kr. grundet lavere aktivitet end budgetteret.

Skolefritidsordninger

Der forventes et merforbrug vedrørende SFO'en på Taarbæk Skole på ca. 0,15 mio.kr. Omvendt forventes et tilsvarende mindreforbrug på Taarbæks Fritidscenter.

Taarbæk Fritidscenter og SFO'en på Taarbæk Skole er placeret i samme bygning og er organisatorisk under samme leder. Bevillingsmæssigt hører Taarbæk Fritidscenter under aktivitetsområde Klubber, mens SFO-området hører under aktivitetsområde Skoler. Der overføres derfor 0,15 mio. kr. fra Taarbæk Fritidscenter til Taarbæk SFO.

Befordring af elever i grundskolen

Der forventes et mindreforbrug på befordring af elever i grundskolen på ca. 0,15 mio. kr.

Bidrag til statslige og private skoler

Bidraget til statslige og private skoler betales årligt på baggrund af en statslig takst og det faktiske elevtal. Antallet af elever viste sig at være lidt lavere end forventet og der er derfor et mindre-

forbrug på 0,25 mio.kr. Kontoområdet er fuldt ud kapacitetstilpasset og der er derfor ikke overførselsadgang på kontoen.

Ungdommens Uddannelsesvejledning

UU fik tilført 1,4 mio.kr. i august ved udmøntningen af Ungepakke II. På baggrund heraf er der et forventet mindreforbrug på ca. 0,7 mio.kr, som ikke umiddelbart kan udmøntes på ungeområdet. Ungepakken fordeles via bloktilskud, hvilket er til fordel for Lyngby-Taarbæk Kommune, da målgruppen er relativt mindre end bloktilskudsandelen.

Produktionsskoler

Bidraget til statslige og private skoler betales årligt på baggrund af en statslig takst og det faktiske elevtal. Antallet af elever viste sig at være lidt lavere end forventet og der er derfor et mindreforbrug på 0,3 mio.kr. Kontoområdet er fuldt ud kapacitetstilpasset og der er derfor ikke overførselsadgang på kontoen.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Trongårdsskolens afvikling af tidligere års merforbrug er løbende fuldt af forvaltningen. Forvaltningen har afholdt møde med skolen september måned og skolen forventes på baggrund heraf at følge planen for afvikling af merforbruget, svarende til 1 mio.kr. i 2013. Følges planen i 2014 afvikles tilsvarende 1 mio.kr., hvorefter Trongårdsskolen ultimo 2014 har afviklet det samlede merforbrug fra tidligere år.

AFVIGELSER - DAGTILBUD

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Teatre	346					
Kommunal sundhedstjeneste	8.890					
Fælles formål	32.846	-1.300				
Dagpleje	17.015	-600				
Vuggestuer	19.448					
Børnehaver	26.972					
Integrerede daginstitutioner	134.111					
Særlige dagtilbud og særlige klubber	4.534					
Tilskud til Puljeordninger og privatinstitutioner	17.417					
I alt	261.580	-1.900	-	-	-	-

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Dagtilbudsbudgettet**Fællesformål (mellekommunale betalinger)**

Den mellemkommunale refusionskonto vurderes på nuværende tidspunkt at komme ud af 2013 med en nettoindtægt på 0,8 mio. kr. De mellemkommunale betalinger er forbundet med usikkerhed, men med et oprindeligt budget på 2,6 mio. kr. skønnes den mellemkommunale refusionskonto, alt andet lige, at komme ud af 2013 med et overskud på 3,4 mio. kr. Ved 2. anslået regnskab blev kontoen reduceret med 2,1 mio. kr. Det er således vurderingen, at budgettet kan reduceres med yderligere 1,3 mio. kr.

Dagplejen

Der blev ved 2. anslået regnskab foretaget en reduktion af dagplejens budget på 0,5 mio. kr. På trods af reduktionen ved 2. anslået regnskab forventes dagplejen at komme ud af 2013 med et yderligere mindreforbrug på 0,6 mio. kr. Forvaltningen igangsætter en analyse af dagplejens budgetgrundlag, og en eventuel tilpasning af budgettet fra 2014 og frem vil blive forelagt i forbindelse med 1. anslået regnskab 2014.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Belægningsregnskab**

I 2011 og 2012 har der på dagtilbudssområdet været merindskrivning, svarende til en bruttoudgift på hhv. 1,6 og 2,5 mio. kr. Merudgiften har kunnet holdes inden for den samlede budgetramme, s.f.a. mindreudgifter til dagplejen og mellemkommunale betalinger.

For 2013 tyder den foreløbige prognose for belægningsregnskabet pr. 6. september på, at presset er aftagende, og at merindskrivningsudgiften reduceres til netto 0,1 mio. kr.

BUU har i september vedtaget at nednormere 3 dagtilbud, og effekten af dette er medregnet i ovenstående skøn. Forvaltningen følger løbende op på normeringssituationen i forhold til Børne- og Ungdomsudvalget. Med det lavere udgiftspres i 2013 er der således ikke behov for at reservere budget til merindskrivningsudgifter i 2013.

De decentrale enheder - Institutioner

Flere dagtilbud har på nuværende tidspunkt et for højt- eller for lavt forbrug. Hvis dette forbrugsmønster fortsætter året ud, vil de komme ud af 2013 med et hhv. mer- eller mindreforbrug, der overstiger 5 % grænsen. Flere af dagtilbuddene havde samme udfordringer i de foregående år. Institutionernes samlede mindreforbrug i 2013 skønnes lige nu at udgøre 6,3 mio.kr., heraf vedrører 2,6 mio. kr. de fælles netværkspuljer (inklusionspuljen, naturpuljen samt netværksimplementeringspuljen). Det vurderes dog, at de fleste institutioner vil holde sig inden for grænserne +/- 5%. Der udarbejdes hvert kvartal en oversigt over institutionernes forbrug og en lineær fremskrivning med henblik på at kontakte de institutioner, der afviger med +/- 5%.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-1.916	-150				
Særlige klubtilbud	4.744	150				
Plejefamilier og opholdssteder	27.582					
Forebyggende foranstaltninger	22.534	3.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Døgninstitutioner	12.908	1.300				
Sikrede døgninstitutioner	2.607	300	100			
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	1.727					
Ledsageordninger	45					
Kontantydelse	10.625	-500	-500	-500	-500	-500
Flygtninge	47					
I alt	80.905	4.100	600	500	500	500

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

For aktivitetsområdet Udsatte børn forventes et samlet merforbrug i 2013 på 4,1 mio. kr. Merforbruget hænger sammen med stigende udgifter til både anbringelser og forebyggelse, hvor det ved 2. anslået regnskab så ud til, at et forventet merforbrug på forebyggelsesområdet ville blive modsvaret af et tilsvarende mindreforbrug på anbringelsesområdet. Forskydningerne kan sammenfattes i følgende hovedforklaringer:

- Bortfald af statsrefusion i en række flygtningesager, hvor det ikke har været muligt at placere de unge i billige boliger, og hvor det derfor har været nødvendigt at opretholde anbringelsen ved overgang til efterværn. Merudgiften vedr. flygtninge belaster anbringelsesområdet med ca. 0,8 mio. kr.
- Tilbagebetaling af ca. 0,5 mio. kr. i en mellemkommunal refusionssag grundet manglende refusionstilsgagn fra betalingskommunen.
- Tilgang af en dyr handicapsag på døgninstitution samt en dyr anbringelsessag på sikret institution svarende til en samlet merudgift på ca. 1,0 mio. kr.
- Stigende udgifter til forebyggende foranstaltninger herunder familiebehandling, økonomisk støtte og aflastningsordninger svarende til ca. 1,7 mio. kr., hvoraf 0,5 mio. kr. kan forklares ved bortfald af refusion svarende til 50 pct. af merudgiften til aflastningsordninger.

Presset på budgetrammen kan forventes at stige som konsekvens af omlægning af aflastningsydelse til børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsevnededsættelse. Der forventes ligeledes et øget pres på området som konsekvens af Overgrebspakken, hvor øget fokus i tråd med lovens intentioner skønnes at bidrage til flere underretninger og dermed bevilling af flere forebyggende foranstaltninger.

Forebyggende foranstaltninger

På myndighedsdelen ligger prognosen ca. 3,0 mio. kr. over budgetrammen. Merforbruget vedrører primært familiebehandling og økonomisk støtte for at undgå anbringelse. På familiebehandlingsdelen ligger aktiviteten af sager med indsats leveret af en ekstern leverandør knapt 5 helårspersoner højere end det, der ligger til grund for budgetrammen. Tilsvarende gælder det for budgetrammen vedr. økonomisk støtte, at aktiviteten ligger godt 11 helårspersoner højere end budgetrammen. Stigningen i forbruget til økonomisk støtte skal ses i sammenhæng med faldet i antal anbragte på kost- og efterskoler, idet ophold i stigende grad bevilliges forebyggende som økonomisk støtte med henblik på at undgå en anbringelse.

Derudover er det forventede forbrug til aflastningsordninger sammenholdt med 2. anslået regnskab steget. Merforbruget følger af en tilpasning af praksis bl.a. som følge af en ankeafgørelse og en præcisering i forhold til bestemmelserne for dækning af udgifter efter servicelovens § 41 (merudgifter til forsørgelse af børn med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse).

Socialministeriet har for nylig slået fast, at der ikke kan ske afregning direkte mellem leverandør og kommune fsva. udbetalinger efter servicelovens § 41. Alle ydelser efter denne bestemmelse skal herefter udbetales direkte til forældrene. Dette har en række faglige og økonomiske konsekvenser for Lyngby-Taarbæk Kommune, der – ligesom en række andre kommuner – har haft en anden praksis tidligere bl.a. i forhold til udgifter til medicin, plejeartikler, kurser til forældrene, aflastning og afledte transportudgifter. Præciseringen følger af Rigsrevisionens gennemgang af kommunernes administration af merudgiftsydelse og tabt arbejdsfortjeneste i forhold til afregning af refusion med staten.

Med praksisændringen følger omlægning af en række ydelser herunder aflastning, hvor bevillingen i en række sager vil skulle flyttes til servicelovens § 84 (aflastning til børn og unge med nedsat funktionsevne), hvor staten ikke yder medfinansiering ud over refusion i særligt dyre enkeltsager. Indtil nu er der omkonteret svarende til en isoleret merudgift til aflastningsordninger på 1,0 mio. kr. For hovedparten af de resterende sager vil udgiften blive løftet over på kontoen i takt med, at der revideres i henhold til præciseringen for bevilling af aflastning efter servicelovens §§ 41 og 84. De samlede økonomiske konsekvenser for overslagsårene kan først vurderes, når gennemgangen er overstået.

I første omgang lægges der således udelukkende en korrektion ind på rammen for 2014 til 2017 svarende til de allerede foretagne omkonteringer. Den isolerede effekt på rammen udgør 0,5 mio. kr. årligt svarende til faldet på refusionsindtægterne.

Døgninstitutioner

Der skønnes et merforbrug på 1,3 mio. kr. til udgifter til døgninstitutioner, hvoraf ca. 0,5 mio. kr. skyldes tilbagebetaling af en i 2012 indkrævet mellemkommunal betaling, hvor Lyngby-Taarbæk kommune efterfølgende har måttet frafalde kravet grundet manglende refusionstilsagn fra betalingskommunen.

Den resterende del af merforbruget hænger sammen med tilgang af en særligt dyr handicapsag, som belaster kontoen i 2013 svarende til ca. 0,7 mio. kr. Der er ikke taget højde for udgifterne i overslagsårene, idet konsekvenserne afhænger af den øvrige aktivitet på kontoen.

Aktiviteten for kontoen som helhed i 2013 ligger med prognosen ca. 1 helårsperson under det budgetterede. Omvendt ligger enhedsomkostningerne i de øvrige aktive sager ca. 0,1 mio. kr. over det budgetterede, hvilket dermed opvejer den lavere aktivitet.

Sikrede døgninstitutioner

Der forventes et merforbrug på kontoen på 0,3 mio. kr., som hænger sammen med en særligt dyr og vanskelig enkeltsag, hvor det har været nødvendigt at anbringe barnet/den unge i en længere periode på en sikret afdeling til en takst på godt 7.000 kr. pr. døgn. Det anslåede forbrug ligger dermed 0,8 mio. kr. over sidste års forbrug.

I forbindelse med lukning af den sikrede institution Nyborgskolen har Region Syddanmark opgjort brugerkommunernes bidrag til finansiering af udgifterne i forbindelse med afviklingen. For Lyngby-Taarbæk kommune medfører det en merudgift på det specialiserede børneområde på 0,1 mio. kr., som opkræves april 2014. Der er derfor lagt en forventet merudgift ind på kontoen svarende til ekstraopkrævningen.

Kontantydelse

Der forventes et mindreforbrug på 0,5 mio. kr. til merudgifter efter servicelovens § 41. Mindreforbruget skal ses i sammenhæng med merforbruget til aflastningsordninger under kontoen for forebyggende foranstaltninger.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Klub Lyngby - fællesområdet	-18.609					
Klub Lyngby - klubberne	34.027					
Taarbæk Fritidscenter	1.481	-150				
I alt	16.899	-150	0	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Taarbæk Fritidscenter

Der forventes et mindreforbrug vedrørende Taarbæk Fritidscenter på ca. 150.000 kr. Taarbæk Fritidscenter og SFO'en på Taarbæk Skole er placeret i samme bygning og er organisatorisk under samme leder. Mindreforbruget på klubområdet skal således ses i sammenhæng med, at der forventes et tilsvarende merforbrug på SFO-området. Bevillingsmæssigt hører Taarbæk Fritidscenter under aktivitetssområde Klubber, mens SFO-området hører under aktivitetssområde Skoler. Der overføres derfor 150.000 kr. fra Taarbæk Fritidscenter til Taarbæk SFO.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Merindskrivning i klubberne**

Der forventes en samlet merindskrivning i fritidsklubberne på 41 helårspladser, ekskl. Taarbæk Fritidscenter. I ungdomsklubberne forventes en mindreindskrivning på 21 helårspladser, ekskl. Taarbæk Fritidscenter. Mer-/mindreindskrivning afregnes med klubberne ultimo året. For børn i fritidsklubber afregnes svarende til forældrebetalingens andelen, mens der afregnes med 50 pct. af det aktivitetsbaserede enhedsbeløb for ungdomsklubber, jf. ressourcetildelingsmodellen på området.

Klubberne vil på denne baggrund blive efterreguleret med i alt 506.000 kr. for merindskrivning i 2013. Merindskrivningen forventes samlet at udløse en nettomerudgift for fællesområdet – efter forældrebetaling og øgede udgifter til fripladser – på 122.000 kr. Merudgiften forudsættes afholdt inden for den samlede ramme for aktivitetssområdet Klubber.

Klubberne

Klubberne har øget aktiviteten, herunder igangsat særlige fokusprojekter, så aktiviteten dels afspejler merindskrivningen i 2013, dels tager højde for, at der blev overført 0,8 mio. kr. til klubberne fra 2012. Det forventes dog, at klubberne under ét vil have mindreforbrug i størrelsesordenen 0,2 mio. kr.

KULTUR- OG FRITIDSUDVALGET Aktivitetssområde: **KULTUR****DRIFTSVIRKSOMHED****AFVIGELSER**

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Kultur fonden inkl. aktivitetspuljen	769					
Kultur øvrige	1.559					
Sophienholm	727					
Lyngby Stadsarkiv	1.225					
Kultur i alt	4.280	0	0	0	0	0
Idræt	1.966	0	0	0	0	0
Folkeoplysning	13.902	0	0	0	0	0
Øvrig fritid	607					
Templet	453					
Raadvad vandrehjem	-215					
Boligsocialt arbejde	528					
Musikskolen	7.865					
Fritid i alt	9.239	0	0	0	0	0
Bibliotek	32.276	0	0	0	0	0
I alt	61.661	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

På aktivitetssområde Kultur og Fritid skønnes ingen afvigelser.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Sophienholm: Regnskab 2012 udviste et merforbrug på 0,8 mio. kr., som ikke blev overført til budget 2013. På baggrund af merforbruget er der udarbejdet en handleplan for tilpasning af Sophienholms budget og forbrug, som er godkendt af Kultur- og Fritidsudvalget 11. april 2013. Handleplanen er implementeret i budgettet. Ultimo september 2013 udviser Sophienholm et forbrug med 77 % i forbrugsprocent. Hvor den forventede forbrugsprocent for 9 ud af årets 12 måneder er 75 %.

Det forventede forbrug resten af året følges tæt, og der forventes ikke merforbrug.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
CTO administration	14.193					
CTO sekretariat	3.302					
Frit valg	112.405		475			
Hjælpebidler	21.415	-300				
Busdrift	2.350					
Plejevederlag	1.872					
Rådgivning	961					
Køb & salg	39.365	1.500				
Ældreboliger	272					
Forebyggende indsats	2.300					
Projekter	1.501					
DKL fælleskonti	13.191					
Sosu	23.025					
Hjemmesygepleje	22.015					
DKL øvrigt	245.419	-250	85	85	85	
DKM	913					
Boligydelse	25.957	-1.000				
Personlige tillæg	4.092					
Renovering af badeværelser på Baunehøj	0	-959				
I alt	534.548	-1.009	560	85	85	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Frit valg

Bredbos etape 2 er forsinket med 4 mdr. og åbner først 1. august 2014. Som følge heraf skal Borrebakken og Lykkens Gave også fortsætte i drift ekstra 4 måneder frem til d. 1. august 2014. Endvidere skal et større antal borgere passes i hjemmeplejen, idet Bredebo med etape 2 ville åbne 50 plejeboliger, mens Borrebakken og Lykkens Gave til sammen rummer 43 plejeboliger. Der påregnes således en ekstra udgift til frit valg på 0,475 mio. kr. i 2014, da det lavere antal disponible plejehjemspladser vil medføre større træk på frit valg-puljen. Omvendt påregnes der ikke en besparelse på plejehjemsdriften, som følge af det lavere antal plejeboliger. Dette skyldes at den fortsatte drift af de to små plejehjem, Borrebakken og Lykkens Gave, er betydelige dyrere pr. plejebolig end driften af det større Bredebo.

Hjælpebidler

Der forventes et samlet mindreforbrug på 0,3 mio. kr. Mindreforbruget dækker over, at der kan henføres udgifter på ca. 0,5 mio. kr. til mellemkommunal afregning af hjælpebidler, som er blevet afholdt over kontoen Køb og salg. Dette skyldes, at kommunerne i stigende grad samler udgifterne i én afregning og ikke som tidligere differentierer regningerne i bl.a. ophold og hjælpebidler. Derudover er der mindre budgetafvigelser på en række poster, som samlet set resulterer i et merforbrug på 0,2 mio. kr. Afvigelserne skyldes almindelig variation i efterspørgslen fordelt på flere ydelser.

Køb og salg

Der forventes et samlet merforbrug på 1,5 mio. kr. Der er dels tale om, at der forventes et merforbrug på 0,3 mio. kr. i forhold til den ordinære drift. Merforbruget skyldes dels højere priser pr. plads, dels køb af flere pladser end oprindeligt forudsat. Dels er der tale om, at der påregnes en ekstraordinær udgift, som kan henføres til dobbelt opkrævning for udenbys beboere i Lystoftebak- kens beskyttede boliger for perioden 2010-13. Merudgiften for årene 2012 og 2013 er foreløbigt opgjort til 1,2 mio. kr. Forvaltningen arbejder med opgørelsen for 2010 og 2011.

DKL øvrigt

I forbindelse med implementering af Hensigtserklæring ÆL3 vedr. optimering af arbejdsgange i forbindelse med løft af borgere på plejehjem, blev der afsat 1,25 mio. kr. til anskaffelse af hjælpemidler. I august 2013 besluttede Social- og Sundhedsudvalget at 0,4 mio. kr. skulle benyttes til hjælpemidler og 0,6 mio. kr. skulle afsættes til vikardækning ifm. undervisning i brugen af hjælpemidlerne. Det øvrige uforbrugte budget på 0,25 mio. kr., skulle indarbejdes i overslagsårene, således at der totalt set var tale om en nul-løsning for perioden 2013-16.

Boligyldelse

Der skønnes et mindreforbrug på 1,0 mio. kr. Mindreforbruget skyldes en lavere aktivitet end forventet og en indtægt i forbindelse med efterreguleringerne for 2013.

Renovering af badeværelser på Baunehøj

Endvidere er der en indtægtsforventning på ca. 1 mio. kr., som knytter sig til en godtgørelse fra boligselskabet KAB for et lavere antal disponible plejeboliger på Baunehøj, som følge af renovering af fejlbehæftede badeværelser. Det lavere antal disponible plejeboliger vurderes primært at have afledte konsekvenser i forhold til kontoen til færdigbehandlede patienter, men også Frit valg, Køb og salg og Hjemmesygepleje kan være berørt.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Den centrale refusionsordning	-11.159	700	700	700	700	700
Voksenspecialundervisning	1.849	100	100			
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse	9.216	-1.600	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
Pleje og Omsorg	17.734					
Forebyggende Indsats	22.229	-700	-400	-400	-400	-400
Botilb. personer m. særlige sociale problemer	2.732	-100				
Alkoholbehandling	2.320	200				
Stofmisbrugsbehandling	6.335	-100				
Længerevarende botilbud	87.930	500	500	500	500	500
Midlertidige botilbud	26.026	500	500	500	500	500
Kontakt og Ledsagerpersonordningen	3.878	100				
Beskyttet beskæftigelse	9.923	300				
Aktivitets- og samværstilbud	20.817	600				
Særligt sociale formål (merudgifter) og kontanthj. vedr. visse grupper af flygninge	1.848	-400				
Udførerøkonomien	27.706	0				
Førtidspension	113.675	-9.500				
Sociale formål mv.	2.459	-1.000				
Boligsikring	13.443					
I alt	358.959	-10.400	100	0	0	0

Tekniske korrektioner 1.000 kr. netto		Korrktion ift. korr. Budget 2013 og BF2014-2017				
		2013	2014	2015	2016	2017
Længerevarende botilbud		3300	4300	4300	4300	4300
Midlertidige botilbud		-3300	-4300	-4300	-4300	-4300
I alt		0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Anm: Pga. afrundinger stemmer alle totaler i tabellen ikke. Under det korrigerede budget for Sociale formål mv. indgår også budget til puljer og integrationsråd.

Ved udgangen af 3. kvartal 2013 forventes samlet et mindreforbrug på -10,4 mio. kr. Dette skyldes primært, at der som følge af en forskydning i afregningerne på førtidspension skønnes et mindreforbrug på -9,5 mio. kr. samt at der skønnes et mindreforbrug på sociale formål på -1,0 mio. kr., da udgifterne til tandbehandling skønnes lavere end budgetteret. Under forudsætning af, at der ikke vil være forskydning i regningsfremsendelsen fra 2013 til 2014 forventes et lille merforbrug på +0,1 mio. kr. på den øvrige del af området.

Den centrale refusionsordning

Der skønnes mindreindtægter på 0,7 mio. kr. under den centrale refusionsordning, hvilket primært skyldes at refusionsindtægterne for botilbud til personer med særligt sociale problemer har været budgetteret for højt (+1,3 mio. kr.). Omvendt er indtægtsforventningerne på de øvrige refusionsbelagte områder opjusteret en smule i forhold til det budgetterede niveau (-0,6 mio. kr.).

Voksenspecialundervisning

Ved forsættelse af det nuværende aktivitetsniveau anslås regnskabet under Voksenspecialundervisning at udvise et merforbrug på 0,1 mio. kr. i 2013. Dette skyldes en skønsmæssig afvigelse i ordningens gennemsnitlige prisniveau på godt 1.000 kr. pr. borger i forhold til det budgetterede niveau.

Der skønnes et merforbrug på godt 0,1 mio. kr. i 2014, da Region Syddanmark har annonceret, at Lyngby-Taarbæk kommune i henhold til gældende regler om lukning af tilbud skal medfinansiere et underskud i forbindelse med lukningen af det landsdækkende tilbud Nyborgskolen.

Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse

Der skønnes et mindreforbrug på -1,6 mio. kr. under særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse i 2013. Dette skyldes primært, at nettotilgangen til ordningen ved begyndelsen af skoleåret 2013/2014 har været ca. 7 helårspersoner lavere end budgetteret (-2,1 mio. kr.), idet flere af de potentielle forløb på ordningen tidligst forventes at starte i skoleåret 2014/2015. Omvendt er det estimerede prisniveau for ordningen steget med omtrent 13.400 kr. pr. helårsmotager, hvilket trækker effekten af det lavere aktivitetsskøn lidt ned (+0,4 mio. kr.). I forlængelse heraf nedjusteres aktivitetsniveauet i perioden 2014-2017 med -1,3 mio. kr. i forhold til det budgetterede niveau (svarende til 6 helårspersoner). Der er i skønnet for 2014-2017 taget højde for et skønnet øget pres på ordningen som følge af Førtidspensionsreformen.

Forebyggende Indsats

Ved det nuværende aktivitets- og prisniveau, forventes et mindreforbrug på -0,7 mio. kr., hvilket primært skyldes at aktiviteten på socialpædagogisk støtte efter Servicelovens § 85 skønnes godt 10 personer á godt 70.000 kr. lavere end budgetteret. Da der i medfør af FØP-Fleksreformerne må forventes et øget pres på ordningen i de kommende år, nedjusteres budgettet ikke tilsvarende i 2014-2017.

Botilbud til personer med særlige sociale problemer

Under forudsætning af at udgiftsudviklingen følger betalingsmønsteret fra de seneste to regnskabsår, skønnes samlet et mindreforbrug på -0,1 mio. kr.. Dette kan forklares ved at de gennemsnitlige enhedsomkostninger til køb af pladser i kvindekrisecentre ved udgangen af 3. kvartal 2013 skønnes ca. 11.000 kr. lavere end forudsat.

Alkohol- og Stofmisbrugsbehandling

Ved simpel lineærfremskrivning af forbruget til og med 30. september 2013, skønnes et merforbrug på 0,1 mio. for alkohol- og stofmisbrugsbehandling under ét. Dette dækker dels over et skønnet merforbrug på alkoholbehandling (+ 0,2 mio. kr.), og et skønnet mindreforbrug på stofmisbrugsbehandling (-0,1 mio. kr.).

Længerevarende botilbud

Der skønnes et merforbrug på +0,5 mio. kr. på ordningen, hvilket skyldes en kombination af aktivitetsvækst svarende til 2,2 helårspersoner (+2,3 mio. kr.) og et fald i ordningens estimerede gennemsnitspris på godt 21.600 kr. (-1,8 mio. kr.) i forhold til det korrigerede budgetniveau.

Midlertidige botilbud

Ved udgangen af 3. kvartal skønnes et merforbrug på +0,5 mio. kr.. Dette skyldes en kombination af aktivitetsvækst svarende til 2,3 helårspersoner (+1,0 mio. kr.) og et estimeret fald i ordningens enhedspris på godt 11.000 kr. (-0,5 mio. kr.).

Kontakt og ledsagerpersonordningen

Ved simpel lineær fremskrivning af forbruget til og med september, skønnes et merforbrug på ordningen i forhold til det budgetterede niveau på godt +0,1 mio. kr.

Beskyttet beskæftigelse

Ved udgangen af september forventes et merforbrug på +0,3 mio. kr. Dette dækker dels over en aktivitetsvækst svarende til 4,4 helårspersoner i forhold til det budgetterede niveau (+0,6 mio. kr.), og dels over et fald i ordningens estimerede enhedspris på godt 3.200 kr. pr. helårsmotager (-0,2 mio. kr.).

Aktivitets- og Samværstilbud

Der skønnes et merforbrug på 0,6 mio. kr. på ordningen. Dette skyldes hovedsagligt en aktivitetsvækst svarende til 3,2 helårspersoner i forhold til det budgetterede niveau (+0,5 mio. kr.). Dertil kommer merudgifter til kørsel, som hidtil ikke har været medtaget i ordningens udgiftsprognose (+0,1 mio. kr.).

Merudgifter og kontanthjælp vedr. visse grupper af flygtninge

Ved simpel lineær fremskrivning af forbruget pr. 31. august 2013, skønnes et mindreforbrug på -0,4 mio. kr.

Udførerøkonomien

For udførerøkonomien skønnes samlet set budgetoverholdelse. Der gøres dog opmærksom på at der på Slotsvængets Flyverteam ved 3. kvartal kun er belægning på 53 pct. mod forudsat 95 pct., hvorfor forvaltningen vil udarbejde et oplæg om tilbuddets fremtid til behandling på Social- og Sundhedsudvalget møde i december.

Førtidspension

Som følge af forskydning af afregninger efter overgangen til Udbetaling Danmark kan der nu opgøres et isoleret mindreforbrug i 2013 på 8,0 mio. kr. Der forventes således kun afregninger for 11 måneder i budgetår 2013. Der skønnes yderligere et mindreforbrug på 1,5 mio. kr. - dette mindreforbrug skal ses i lyset af førtidspensions- og fleksjobreformen.

Frem til 31. december 2013 kan førtidspensionister på den gamle førtidspensionsordningen vælge af overgå til den nye førtidspensionsordning med tilbagevirkende kraft for hele 2013. Der er i skønnet ikke taget højde for en evt. merudgift som følge af dette

Sociale formål

Der skønnes et mindreforbrug på -1,0 mio. kr., på sociale formål, da udgifter til tandbehandling ikke er så høje som skønnet ved indarbejdelsen af lov- og cirkelæreprogrammet. Endvidere er der færre udgifter til de resterende enkelttydelser end skønnet ved 2. anslået regnskab.

Budgettekniske korrektioner

Der foretages en budgetteknisk korrektion for 3,3 mio. i indeværende år og 4,3 mio. kr. i perioden 2014-2017 fra midlertidige botilbud til længerevarende botilbud. Dette skyldes omkontering af 3 borgere, herunder en dyr domfældelsessag, mellem de to ordninger.

SOCIAL- OG SUNDHEDSUDVALGET Aktivitetssområde: **SUNDHED****DRIFTSVIRKSOMHED****AFVIGELSER**

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Aktivitetsbestemt medfinansiering	200.207					
Specialiseret genoptræning	1.346					
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	71.529					
Vederlagsfri fysioterapi	8.963					
Sundhedsfremme og forebyggelse	2.637					
Kommunal tandpleje	18.513					
Andre sundhedsudgifter	6.370					
Frivillighed	1.522					
I alt	311.087	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

På aktivitetssområde Sundhed skønnes ingen afvigelser.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsområdet**

I forbindelse med halvårsregnskabet for 2013, blev der søgt om 12 mio. kr. til dækning af merforbrug på aktivitetsbestemt medfinansiering.

I august måned viser prognosemodellen yderligere merforbrug på 2,5 mio. kr.

En væsentlig del af det forventede merforbrug skyldes kommunens udgifter til en lille gruppe særligt dyre dialysepatienter. Region Hovedstaden har i september måned 2013 bedt Herlev hospital gennemgå de pågældende patienter og klinisk vurdere om diagnosen, og dermed taksten, er korrekt i forhold til dialysebesøgene. Herlev Hospital har nu valgt at ændre diagnosen til en billigere takst og registreringerne vil blive ændret hurtigst muligt. Der forventes derfor en tilbagebetaling på ca. 3 mio. kr.

På baggrund af ovenstående er der ikke indlagt yderligere finansieringsbehov i forbindelse med 3. anslået regnskab.

TEKNIK- OG MILJØUDVALGET Aktivitetsoverråde: **GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE SAMT TRAFIK****DRIFTSVIRKSOMHED****AFVIGELSER – Grønne områder og kirkegårde**

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Fælles formål	442					
Grønne områder og naturpladser	18.044					
Stadion og idrætsanlæg	318					
Kirkegårde	4.208					
Lystbådehavne m.v.	284					
Andre kulturelle opgaver	514					
I alt	23.811	0	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Kirkegårde**

Udnyttelsen af varme sker i samdrift med opvarmningen af Ungdomsskolens lokaler. Der forventes et merforbrug på posten varme. Merforbruget skyldes, at der i 2013 er bogført varmeudgifter på området Kirkegårde for 2011 og 2012. Baggrund herfor er, at der først i 2013 er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for området udgifter til varme som opkræves af ungdomsskolen. Merudgifterne forventes at kunne afholdes inden for områdets samlede ramme for kirkegårde.

AFVIGELSER – Trafikanlæg mv.

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Fælles formål	872	-971	3.047			
Parkering	-1.177					
Vejvedligeholdelse m.v.	474					
Busdrift	31.926					
Delramme for Center for Miljø og Plan i alt	32.095	-971	3.047	0	0	0
Fælles formål	-2.086					
Arbejder for fremmed regning	517					
Vejvedligeholdelse m.v.	45.417	-7.860	-3.680			
Belægnings m.v.	1.285					
Vintertjeneste	10.516					
Delramme for Center for Arealer og Ejendomme i alt	55.650	-7.860	-3.680	0	0	0
Fælles formål	1.364					
Turisme	0					
Delramme - Bådfarten under Stab for Politik og Jura	1.364	0	0	0	0	0
Trafikanlæg m.v. i alt	89.109	-8.831	-633	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Fælles formål - Brugerbetalt belysning (Center for Miljø og Plan)

Der er afsat ca. 1 mio. kr til forberedende arbejde i forhold til opkrævning af betaling for belysning på private fællesveje. Grundet uklarhed mht. eventuel omklassificering af kommunale veje til private fællesveje, er det forberedende arbejde endnu ikke igangsat og midlerne overføres til 2014, hvor arbejdet forventes at blive igangsat. I forlængelse heraf er det vurderingen, at det ej heller er muligt at oppebære den forventede indtægt for belysningen på ca. 2,1 mio. kr. i 2014 og dette indarbejdes således i estimatet for 2014. Samlet set betyder det, at der er et forventet mindreforbrug på 1 mio. kr. i 2013, mens der forventes et merforbrug på ca. 3,1 mio. kr. i 2014.

Vejvedligeholdelse m.v. – vejbelysning (Center for Arealer og Ejendomme)

Der er ved afslutningen af regnskabet for 2012 overført 9,6 mio. kr. med henblik på udførelsen af kabellægning af lavspændingsnettet i 2013 og 2014. Der er således overført 6,5 mio. kr. til 2013 og 3,2 mio. kr. til 2014. I den indgåede aftale med DongEnergy indgår etableringsomkostningerne ved kabellægningen imidlertid i den løbende afregning med DongEnergy. Den løbende afregning vurderes at kunne håndteres inden for det oprindelige budget, som er afsat til belysning. Hertil forventes yderligere et mindreforbrug i forhold til det oprindelige budget for 2013 på 1,3 mio. kr.

Der forventes på denne baggrund et samlet mindreforbrug i 2013 på 7,9 mio. kr. Områdets ramme reduceres i overensstemmelse hermed.

Med den nuværende betalingsplan tyder det på, at der også vil være et mindreforbrug i 2014. Forvaltningen vil imidlertid foretage en gennemgang af hele vejbelysningsområdet for at sikre en opdatering af budgetgrundlaget for området, herunder at der udarbejdes en realistisk indfasning af indtægtskravet i forbindelse med overdragelsen af vejbelysning til private fællesveje, jf. ovenfor.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Vintertjeneste**

Der er et budget på 10,5 mio. kr. til posten for vintertjeneste. Ultimo august er der forbrugt 8,1 mio. kr. Der forventes udgifter i størrelsesordenen 1,0 mio. kr. til klargøring af beredskabet for vintersæsonen 2013/2014. På nuværende tidspunkt forventes der ikke merforbrug på området. Den nærmere udgiftsudvikling for den resterende del af 2013 afhænger dog i sagens natur af vejrforholdene.

Parkering

På afgiftsparkering forventes et samlet merforbrug på 0,2 mio. kr., som kan henføres til mindreindtægter vedr. afgifter på 0,5 mio. kr. samt færre driftsudgifter på 0,3 mio. kr. I forhold til indtægterne er der bl.a. tale om, at nedlæggelse af en del af Kanalvejsparkering har bidraget til, at færre bilister benytter kommunens parkeringspladser, hvorfor grundlaget for udstedelse af afgifter mindskes.

I forhold til betalt parkering forventes et mindreforbrug på 0,2 mio. kr., som kan henføres til lavere driftsudgifter end først antaget. Betalt parkering har eksisteret i 2 år og der har endnu ikke tegnet sig et klart billede af omkostningsstrukturen.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Grundvandsbeskyttelse	2.187					
Olieforurening	204					
Jordforurening	174					
Varmeforsyningsloven	644	-300				
Klima- og varmeplanlægning	554					
Klimaaktiviteter/Agenda 21	130					
Spildevand	1.003					
Naturforvaltningsprojekter	1.294					
Natura 2000	350	-100				
Natur og Overflade / Fælles formål	313					
Vandløb	100					
Laboratorieundersøgelser af badevand	154					
Virksomhed og affald / Fælles formål	226					
Tilsyn	-103					
Indsamling af batterier	104					
Skadedyrsbekæmpelse	323					
Rottegebyr	-628	628	628	628	628	628
Jordflytningsgebyr	-418	418	418	418	418	418
Erhvervsaffaldsgebyr	0					
I alt	6.611	646	1.046	1.046	1.046	1.046

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Varmeforsyningsloven

Der forventes et mindreforbrug på 0,3 mio. kr. Dette kan henføres til, at der har været afsat budget til at en medarbejder fra årets start kunne arbejde med implementeringen af fjernvarme i kommunen. Imidlertid er medarbejderen først blevet ansat medio 2013.

Natura 2000

Der forventes et mindreforbrug på 0,1 mio. kr., som kan henføres til at iltning af Furesøen pt. forventes at blive billigere i 2013 end først antaget.

Rottegebyr og Jordflytningsgebyr

Området er budgetlagt med en indtægtsforventning på ca. 0,6 og 0,4 mio. kr., mens der under Administration er budgetteret med tilsvarende udgiftsposter til personale. Totalt set er det tale om, at budgettet for gebyr-området er et nul-budget.

Det vil imidlertid være korrekt, at budgetterne samles under gebyr-områderne. Således skal en samlet budgetpost på ca. 1,0 mio. kr. flyttes fra Administration til Miljø og Natur, mens et tilsvarende forbrug tillige vil skulle flyttes til Miljø og Natur fra Administration.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Fælles formål	2.879					
Forebyggelse	-331					
Afhjælpende indsats	12.922					
I alt	15.470	0	0	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Der vurderes ikke at være afvigelser til dette aktivitetssområde.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Omlægninger på beredskabsområdet i de seneste år, har medført at der er skabt et økonomisk råderum til anvendelse på blandt andet genopretning af det brandtekniske tilsyn. Disse tiltag iværksættes ultimo 2013, og det økonomiske råderum forventes derfor ikke fuldt forbrugt i indeværende år.

Det vurderes, at der vil skulle overføres 0,4 mio. kr. i forbindelse med regnskabsafslutningen 2013.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Driftssikring af boligbyggeri	412					
Stadion og idrætsanlæg	30					
Jernbanedrift	-2					
Andre kulturelle opgaver	381					
Fælles formål	-26					
Øvrige sociale formål	1.082					
Fælles formål	182					
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	5.730					
Kommissioner, råd og nævn	706					
Valg m.v.	1.497					
Sekretariat og forvaltninger	167.917	-946	-1.046	-1.046	-1.046	-1.046
Fælles IT og telefoni	56.148	-337				
Jobcentre	20.413	-200				
Naturbeskyttelse	2.078					
Miljøbeskyttelse	3.415					
Byggesagsbehandling	-4.017					
Voksen-, ældre- og handicapområdet	-2.536					
Det specialiserede børneområde	3.612					
Administrationsbidrag til Udbetaling DK	7.994					
Innovation og anvendelse af ny teknologi	791					
Erhvervsservice og iværksætteri	1.256					
Tjenestemandspension	74.190					
I alt	341.253	-1.483	-1.046	-1.046	-1.046	-1.046

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Sekretariat og forvaltninger

På møde i Økonomiudvalget den 20. juni 2013 blev der givet tilsagn om en bevilling på 100.000 kr. til et Studiestart-arrangement i Vidensby-regi. Tilsagnet bringes bevillingsmæssigt på plads i denne opfølgning.

Områderne Rottegebyr og Erhvervsaffaldsgebyr er på aktivitetssområdet Natur og Miljø budgetlagt med en indtægtsforventning på henholdsvis 0,6 mio. kr. og 0,4 mio. kr., mens der under Administration er budgetteret med udgiftspost på henholdsvis 0,6 mio. kr. og 0,4 mio. kr. til personale. Totalt set er det tale om, at budgetterne for de to gebyrområder er nul-budgetter.

Det vil imidlertid være korrekt, dels at budgetterne samles under hver af de to gebyrkonti, dels at alle forbundne indtægter og udgifter bogføres under gebyrkontiene. Således skal en samlet budgetpost på 1,046 mio. kr. flyttes fra Administration til Miljø og Natur, mens et tilsvarende forbrug fremadrettet skal flyttes til Miljø og Natur fra Administration.

Fælles IT og telefoni

I forbindelse med indgåelse af en forligsaftale mellem KOMBIT og KMD, hvor der er aftalt prisnedsættelser på en række KMD-løsninger, er der sket en tilbagebetaling fra KMD på 336.698 kr. i 2013.

Jobcentre

De administrative udgifter til anden aktør vedrørende sygedagpengemodtagere og forsikrede ledige forventes at udvise et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Arbejdsmarkedsprojekter (0-løsninger)**

Lyngby-Taarbæk Kommune har i 2013 modtaget statstilskud til en række arbejdsmarkedsprojekter som gennemføres primært af Center for Arbejdsmarked.

I projekt "Brug for alle" sker det dog i et samarbejde med Center for Sundhed og Kultur samt Center for Social Indsats.

Der er alene tale om en bruttoficering af beløbene.

Tættere kontakt til langtidsledige	261
Tættere kontakt til langtidsledige - statstilskud	-261
Brug for alle	267
Brug for alle - statstilskud	-267
Særlige indsatser	84
Særlige indsatser - statstilskud	-84
Rehabiliteringsteam	254
Rehabiliteringsteam - statstilskud	-254
Lokale Beskæftigelses Råd (LBR)	588
Lokale Beskæftigelses Råd (LBR) - statstilskud	-588

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Effektivisering	566					
Pulje til seniorordninger	233					
Tilskud til fleksjob	96					
Barselspulje	840					
Trepartsinitiativer	351					
Jubilæumsgratialeer	320					
Lønpulje til særlige formål	658					
Øvrige puljer	454					
Besparelse på konsulenter	213	-500				
Tværgående reduktioner B13-16	-325					
Plananalyser og helhedsplaner	2.255					
Analyse effektiv anv. af arealer	1.715					
Ekstra praktikpladser	3.390					
I alt	10.766	-500	0	0	0	0

+ = Merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Besparelse på konsulenter

I budget 2013-16 er det besluttet, at udgifterne til ekstern konsulentbistand skal reduceres.

Der er således indarbejdet et sparekrav på i alt 1,5 mio. kr. som skal hentes ved en pålæggelse af en straf-afgift ved anvendelse af eksterne konsulenter. Strafafgiften udmøntes som en budgetreduktion på de konti der har bogførte udgifter til eksterne konsulenter.

Følgende budgetreduktioner er udført efter henholdsvis 1., 2. og 3. kvartal 2013.

1.000 kr.	Samlet sum forbrugt på ekstern konsulentbistand	Samlet budgetreduktion
1. kvartal - drift	1.687	337
1. kvartal - anlæg	843	84
2. kvartal - drift	2.924	585
2. kvartal - anlæg	1.282	128
3. kvartal - drift	2.060	412
3. kvartal - anlæg	1.710	171
I alt	10.506	1.717

Efter 3. kvartal 2013 er der således indhentet strafafgifter på konsulentforbrug på i alt 1,7 mio. kr. Sparemålet var 1,5 mio. kr. Det er en overopfyldelse af sparemålet på 0,2 mio. kr. Det vurderes, at der samlet kan indhentes 2,0 mio. kr. i strafafgift for 2013, hvilket bevirker en forventet overopfyldelse af sparemålet på 0,5 mio. kr.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Ekstra praktikpladser**

Afregningen med Region Hovedstaden i forbindelse med 50/50 aftalen er ca. 0,5 mio. kr. mindre end budgetteret. Samtidig er lønudgiften til praktikpladser mindre end først antaget, idet praktikpladsaftalen for 2013 er stærkt reduceret i forhold til præmiebonus-ordningen som er under afvikling. Endelig har der i 2013 ikke været krav om ansættelse af 15 ekstra elever ud over det normale elevoptag. Lønudgiften er således betragteligt lavere end budgetteret. Det vurderes, at der vil skulle overføres 3,0 mio. kr. i forbindelse med regnskabsafslutningen 2013.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Ubestemte formål	770					
Fælles formål	54.640					
Beboelsesejendomme	-16.748					
Erhvervsejendomme	5.606					
Andre faste ejendomme	34.750					
Sanering og byfornyelse	1.554					
Ejendomsdrift - kommunale bygninger	57.424					
Administrationsbyggn. og Intern Service	25.455					
Ungdomsboliger, Rævehøjparken		510				
Ungdomsskolen, kabeltyveri	0	137				
Indtægter Lyngby Svømmehal	-2.063	250				
Idrætsanlæg, forpagtningsafgift	-330	330	160	160	160	160
Stillads ved Ungdomsskolen		860				
Konkurrenceudsættelse af kantinen	4.184					
Huslejeindtægt - kommunal ejendom		-152	-78	-80	-83	-85
I alt	163.451	1.935	82	80	77	75

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Ungdomsboliger, Rævehøjparken – ekstraordinært lejetab i 2013

Der har i 2013 været et ekstraordinært lejetab som følge af vanskeligheder med at udleje ungdomsboligerne i Rævehøjparken, idet huslejens størrelse har oversteget hvad boligansøgerne har mulighed for at betale. En ungdomsbolig i Rævehøjparken koster godt 4.600 kr. pr. måned + a/conto varmebidrag, svarende til en årlig husleje inkl. varmebidrag på godt 60.000 kr. I forbindelse med genudlejningen foretages udskiftning af køkkenet + evt. renovering af badeværelset. En køkkenudskiftning medfører en husleje-forhøjelse på godt 500 kr. pr. måned.

De ledige boliger skal fremadrettet anvendes iht. kommunens aftale med DTU om boliger til studerende og forskere, hvor kommunen stiller 30 boliger til rådighed. Da aftalen med DTU forudsættes at være omkostningsneutral for kommunen, vil lejetabet ophøre efter indgåelse af en fremlejeaftale med DTU.

Ungdomsskolen – kabeltyveri

Der har været en merudgift på Ungdomsskolen på 0,137 mio. kr. på grund af kabeltyveri på skolen. Tyveriet fandt sted mellem jul og nytår 2012, men der har været en del merudgifter i forhold til reetablering af kabellægningen i 2013. Merudgiften kan ikke umiddelbart dækkes af den øvrige drift i distriktet eller Ejendomsdrift som helhed, uden at dette enten vil få betydning for serviceniveauet i distriktet eller muligheden for at Ejendomsdrift som helhed kan hente besparelsen på 4,1 mio. kr. hjem i 2013. Merudgiften på 0,137 mio. kr. indarbejdes i forbindelse med 3. anslået regnskab.

Indtægter Lyngby Svømmehal

Der forventes en mindreindtægt på 0,250 mio. kr. som følge af renovering af svømmehallen. Renoveringen har betydet, at der i 6 uger har været gratis entre. Forsinkelser i forhold til renoveringen har medført en længere periode uden indtægter end oprindelig planlagt. Den manglende indtægt indarbejdes i 3. anslået regnskab.

Kommunale ejendomme, Idrætsanlæg – forpagtningsafgift

Der forventes en samlet mindreindtægt på 0,330 mio. kr. i 2013 i forpagtningsafgift på driften af cafeen i Virumhallen og Lyngby stadion. I overslagsårene 2014-17 forventes en samlet mindreindtægt på 0,160 mio. kr. Mindreindtægten i 2013 kan dels henføres til, at det ikke har været muligt at få en forpagter til Virumhallen. Dels at det kun har været muligt at få en forpagter til Lyngby stadion fra juni måned 2013 med en reduceret forpagtningsafgift på grund af ombygningerne på Lyngby stadion. For 2014 og frem er forventningen, at det kun er muligt at oppebære halvdelen af forpagtningsafgiften på henholdsvis Virumhallen og Lyngby stadion. Tendensen med en øget kommunal medfinansiering af cafedriften på idrætsanlæggende ses også i de øvrige kommuner.

Stillads ved Ungdomsskolen

Der forventes en merudgift til stillads over brandtomten på Ungdomsskolen på 0,860 mio. kr. årligt. Merudgiften er indarbejdet i 3. anslået regnskab i 2013.

Huslejeindtægt kommunal ejendom

Ny huslejeindtægt fra en ejendom på Strandvejen 607 vedrørende Skovbo Skovbørnehave.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Konkurrenceudsættelse af kantinen**

I forbindelse med budgetaftalen for 2012-15 blev der lagt en besparelse på Intern Service og Kantiner på 1,1 mio. kr. (konkurrenceudsættelse). Den beregnede besparelse var baseret på, at både kantinen og omstillingen skulle konkurrenceudsættes. Den samlede besparelse på kantinen og omstillingen er lagt på Intern Service.

Konkurrenceudsættelsen af kantinerne er endnu ikke gennemført, hvorfor den manglende besparelse i 2013 finansieres delvis af et overført mindreforbrug på kantinerne på 0,8 mio. kr. Der fremlægges særskilt sag om udsættelsen og om finansieringen i 2014 og 2015 af den manglende besparelse på 0,8 mio. kr. årligt.

Orientering om tidsforskydning af større vedligeholdelsesarbejder fra 2013 til 2014.

Som følge af myndighedsbehandling af 4 større arbejder på udlejningsejendomme, forventes det at disse arbejder må tidsforskydes til 2014. Det drejer sig om følgende arbejder:

Dyrehavegård, tagudskiftning.
Kastanievej 4 A-D, udskiftning af altaner og karnapper.
Rønne Alle 2-19, etablering af miljøgård.
Åstræde 1 m.fl., etablering af miljøgård.

De samlede udgifter til de nævnte 4 arbejder forventes at udgøre godt 5,3 mio. kr., der således først forventes afholdt i 2014. I forbindelse med regnskabsaflægningen for 2013 vil blive ansøgt om en overførsel af bevillingerne til 2014.

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	Korr. Budget 2013	Afvigelse ift. korr. Budget 2013 og BF2014-17				
		2013	2014	2015	2016	2017
Dagpenge forsikrede ledige	76.044					
Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige	8.519					
Løn til forsikrede ledige ansat i løntilskud i Lyngby-Taarbæk Kommune	802	-800				
Servicejob	-32					
Seniorjob	3.371					
Uddannelsesordning ledige opbrugt dagpengeret	4.200	1.400				
Erhvervsgrunduddannelse	1.015	-200				
Kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet	3.499	-750				
Passiv kontanthjælp	39.177					
Aktiv kontanthjælp	37.090					
Revalidering	3.651	-400	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Beskæftigelsesordninger	3.064					
Sygedagpenge	47.707	-1.200	1.000	2.000	1.500	1.500
Fleksjob & ledighedsydelse	33.492	2.400				
Integrationsprogram og intro.forløb	3.033					
Driftsudgifter til aktivering	22.418	2.000				
Ressourceforløbsydelse	1.900	-600				
I alt	288.950	1.850	0	1.000	500	500

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Løn til forsikrede ledige ansat i Lyngby-Taarbæk

Udgifter til arbejdsgiveromkostninger og feriepenge ifm. løntilskud er lavere end budgetlagt som følge af faldet i antallet af forsikrede ledige ansat i løntilskud i Lyngby-Taarbæk Kommune.

Der skønnes et mindreforbrug på 0,8 mio. kr., hvilket dels skyldes refusion fra andre kommuner vedr. 2012, som er kommet ind i 2013, og dels den førnævnte faldende aktivitet.

Uddannelsesordning til ledige, der har opbrugt dagpengeretten

Der skønnes et merforbrug på 1,4 mio. kr. Merforbruget skyldes en forventning om et højere antal helårspersoner end budgetlagt. Der er budgetlagt med 31 helårspersoner, men der skønnes nu 47 helårspersoner.

Skønnet er behæftet med usikkerhed, da det er en ny ydelse, hvorfor der ikke kan sammenlignes med tidligere år og det er usikkert hvordan til- og afgang til ydelsen er.

Erhvervsgrunduddannelse

Som følge af indkomne refusionsindtægter vedr. 2012 skønnes et mindreforbrug på 0,2 mio. kr.

Kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet

Der skønnes at være et mindreforbrug på kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet, da antallet ikke er steget ligeså meget som skønnet ved 1. anslået regnskab. Der skønnet et mindreforbrug på 0,75 mio. kr.

Revalidering

Der skønnes et mindreforbrug på 0,4 mio. kr. på revalidering i 2013 og 1,0 mio. kr. i 2014-17. Mindreforbruget skyldes, at antallet af revaliderende ikke er steget så meget som forventet ved 2. anslået regnskab i lyset af revalideringsstrategien. At antallet af revaliderende er lavere skyldes blandt andet, at der så vidt muligt gøres brug af SU. Endvidere har førtidspensions- og fleksjobreformen medført nye muligheder udover revalidering.

Sygedagpenge

På forsørgelsesydelsen skønnes et mindreforbrug på 2,7 mio. kr. En del af dette skal dog finansiere et skønnet merforbrug på regresindtægter på 1,5 mio. kr., som følge af færre indtægter end forventet. Det vil sige, at der samlet set skønnes et mindreforbrug på 1,2 mio. kr.

Mindreforbruget på forsørgelsesydelsen skal ses i sammenhæng med merforbruget på driftsudgifterne til aktivering, da investeringen af forløb til stress- og depressionsramte, har været med til at nedbringe udgifterne til forsørgelse.

I budgetaftalen 2013-16 er der indlagt en forventet merindtægt fra "modregning af sygedagpenge fra forsikringssselskaber (regres)" på 1 mio. kr. i 2013, 1,5 mio. kr. i 2014 og 2015, stigende til 2 mio. kr. fra og med 2016. Forvaltningen har entereret med en ekstern leverandør til gennemgang af regressager tre år tilbage med henblik på at undersøge, om der kan skaffes flere regresindtægter. Status er imidlertid, at indtægtskravet ikke kan opnås.

I 2013 dækkes det manglende beløb – som anført ovenfor - af mindreudgiften på forsørgelsesydelsen. I overslagsårene skønnes indtægtsniveauet for regres at falde yderligere. Den manglende indtægt i 2014 og 2016-17 vil delvis kunne finansieres af sparede udgifter til forsørgelsesudgifter, hvorimod der for 2015 ikke er den samme finansieringsmulighed, da der er 53 sygedagpengeuger i 2015.

I alt er der således i 3. anslået regnskab 2013 indarbejdet følgende merudgifter: 1,0 mio. kr. i 2014, 2,0 mio. kr. i 2015 og 1,5 mio. kr. i 2016 og 2017.

Fleksjob og ledighedsydelse

Der skønnes pt. et merforbrug på 2,4 mio. kr. 0,9 mio. kr. som skyldes en højere udgift til ledighedsydelse og 1,5 mio. kr. skyldes højere udgifter til fleksjob end skønnet ved 2. anslået regnskab. De højere udgifter til fleksjob skyldes blandt andet regninger fra Gentofte Kommune vedrørende tidligere år, og at andelen af 2/3 fleksjob er blevet større og dermed er gennemsnitsprisen steget.

Merforbruget skal ses i sammenhæng med mindreforbruget på førtidspensionsområdet.

Driftsudgifterne til aktivering

Der skønnes et merforbrug på 2,0 mio. kr. på driftsudgifterne til aktivering. Merforbruget skyldes dels en højere aktivitet på kontanthjælpsområdet, som har medført højere udgifter til aktivering og dels en ændret sammensætning af sygedagpengemodtagere, hvilket har medført flere dyrere forløb til stress- og depressionshåndtering. Denne merudgift modsvares af den førnævnte besparelse på forsørgelsesydelsen.

Ved 1. anslået regnskab blev skønnet et mindreforbrug på 3,0 mio. kr. hvoraf 1 mio. kr. skyldtes en lovændring af refusionsreglerne. Mindreforbruget på 2,0 mio. kr. blev vurderet i lyset af regnskabsresultatet som viste et samlet mindreforbrug på 5,8 mio. kr. Der blev afsat 2,8 mio. kr. til det forventede stigende antal af kontanthjælpsmodtagere og en ekstra indsats for de forsikrede ledige.

Det har dog vist sig, at det afsatte beløb ikke tilstrækkeligt dækker aktivitetsstigningen på kontanthjælpsområdet. Hvis borgeren ikke sendes en aktivitet kan det medføre yderligere stigninger i udgifterne til forsørgelse. Aktivitetsstigning skal blandt andet ses i lyset af den afkortede dagpengeperiode.

Ressourceforløbsydelse

Der skønnes et mindreforbrug på udgiften til ressourceforløbsydelse og udgifter til aktivering af personer i ressourceforløb på 0,75 mio. kr. Der er budgetlagt med 16 helårspersoner. I prognosen er antallet af helårspersoner nedjusteret fra 16 helårspersoner til 10 helårspersoner, svarende til en besparelse på 0,6 mio. kr. til forsøgelse og 0,15 mio. kr. til udgifter til aktivering.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER**Dagpenge til forsikrede ledige**

Lyngby-Taarbæk Kommune medfinansierer a-dagpenge fra 5. ledighedsuge. Dvs. at ikke alle ledige dagpengemodtagere er en del af medfinansieringen på a-dagpenge. Et fald i ledigheden for korttids ledige vil derfor først slå forsinket igennem på udgifterne.

Medfinansiering er desuden afhængig af, at a-kasserne indberetter, hvor mange a-dagpengemodtagere de enkelte kommuner skal medfinansiere. Hos nogle a-kasser er der problemer med indberetningen herunder om de er korrekte. Der er derfor usikkerhed om, hvorvidt der vil komme justeringer af medfinansieringen de næste måneder.

ANLÆG SVIRKSOMHED

INVESTERINGSOVERSIGT MED BEMÆRKNINGER

Investeringsoversigten viser rådighedsbeløbene fordelt på aktivitetsområder

SAMMENDRAG AF ANLÆGSVIRKSOMHED

1.000 kr. netto

Anlæg	Opr. budget 2013	Ovf. i 3.AR11 2012/13	Overførsler 2012/13	1.ans. regnsk.	2. ans regnsk.	KMB-be-slutn.	Tekn. omplac	Tillægsbevilling 2013	Korr. budget 2013	3. ans. regnskab 2013	Afvigelse
BØRNE- OG UNGDOMSUDV.....											
Skoler.....	11.925	10.000	1.940			740	-30	12.650	24.575	15.575	-9.000
Dagtilbud.....	2.030		430				-17	413	2.443	2.443	0
KULTUR- OG FRITIDSUDV.....											
Idræt.....	50.925	4.500	8.377			18.513	-146	31.244	82.169	62.669	-19.500
Kultur.....		1.632	179				0	1.811	1.811	1.811	0
SOCIAL- OG SUNDHEDSUDV.....											
Træning og omsorg.....	25.586	1.000	5.518		1.114	-229	-6	7.397	32.983	31.983	-1.000
Handicappede.....	48.639	13.200	-9.417		2.126		-25	5.884	54.523	61.760	7.237
Sundhed.....							0	0			0
TEKNIK- OG MILJØUDV.....											
Grønne områder og kirkegårde.....			515		100	100	0	715	715	581	-134
Trafikanlæg mv.	22.836	2.725	6.886	206	-2.322	8.912	-94	16.313	39.149	28.394	-10.755
Miljø og natur.....		531	91			-119	28	531	531	331	-200
ØKONOMIUDV.....											
Administration.....	7.153	5.500	3.021	-206			-63	8.252	15.405	11.905	-3.500
Puljebeløb.....	3.045		835			-3.045	0	-2.210	835	835	0
Kommunale ejendomme.....	734		1.060			186	0	1.246	1.980	1.421	-559
Nettoanlægsområder i alt.....	172.873	39.088	19.435	0	1.018	25.058	-354	84.245	257.118	219.707	-37.411
Ejendomssalg.....	-55.986		-15.572	13.000	-385	34.500	0	31.543	-24.443	-23.863	580

INVESTERINGSOVERSIGT 2013

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2013	Korr. budget pr. 30.09.13 (rådgighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2014	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2013
Konto	Tekst					
ANLÆGSUDGIFTER						
Aktivitetssområde: SKOLER						
03 22 FOLKESKOLEN M.M.						
01 Folkeskoler						
Lån	Engelsborgskolen. Montering forsatsrammer, Klimapulje	0	390	0	0	390
	IT folkesk. Forsøg digitale læringsmidl.	0	494	0	0	494
Lån	Trongårdsskolen. Isolering loft, Klimapulje	0	100	0	0	100
Lån	Trongårdsskolen. Udskiftn. vinduer, Klimapulje	0	1.000	0	0	1.000
Lån	Trongårdsskolen. Varmtvands-beholder, Klimapulje	0	100	0	0	100
Lån	Taarbæk Skole. Montering forsatsrammer, Klimapulje	0	250	0	0	250
Lån	Virum Skole. Klimainv. Solcelleanlæg	0	403	0	0	403
Lån	Virum Skole. LED-belysning, Klimapulje	0	1.000	0	0	1.000
	Lindegårdsskolen. Udbygning/indskoling	8.425	9.438	-9.000	0	438
	IT i folkeskolen	3.500	11.400	0	0	11.400
SKOLER I ALT		11.925	24.575	-9.000	0	15.575
Aktivitetssområde: BØRN						
05 25 DAGTILBUD TIL BØRN OG UNGE						
14 Integrerede daginstitutioner						
	Fleksible institutioner. Ombygning	2.030	0	0	0	0
	Taarbæk Børnehus. Samling på Taarbæk Strandvej 84	0	2.377	0	0	2.377
05 28 TILBUD BØRN OG UNGE SÆRL. BEHOV						
20 Plejefamilier og opholdssteder mv.						
	Forebyggelsescentret. Flytn. og saml.	0	66	0	0	66
BØRN I ALT		2.030	2.443	0	0	2.443
Aktivitetssområde: IDRÆT						
03 22 FOLKESKOLEN M.M.						
18 Idrætsfaciliteter for børn og unge						
	Lundtoftehallen. Ventilation	0	68	0	0	68
	Lyngby Idrætsby	0	391	0	0	391
	Lyngby Idrætsby. Breddeidrætsfaciliteter	10.194	16.879	-13.000	0	3.879
	Lyngby Idrætsby. Svømmehal	2.000	3.497	0	0	3.497
	Lyngbyhallen	4.669	4.669	-4.500	0	169
	Lyngby Idrætsby. Nedrivning og leje af pavilloner	812	400	0	0	400
	Tilskud til kunststofbane i Lundtofte	500	1.328	0	0	1.328
	Donation. Kunststofbane i Lundtofte	0	-958	0	0	-958
	Lyngby Idrætsby. Opvisnings-/superligastadion	20.850	34.729	0	0	34.729
Lån	Lyngby Stadion. Ventilationsanlæg, Klimapulje	0	282	0	0	282
	Lyngby Stadion. Renov. forhus mv.	0	1.326	0	0	1.326

INVESTERINGSOVERSIGT 2013

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2013	Korr. budget pr. 30.09.13 (rådgighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2014	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2013
Konto	Tekst					
Lån	Lyngby Svømmehal. Termoruder, Klimapulje	0	205	0	0	205
	Lyngby Idrætsby. Institutioner	4.400	4.400	-2.000	0	2.400
	Lyngby Idrætsby. Retablering af atletikfaciliteter	7.500	14.952	0	0	14.952
	IDRÆT I ALT	50.925	82.169	-19.500	0	62.669
	Aktivitetsområde: KULTUR					
03 35	KULTUREL VIRKSOMHED					
64	Andre kulturelle opgaver					
	Templet. Renoveringsopgaver	0	54	0	0	54
	Templet. Retabl. af bar og mobilscene	0	124	0	0	124
	Udvikling af kulturelle faciliteter	0	1.632	0	0	1.632
	KULTUR I ALT	0	1.811	0	0	1.811
	Aktivitetsområde: TRÆNING OG OMSORG					
00 25	FASTE EJENDOMME					
18	Driftssikring af boligbyggeri					
	Bauehøj. 118 boliger. Serviceareal.	0	-643	0		-643
	Bauehøj. Statstilskud. Serviceareal.	0	-2.200	0	0	-2.200
	Bredebo. Kommunal andel af anlæg af 96 nye boliger. Serviceareal	15.225	20.974	0	0	20.974
	Solgården III. Nyt aktivitetscenter	0	1.762	0	0	1.762
	Solgården III. Øvr. adm. arealer	0	909	0	0	909
	Solgården III. Komm. andel af anlæg af 30 nye boliger. Serviceareal	4.382	4.063	0	0	4.063
	Solgården III. Statstilskud til anlæg af 30 nye boliger. Serviceareal	-1.103	0	0	0	0
	Omsorgsboliger. Helhedsplan	2.000	1.998	-1.000	0	998
05 32	TILBUD ÆLDRE OG HANDICAPPEDE					
34	Plejehjem og beskyttede boliger					
	Bredebo. Montering.	4.575	4.617	0	0	4.617
	Solgården. Montering.	507	1.448	0	0	1.448
05 38	TILBUD TIL VOKSNE MED SÆR. BEHOV					
52	Botilbud til midlertidige ophold					
	Møllebo. Midlertidige botilbud og genoptræning	0	54	0	0	54
	TRÆNING OM OMSORG I ALT	25.586	32.983	-1.000	0	31.983
	Aktivitetsområde: HANDICAPPEDE					
05 38	TILBUD TIL VOKSNE MED SÆRLIGE BEHOV					
50	Botilbud til længerevarende ophold					
Lån	Slotsvænget. Etablering af 32 boliger	16.914	18.845	0	-1.476	17.369
	Slotsvænget. Øvrige administrationsarealer	4.085	3.578	0	0	3.578
	Slotsvænget. Statstilskud	-1.309	0	0	0	0
	Slotsvænget. Montering	3.482	3.468	0	0	3.468
	Slotsvænget. Servicearealer	0	15		669	684
	Strandberg. Serviceareal	0	1.161	0	1.299	2.460
Lån	Strandberg. Indretning af boliger	4.313	1.052	0	-64	988
	Strandberg. Statstilskud	-817	0	0	0	0

INVESTERINGSOVERSIGT 2013

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2013	Korr. budget pr. 30.09.13 (rådgighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2014	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2013
Konto	Tekst					
	Strandberg. Monteringsudgifter	2.107	2.106	0	0	2.106
	52 Botilbud til midlertidigt ophold (§ 107)			0	0	
Lån	Caroline Amalievej 118-124. Ombygning til almene boliger	19.864	24.296	0	6.809	31.105
	HANDICAPPEDE I ALT	48.639	54.523	0	7.237	61.760
	Aktivitetsområde: SUNDHED					
04 62	SUNDHEDSUDGIFTER MV. vedligeholdelsestræning					
	Sundhedshus, Buddingevej 50	0	0	0	0	0
	SUNDHED I ALT	0	0	0	0	0
	Aktivitetsområde: GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE					
00 28	FRITIDSOMRÅDER					
20	Grønne områder og naturpladser					
	Etablering af sundhedsstier og -pladser	0	134	-134	0	0
	Etablering af sti og cykeludfordringsbane ved Garderhøj fort	0	200	0	0	200
	Bellevue Strandpark - Helhedsplan	0	100	0	0	100
00 35	KIRKEGÅRDE					
40	Kirkegårde					
	Renovering af kirkegårde 2010-13	0	122	0	0	122
02 35	HAVNE					
41	Lystbådehavne mv.					
	Lyngby Sø. Bredsikring	0	59	0	0	59
	Taarbæk Havn - Istandsættelse 2013 og frem	0	100	0	0	100
	GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE I ALT	0	715	-134	0	581
	Aktivitetsområde: TRAFIKANLÆG MV.					
00 25	FASTE EJENDOMME					
13	Andre faste ejendomme					
	Etablering af pavillon på Lyngby Torv	0	2.500	-2.000	0	500
02 28	KOMMUNALE VEJE					
22	Vejanlæg					
	Trafik og infrastruktur i bymidten. P-henvisning. Rådighedsbeløb 2010	2.030	1.000	0	0	1.000
	Iværksættelse af betalt parkering i Kgs. Lyngby	0	427	0	0	427
	Dialogprojekt - byvision langs Ring 3. LTKs andel af projektleder (Ringbyletbane-samarbejdet)	51	139	0	0	139
	Udarbejdelse af helhedsplan for Kanalvejsgrunden	0	492	0	0	492
	Lyngby Torv. Nyindretning, etape 1		47	0	0	47
	Renovering af broer:					
	- Renovering af broer - tidligere år	0	1.188	0	0	1.188
	- Renovering af broer (kommunale bygværker). Rådighedsbeløb	5.633	8.000	0	0	8.000

INVESTERINGSOVERSIGT 2013

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2013	Korr. budget pr. 30.09.13 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2014	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2013
Konto	Tekst					
	Slidlag mv:					
	- Slidlag. Retablering af veje. Rådighedsbeløb.	10.027	7.877	0	0	7.877
	- Slidlag på kommunale veje - tidl. år	0	1.267	0	0	1.267
	Støj:					
	- Støjhandlingsplan - facadeisolering	0	1.000	-900	0	100
	- Støjhandlingsplan - støjskærme/støjvolde	0	6.855	-5.855	0	1.000
	- Indsats mod støj. Støjhandlingsplan (herunder støjhandlingsplan i samarbejde med staten)	2.994	0	0	0	0
	- Støjkortlægning 2013 (tidl. år)	0	126	0	0	126
	Cykelstier:					
	- Etablering af cykelstier Hovedgaden syd ml. Jernbaneplassen/Jægersborgvej	101	832	0	0	832
	- Anlæg af supercykelstier	2.000	2.000	-2.000	0	0
	- Bedre cykelforhold på Lyngby Hovedgade ml. Nørgårdsvej/Jernbanevej		2.304	0	0	2.304
	Skoleveje:					
	- Trafikdæmpende foranstaltninger - Ørholmvej og Gyrithe Lemches Vej		324	0	0	324
	- Sikring af skoleveje. Forbedring af diverse vejkryds mv.	0	556	0	0	556
	- Sikring af skoleveje. Rådighedsbeløb	0	2.017	0	0	2.017
	- Skoleveje. Skiltning mv. ved inst.	0	146	0	0	146
	- Uheldsbekæmpelse. Konsulent og kampagner	0	52	0	0	52
	TRAFIKANLÆG MV. I ALT	22.836	39.149	-10.755	0	28.394
	Aktivitetssområde: MILJØ OG NATUR					
00 52	ØVRIGE MILJØFORANSTALTNINGER					
89	Øvrig planlægning, undersøgelser, tilsyn mv.					
	Uddybning af Fæstningskanalen	0	531	-200	0	331
	MILJØ OG NATUR I ALT	0	531	-200	0	331
	Aktivitetssområde: ADMINISTRATION					
06 45	ADMINISTRATIV ORGANISATION					
50	Administrationsbygninger					
	Samling rådhusfunktioner (nyt rådhus)	2.336	5.689	-1.732	0	3.956
	Rådhuset.					
	Etablering af niveaufri adgang	0	186	0	0	186
	Rådhuset. Borgerservicefaciliteter	0	968	-968	0	0
	Renovering af eksisterende rådhus	800	800	-800	0	0
51	Sekretariat og forvaltninger					
	IT-aktiviteter i 2013 (tidl. år)	0	1.292	0	0	1.292
	Etablering af fibernet (WAN)	4.017	6.471	0	0	6.471
	ADMINISTRATION I ALT	7.153	15.405	-3.500	0	11.905

INVESTERINGSOVERSIGT 2013

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2013	Korr. budget pr. 30.09.13 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2014	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2013
Konto	Tekst					
Aktivitetssområde: PULJEBELØB (TIL SÆRLIGE FORMÅL)						
00 25	FASTE EJENDOMME					
10	Fælles formål					
Lån	Grøn klimainvesteringspulje	3.045	0	0	0	0
	Velfærdsteknologi - Social- og Sundhedsområdet	0	835	0	0	835
PULJEBELØB (TIL SÆRLIGE FORMÅL) I ALT		3.045	835	0	0	835
Aktivitetssområde: KOMMUNALE EJENDOMME M.M.						
00 25	FASTE EJENDOMME					
13	Andre faste ejendomme					
	Buddingevej 50. Rådgivn., udvikling	734	717	0	-717	0
	Buddingevej 50. Økonomianalyse	0	582	0	-582	0
	Mageskifte af Lyngby Hovedg. 12 m. Pritzels fabrik (Lyngby Hovedg. 10)	0	495	0	0	495
	Trongårdsvej 18	0	0	0	740	740
15	Byfornyelse					
	Byfornyelse Plovvej og Bauneporten	0	186	0	0	186
KOMMUNALE EJENDOMME M.M. I ALT		734	1.980	0	-559	1.420
I alt anlægsudgifter (netto)		172.873	257.118	-44.089	6.678	219.707

Heraf "borgernære serviceområder"	67.586	103.711	-29.500	0	74.211
For at få det fulde tilskud fra Kvalitetsfonden skal LTK afholde udgifter til de borgernære serviceområder på i alt	38.362	38.362			38.362

INVESTERINGSOVERSIGT 2013

Beløb i 1.000 kr.

= "Borgernære serviceområder" i h.t. afgrænsningen fra Kvalitetsfonden		Opr. budget 2013	Korr. budget pr. 30.09.13 (rådighedsbeløb)	Nye tidsforskydninger til 2014	Øvrige ændringer i denne budgetopfølgning	Forventes afholdt i 2013
Konto	Tekst					
EJENDOMSSALG						
Aktivitetssområde: EJENDOMME - EJENDOMSSALG						
00 22	05 Ubestemte formål					
	Frikøb af tilbagekøbsdeklarationer	0	-385	0	-100	-485
00 25	FASTE EJENDOMME					
11	Beboelse					
	Salg af ejendom	0	-1.500	0	0	-1.500
12	Erhvervsejendomme					
	Salg af Lyngby Hovedgade 1 C-L	0	-31	0	31	0
13	Andre faste ejendomme					
	Salg af diverse ejendomme	0	1.000	0	-414	586
	Salg Lindegården Peter Lunds Vej	0	0	0	0	0
	Salg af grunde, hvor Strandberg ligger nu	-13.000	0	0	500	500
	Salg Nordstrandsv. 101, Nykøbing Sj.	U 0	17	0	154	171
	Salg Nordstrandsv. 101, Nykøbing Sj.	I 0	-526	680	-154	0
	Salg af Gyrithe Lemches Vej 20	0	-15	0	15	0
	Salg af arealer ifm. etablering af Idrætsbyen	-38.500	0	0	0	0
	Salg af Kanalvejsgrunden	0	-18	0	18	-18
	Salg af areal på Firskovvej 40-44	0	0	0	0	0
	Salg af ejendom	0	-3.500	0	0	-3.500
	Salg af areal på Maglebjergvej	0	0	0	-150	-150
05 32	PLEJE OG OMSORG FOR ÆLDRE					
34	Plejehjem og beskyttede boliger					
	Borrebakken. Salg af bygninger	0	-15.000	0	0	-15.000
	Solgården III. Salg af boliger	-4.486	-4.486	0	0	-4.486
I alt salgsindtægter		-55.986,0	-24.443	680	-100	-23.863

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN**ANLÆGSVIRKSOMHEDEN****INVESTERINGSOVERSIGT 2013 MED BEMÆRKNINGER**

På baggrund af anlægsopfølgningen pr. 30.9.13 er der redegjort for forventet anlægsforbrug i 2013, herunder konklusioner omkring et samlet justeringsbehov (den totale anlægsramme) på -36,831 mio. kr. i 2013, hvoraf -43,409 mio. kr. angår tidsforskydninger til 2014.

Restbeløbet vedrørende øvrige korrektioner udgør netto 6,578 mio. kr. Heraf tilvejebringes 5,377 mio. kr. via byggelån, idet der er tale om reguleringer af lånefinansieret byggeri.

Som det fremgår af investeringsoversigten, forventes under den ordinære anlægssportefølje et nettoanlægsforbrug på 236,538 mio. kr. Dette anlægsforbrug fremkommer således:

Oprindeligt nettoanlægsbudget 2013 excl. ejendomssalg ..... 172,873 mio. kr.

Forskydninger til 2013 i 3. anslået regnskab 2012, der ikke er indarbejdet i Budget 2013-16	39,088 mio. kr.
Ordinære anlægsoverførsler fra 2012 til 2013 (excl. ejendomssalg)	19,435 mio. kr.
Anlægsoverførsel 2012 til 2013 fra drift	0,028 mio. kr.
Fremrykninger fra 2014 til 2013 grundet hævet anlægsloft (KMB 28.2.13)	18,708 mio. kr.
Lyngby Idrætsby, KMB 28.2.13	3,936 mio. kr.
Klimahandlingsplan – konvertering til driftsmidler, KMB 28.2.13	-0,119 mio. kr.
Kunststofgræsbane i Lundtofte - donation, KMB 19.3.13	-0,131 mio. kr.
Møllebo – afsluttet anlægsregnskab, KMB 30.5.13	-0,229 mio. kr.
Bellevue Strandpark – Helhedsplan, KMB 30.5.13	0,100 mio. kr.
Renovering af broer – Ny vedligeholdelsesplan 2013-17, KMB 27.6.13.	-1,845 mio. kr.
Lyngby Torv – afsluttet anlægsregnskab, KMB 27.6.13	0,049 mio. kr.
Demonstrationsprojekt – bygn.fornyelse Plovvej/Bauneporten, KMB 5.9.13	0,186 mio. kr.
Kunststofgræsbane i Lundtofte – ekstra donation m.m., KMB 26.9.13	0,004 mio. kr.
Skolernes IT-infrastruktur – konvertering fra drift, ØK 19.9.13	4,400 mio. kr.
Konsulentbødefregninger (status pr. 31.3.13).	-0,084 mio. kr.
Konsulentbødefregninger (status pr. 30.6.13)	-0,128 mio. kr.
Konsulentbødefregninger (status pr. 30.9.13)	-0,171 mio. kr.
Forskydninger ml. 2013 og 2014 pr. 30.6.13	0,791 mio. kr.
Øvrige ændringer i budgetopfølgning pr. 30.6.13	0,227 mio. kr.

Forskydninger ml. 2013 og 2014 m.m. i denne opfølgning ..... -44,089 mio. kr.

Øvrige ændringer i budgetopfølgning pr. 30.9.13 ..... 6,678 mio. kr.
Supplerende udvalgsbehandlet sag:

Korrigeret investeringsoversigt ekskl. ejendomssalg ..... 219,707 mio. kr.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN**Ordinær anlægsportefølje -afvigelser, herunder forskydninger fra 2013-2014**

Der foreslås flg. korrektioner grundet tidsplanændringer og øvrige forhold:

Område (mio. kr., 3 dec.)	2013	2014	I ALT
Skoler	-9,000	9,000	-
Idræt	-19,500	19,500	-
Træning og omsorg	-1,000	1,000	-
Handicappede	7,237		7,237
Grønne områder og kirkegårde	-0,134	0,134	-
Trafikanlæg mv.	-10,755	10,755	-
Miljø og natur	-0,200	0,200	-
Administration	-3,500	3,500	-
Kommunale ejendomme m.m.	-0,559		-0,559
I alt	-37,411	44,089	6,678

(+: Udgifter, -: Indtægter)

I halvårsregnskab 2013 var forventet yderligere tidsforskydninger på 22,555 mio. kr. Der er således tale om yderligere tidsforskydninger på 14,856 mio. kr., der primært kan henføres til Idrætsbyen.

Ejendomssalg - Afvigelser, herunder forskydninger fra 2013-2014

Område (mio. kr. - 3 dec.)	2013	2014	I ALT
Tilbagekøbsdeklarationer	-0,100		-0,100
Nordstrandsvej 101	0,680	-0,680	-
I alt	0,580	-0,680	-0,100

(+: Udgifter, -: Indtægter)

Totale anlægsramme - afvigelser, herunder forskydninger fra 2013-2014

Område (mio. kr. - 3 dec.)	Justering 2013	2014	I ALT
Total	-20,000	25,909	5,909

(+: Udgifter, -: Indtægter)

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Bemærkninger vedr. tidsforskydninger – ordinær anlægsportefølje:

SKOLER

Der tidsforskydes 9,0 mio. kr. (af samlet 9,438 mio. kr. i B13) vedr. *udbygning/indskoling af Lindegårdsskolen* fra 2013 til 2014. Tidsplanen er skubbet grundet behovet for revurdering af den indholdsmæssige del af samling af hele indskoling. Det medfører projektændringer, foruden at eksisterende skolebygning skal indtænkes optimalt. De resterende 0,438 mio. kr. i 2013 skal imødegå projektets opstartsudgifter.

I 2. anslået regnskab 2013 var forventet en overførsel på ca. 8,0 mio. kr. Beløbet er nu revurderet til 9,0 mio. kr.

Forskydningen på de 9,0 mio. kr. i denne budgetopfølgning vil derfor medføre et justeret rådighedsbeløb i 2014 fra nuværende 10,757 mio. kr. (oprindeligt 20,6 mio. kr.) til 19,757 mio. kr. i stedet. Der påregnes indflytning i august 2015.

IDRÆT

Der tidsforskydes 13,0 mio. kr. vedr. *Lyngby Idrætsby – Breddeidrætsfaciliteter* samt 4,5 mio. kr. vedr. *renovering af Lyngbyhallen* fra 2013 til 2014

Derudover tidsforskydes 2,0 mio. kr. vedr. *Lyngby Idrætsby – Institutioner* fra 2013 til 2014. Årsagen til forsinkelserne skyldes bl.a. forudgående arealmæssige afklaringer. Tilbage vil der herefter stå et korrigeret budget på 2,4 mio. kr. i 2013. Samtidig vil rådighedsbeløbet i 2014 være ændret fra 14,557 mio. kr. (oprindeligt 24,4 mio. kr., hvorefter 9,843 mio. kr./13-priser som teknisk justering blev flyttet til 2015) til 16,557 mio. kr.

TRÆNING OG OMSORG

Der tidsforskydes 1,0 mio. kr. af rådighedsbeløb (i alt 2,0 mio. kr.) vedr. *Omsorgsboliger – helhedsplan* fra 2013 til 2014.

Projektet pågår med skitsekonkurrence, helhedsplanlægning og byggeprogram frem til udgangen af 2013. Derefter påbegyndes lokalplanarbejde og totalentreprisekonkurrence. Efterfølgende påbegyndes selve byggeopgaven. Ibrugtagning af de 40 nye omsorgsboliger på Buddingevej 50 (den tidligere statskole) påregnes ved årsskiftet 15/16.

Skema A påregnes klar januar 2014. Skema B forventes forelagt juni 2014, og skema C formodes at være på plads omkring marts 2016.

GRØNNE OMRÅDER OG KIRKEGÅRDE

Der når ikke i 2013 at komme aktiviteter på projekt *Etablering af sundhedsstier og -pladser*. Det anmodes, at det resterende rådighedsbeløb overføres til 2014.

TRAFIKANLÆG MV.

Projektet omkring *Anlæg af supercykelstier (etape 1)* skubbes til 2014. Hermed reduceres rådighedsbeløbet i 2013 til 0 kr. mod at 2,0 mio. kr. optages som rådighedsbeløb i investeringsplanen for 2014 i stedet. Årsagen til projektforsinkelsen skyldes, at det nuværende tilsagn om statslig medfinansiering er betinget af, at de øvrige projektkommuner tilsvarende opnår politisk accept af planer og økonomi. Denne proces skal gennemløbes, inden LTK kan påbegynde projektet, idet det lokalt er besluttet iværksat ud fra forudsætning om delvis ekstern finansiering.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Den 30. oktober 2013 mødes borgmestrene til underskrivning af samarbejdsaftaler om Cykelsuperstier. LTK deltager herefter i rutemøder med de øvrige kommuner den 5. november 2013.

Af anlægsbevillingen på 7,855 mio. kr. til Støjhandlingsplanens gennemførelse vurderes det ikke at være muligt at afvikle samtlige aktiviteter inden årets afslutning. Dette bl.a. fordi der fortsat afventes endeligt udfald omkring statslig medfinansiering, myndighedsbehandlinger, jordbundsundersøgelser og evt. oprensning (hvis jorden ikke er ren nok). Af samme grund anbefales 6,755 mio. kr. bevillingsoverført allerede nu til 2014 i stedet – her angår 5,855 mio. kr. projekt *Støjskærme/støjvolde* og 0,90 mio. kr. projekt *facadeisolering* (sidstnævnte yderligere opjusteret med 0,2 mio. kr. siden varsling ved opfølgningen pr. 30.06.)

Etablering af pavillon på Lyngby Torv: Projekteringsfase med byggeprogram og forundersøgelser m.m. forventes påbegyndt i nov./dec. 2013. Dog vil selve byggeprocessen ikke kunne gennemføres før i det nye år og af samme årsag overføres 2,0 mio. kr. af et samlet rådighedsbeløb på 2,5 mio. kr. fra 2013 til 2014. Indvielse er planlagt til maj/juni 2014. Der indarbejdes ligeledes anlægsbevilling, idet den oprindelige anlægsbevilling fra slidlag (som finansierede projektet) nedskrives/overføres til projektet.

MILJØ OG NATUR

Fæstningskanalen – uddybning: Grundet tidsplanforskydning anbefales 0,2 mio. kr. af nuværende anlægsbevilling på 0,531 mio. kr. ført over til 2014 i stedet. Efter licitationsresultat i november påregnes udvalgsbehandling i december. Først derefter vil projektet blive gennemført.

ADMINISTRATION

Grundet tidsplanmæssige forsinkelser vil der være behov for at justere i årets rådighedsbeløb for 3 anlægsprojekter vedr. rådhusbyggeriet. Det anbefales at flytte i alt 3,5 mio. kr. fra 2013 til 2014.

Bemærkninger vedr. øvrige ændringer – ordinær anlægsporfølje:

SKOLER

Teknisk præcisering:

Med henvisning til sag i ØK 19.9.13, som vedrørte konvertering af 4,4 mio. kr. (i 2013) fra drift til anlæg vedr. projekt *IT i folkeskolen*, anmodes samtidig om en anlægsbevilling på hele beløbet.

IDRÆT

Teknisk præcisering:

Med henvisning til udvalgssag 26.9.13 i KMB, ang. kunststofbane søges det bevilgede budgetbeløb på 0,211 mio. kr., projekt *Tilskud til kunststofbane i Lundtofte, anlægsbevilget*. Ligeledes søges bevilget budget på -0,208 mio. kr. frigivet under projekt *Donation – Kunststofbane i Lundtofte*.

HANDICAPPEDE

For 3 anlægsprojekter vedr. almene boliger, er der, som udløber af Skema B, behov for tekniske bevillingsmæssige justeringer i 2013. Det drejer sig om samlet 5,269 mio. kr. (-1,476 mio. kr. under *Slotsvænget - Etablering af 32 boliger*, 6,809 mio. kr. under *Caroline Amalievej 118-124 – Ombygning til 44 almene plejeboliger* samt -0,064 mio. kr. under *Strandberg – Indretning af 20 ældreboliger samt omlægning af vej*), hvorfra 5,377 mio. kr. tilvejebringes via byggelån. Restbeløbet – et bevillingsoverskud – på -0,108 mio. kr. tilbageføres kommunekassen.

Det afsatte beløb på Caroline Amalievej 118-124 svarer herefter til det godkendte i forbindelse med skema B-godkendelsen i KMB 29.08.2011.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Anlægsprojekt Slotsvænget er afsluttet – indflytning skete i juni 2013. For Slotsvænget påregnes Skema C samt endeligt anlægsregnskab udvalgsbehandlet i december 2013.

Anlægsprojektet Caroline Amalievej påregnes afsluttet ultimo 2014.

Anlægsprojektet Strandberg/Chr.Xs Allé er næsten afsluttet – indflytning til og med medio oktober 2013. For Strandberg påregnes Skema C samt endeligt anlægsregnskab udvalgsbehandlet i december 2013.

For så vidt angår Slotsvænget, servicearealer bevillingsjusteres med 0,669 mio. kr., således at rådighedsbeløbet svarer til det i Skema B godkendte beløb (KMB 27.06.2011).

Under anlægssagen *Strandberg – Serviceareal* anmodes om bevillingstilførsel på 1,299 mio. kr. i 2013. Finansiering tilvejebringes via anlægsprojekt *Buddingevej 50 – Rådgivning, udvikling* og anlægsprojekt *Buddingevej 50 – Økonomianalyse*. Der har været ekstra renoveringsudgifter, som skulle leve op til tilgængelighed i og til bygningen samt vedr. varme/teknik.

KOMMUNALE EJENDOMME

Der foretages bevillingsflytninger, således at anlægsprojektet *Buddingevej 50 – Rådgivning, udvikling* afgiver 0,717 mio. kr. i 2013 til projekt *Strandberg – Serviceareal* (se ovenstående). Ligeledes overføres 0,582 mio. kr. fra projekt *Buddingevej 50 – Økonomianalyse* også til projekt *Strandberg – Serviceareal*. Dette skal sikre en bedre balance ift. de udgifter, man har afholdt under sidstnævnte projekt.

Som teknisk justering anmodes følgende godkendt:

Med henvisning til udvalgsbehandling i KMB 26.9.13 *Trongårdsvej 18* afsættes et rådighedsbeløb på 0,740 mio. kr. i 2013. Der anmodes samtidig om anlægsbevilling af rådighedsbeløbet.

EJENDOMSSALG

KOMMUNALE EJENDOMME M.M. - SALGSINDTÆGTER

I budget 2013 var budgetteret med nettoindtægter på -55,986 mio. kr.

Jf. KMB-beslutning 28.2.13 øges indtægtsforventningerne under 2013 med -3,936 mio. kr. vedr. salg af arealer ifm. idrætsbyen. Samlet salgsbudget vedr. Idrætsbyen udgør herefter -42,436 mio. kr. i 2013.

Uafsluttet ejendomssalg i R2012 på -15,589 mio. kr. er overført til 2013. Beløbet angår forventede indtægter ved salg af hhv. "Borrebakken", Gyrithe Lemckesvej 20 (ungdomsskolen), Nordstrandsvej 101 samt Lyngby Hovedgade 1 C-L.

Som led i 1. anslået regnskab 2013 blev der skubbet -13,0 mio. kr. fra 2013 til 2014 vedr. forventet indtægt for salg af grunde ved Strandberg.

Jf. ØK 18.4.13 tilbageføres for 2015 kalkuleret tilkøbet salgskrav på -9,3 mio. kr. vedr. rådhusprojektets finansiering.

Jf. ØK 23.5.13 og 20.6.13 realiseres salgskrav i 2014 delvist med 20,0 mio. kr. vedr. Idrætsbyen.

Jf. KMB-beslutning 26.9.13 gennemføres budgetlægning af salgspakke (2013-2016).

Der forventes herefter et samlet ejendomssalg på netto -23,9 mio. kr.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Udvikling i budgettet for ejendomssalg:

(Mio. kr., 3 decimaler)	2013
Salg af grunde, hvor Strandberg ligger nu	-13,000
Salg af arealer ifm. etablering af Idræftsbyen	-38,500
Solgården III. Salg af boliger	-4,486
Salgsmål i henhold til opr. budget 2013-16 *)	-55,986
Anlægsoverførsel R12, "Borrebakken"	-15,000
Anlægsoverførsel R12, Nordstrandsvej 101	-0,526
Anlægsoverførsler, Gyrithe Lemckesvej 20, Kanalvejsgrunden, Lyngby Hovedgade 1 C-L samt Nordstrandsvej 101 (pakket opsamling – men som i mindre beløb er budgetoverført ved regnskabsafslutning).	-0,046
Indtægtsopjustering vedr. Idrætsby – jf. KMB 28.2.13	-3,936
Salg af arealer ifm. etablering af Idrætsbyen – jf. KMB 26.9.13	42,436
Salg af diverse ejendomme (følgeomkostninger) – jf. KMB 26.9.13	1,000
Salg af ejendom – jf. KMB 26.9.13	-1,500
Salg af ejendom – jf. KMB 26.9.13	-3,500
1. anslået 2013: Tidsforskydning – salg af Strandberggrunde	+13,000
2. anslået 2013: Justering vedr. frikøb af tilbagekøbsdeklarationer	-0,385
3. anslået 2013: Frikøb af tilbagekøbsdeklarationer samt div. justeringer vedr. Nordstrandsvej 101	0,580
Restkorrigeret salgsmål til realisering	-23,863

-: Indtægter, +: Udgifter

Bemærkninger vedr. øvrige ændringer – ejendomssalg:

Grundet store årlige udsving er det ikke hensigtsmæssigt forudgående at budgetlægge posten for *frikøb af tilbagekøbsdeklarationer*. Grundejere kan med kort varsel benytte sig af frikøbsret, hvorfor man ikke på forhånd har solide parametre at danne et budget ud fra. Derfor foretages justeringen bagudrettet. På baggrund af realiserede indtægter pr. 30.9. på ca. -0,485 mio. kr. korrigeres budgetlægningen for 2013 med yderligere -0,1 mio. kr., idet der p.t. er afsat -0,385 mio. kr. i forventet indtægt.

Udgiftsbudgettet vedr. Nordstrandsvej 101 øges med 0,154 mio. kr. i 2013 (med samtidig frigivelse af bevillingen), idet der er løbet flere udgifter på end oprindeligt antaget. Det skyldes bl.a., at sommerhusgrundene har stået til salg længere end forventet, hvorfor der løber flere faste udgifter på disse grunde. I forlængelse af tidligere finansieringsmodel anbefales det, at man tilsvarende øger indtægtsforventningerne med -0,154 mio. kr. (med samtidig frigivelse af bevillingen) til kommende provenu for salg af de resterende sommerhusgrunde. Det vurderes realistisk at opskrive salgsforventningerne, idet samtlige indtægter for de på sigt kommende grundsalg endnu ikke til fulde er indarbejdet.

ANLÆGSVIRKSOMHEDEN

Indtægtsbudgettet vedr. Nordstrandsvej 101 korrigeres med -0,680 mio. kr. til 2014. Det skyldes, at man ikke anser det for realistisk at afhænde grundene i indeværende år grundet boligmarkedets stilstand. Det er forhåbningen, at konjunkturerne ser bedre ud i 2014, og at sandsynligheden for en mere fordelagtig salgspris øges.

Som tekniske justeringer er foretaget følgende:

Frigivelse af tildelt rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr. i 2013 – tildelt af KMB pr. 26.9.13 til dækning af følgeomkostninger til gennemførelse af salgspakke (2013-2016). Forvaltningen vil løbende over året flytte delbevillinger ned til de konkrete projekter, der har afholdt udgifter i den forbindelse.

Det fremgår allerede af investeringsoversigten at mindre beløb er udlignet:

0,031 mio. kr. vedr. *Salg af Lyngby Hovedgade 1 C-L,*

0,015 mio. kr. vedr. *Salg af Gyrithe Lemches Vej 20,*

0,018 mio. kr. vedr. *Salg af Kanalvejsgrunden*

Tilsvarende er der via samme pulje allokeret finansiering på 0,5 mio. kr. til dækning af udstykningsomkostninger vedr. Malmlosevej 133 (*Salg af grunde hvor Strandberg ligger nu*).

Ligeledes søges meddelt anlægsbevilling på -0,150 mio. kr. til at imødegå erstatningskompensation (indtægt) på adressen Maglebjergvej. Den finansielle effekt tilgår ovenstående bevilling til følgeomkostninger vedr. ejendomssalg. Samtidig søges bevilling på 0,150 mio. kr. under *Salg af diverse ejendomme* frigivet.

RENTER OG FINANSIERING

BEMÆRKNINGER

ØKONOMIUDVALGET

Aktivitetsområde: RENTER OG FINANSIERING

DRIFTSVIRKSOMHED

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	2013	2014	2015	2016	2017
Kurstab	1.600				
Renter af langfristet gæld	-895				
Renter i alt	705	0	0	0	0
Tilskud og udligning - midtvejsregulering	493				
Tilskud /udligning - "bufferpulje"	-5.000				
Forskerskat	235				
Grundskyld	-52				
Dækningsafgifter	107				
Finansiering i alt	-4.217	0	0	0	0
Renter og finansiering i alt	-3.512	0	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

RENTER**Kurstab**

Merudgiften vedrører kurstab i f.m. køb og salg af værdipapirer. Merudgiften skal ses i lyset af en øget forrentning af kommunens likvide aktiver.

Renter af langfristet gæld

Som en konsekvens af det lave renteniveau forventes færre renteudgifter på den variabelt forrentede gæld.

FINANSIERING**Tilskud og udligning/beskæftigelsestilskud - midtvejsregulering**

LTK's andel af det betingede balancetilskud er ud fra et forsigtighedshensyn budgetteret med 5 mio. kr. Da det ikke skønnes at balancetilskuddet reduceres lægges beløbet i kassen.

Derudover er der en mindre regulering af tilskud/udligning på i alt 0,5 mio. kr.

Skat fra udenlandske forskere

SKAT har nu meddelt, at kommunens provenu i 2013 udgør 7,765 mio. kr. mod budgetteret 8,0 mio. kr. svarende til en mindreindtægt på 0,235 mio. kr.

Grundskyld/dækningsafgifter

På baggrund af de pålignede ejendomsskatter i 2013 forventes et samlet mindreprovener på 55.000 kr., fordelt med en merindtægt på grundskyld på 52.000 kr. og med en mindreindtægt på 107.000 kr. vedrørende dækningsafgifter.

BALANCEFORSKYDNINGER

BEMÆRKNINGER

ØKONOMIUDVALGET

Aktivetsområde: **BALANCEFORSKYDNINGER**

DRIFTSVIRKSOMHED

AFVIGELSER

1.000 kr. netto	2013	2014	2015	2016	2017
Slotsvænget, justering af låneoptagelse mm.	1.373				
Strandberg, justering af låneoptagelse mm.	59				
Byggelån, Caroline Amalievej	-6.809	6.809			
Låneoptagelse		-6.196			
Depositum		-136			
Balanceforskydninger i alt	-5.377	477	0	0	0

+ = merudgift/mindreindtægt

- = mindreudgift/merindtægt

Byggelån/låneoptagelse – regulering

I forbindelse med etableringen af en række "almene boliger" optages løbende byggelån. Byggelåne bliver indfriet i forbindelse med, at boligerne bliver indflytningsklare.

Der er tale om en justering som følge af en justering af rådighedsbeløbene, jfr. bemærkningerne til anlægsvirksomhed.

For 3 anlægsprojekter vedr. almene boliger, er der, som udløber af Skema B, behov for tekniske bevillingsmæssige justeringer i 2013 inden for såvel anlægsvirksomheden som den afledte effekt inden for byggelån/lån. Det drejer sig om *Slotsvænget, Strandberg og Caroline Amalievej 118-124*.

LIKVIDITETSAFRAPPORTERING

Likviditetsafrapportering 2013

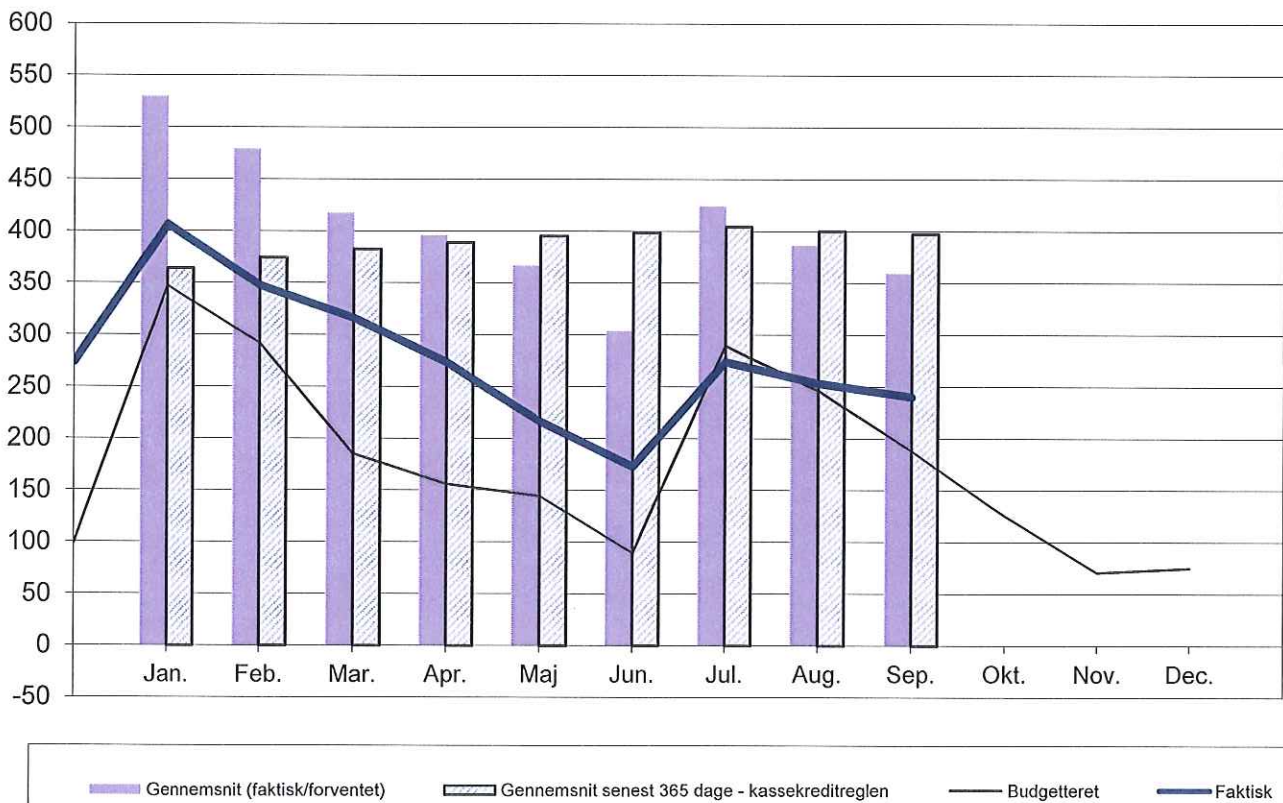
I Oprindeligt budget 2013

Beløb i mio.kr.	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	Maj	Jun.	Jul.	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
Budgetteret (primo 99,2)	347	292	185	156	144	89	290	246	188	125	71	75	

II Faktisk

Faktisk (primo 273,8)	406	347	316	273	217	173	274	253	240				
Gennemsnit i måneden (faktisk)	529	479	417	395	367	303	424	386	359				
Gennemsnit senest 12 mdr.	364	374	383	389	395	399	404	400	397				

Likvide aktiver ultimo måneden og månedens gennemsnit (faktisk)

**Punkt nr. 2 - Udmøntning af budgetaftalen for
2014-17 - Børne- og Ungdomsudvalgets område
Bilag 1 - Side 1 af 1**

Status på igangsatte tiltag vedrørende budgetaftalen 2014-17 på Børne- og Ungdomsudvalgets område

Stamdata	Fremdrift			t.kr.				
	Emne	Politisk eller administrativt projekt?	Dato for politisk eller administrativ behandling	Fremdrift (trafiklys)	Beløb 2014	Beløb 2015	Beløb 2016	Beløb 2017
Aktivitetsområde Skoler								
Folkeskolereformen	Politisk	okt-13 / feb-14	Gron	5.000	12.000	12.000	12.000	
Medfinansiering fra staten				-1.000	-1.000			
Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler (loft)	Politisk	primo 2014	Gron	5.000				
Folkeskolereformen- fysiske rammer (anlæg)	Politisk	primo 2014	Gron	4.000	4.000			
Hensigtsklæring: Finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet	Politisk	mar-14	Gron					
Hensigtsklæring: Mere økologi	Politisk	apr-14	Gron					
Hensigtsklæring: Internationalt spor på skolerne	Politisk	mar-14	Gron					
Skoler i alt				13.000	15.000	12.000	12.000	
Aktivitetsområde Dagtilbud								
Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet	Politisk	nov-13	Gron	500	1.000	1.000	1.000	
Hensigtsklæring: Mere økologi	Politisk	apr-14	Gron					
Hensigtsklæring: Modersmålsundervisning på småbørnsområdet.	Politisk	mar-14	Gron					
Dagtilbud i alt				500	1.000	1.000	1.000	
Børne- og Ungdomsudvalget i alt				13.500	16.000	13.000	13.000	

Punkt nr. 2 - Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Bilag 2 - Side 1 af 3

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Økonomi og Personale
Børne- og Ungdomsstyrelsen

Journalnr. : 20131010069
Dato : 10.09.2013
Skrevet af : kste / 3177

NOTAT

Om

udmøntning af budget 2014-17 på Børne- og Ungdomsudvalgets område

Budgetaftalen 2014-17 af 25. september 2013 blev vedtaget af kommunalbestyrelsen den 7. oktober 2013, og udmøntningen er sat i gang.

På Børne- og Ungdomsudvalgets områder er der tale om ændringer på nedenstående aktivitetsområder:

- Skoler
- Børn

samt anlægsvirksomhed.

Budgetpunkterne er opdelt i politiske (P) og administrative (A) poster.

1. Skoler

	Mio. kr.	2014-pris- og lønniveau	2014	2015	2016	2017	I ALT
	Sum		9,00	11,00	12,00	12,00	44,00
P	Folkeskolereformen		5,00	12,00	12,00	12,00	41,00
	Medfinansiering fra staten		-1,00	-1,00	0	0	-2,00
P	Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler (løft)		5,00	0	0	0	5,00

Ad Folkeskolereformen

Budgetaftalen afsætter 5,0 mio. kr. i 2014 og 12,0 mio. kr. i 2015 og frem til folkeskolereformen. De afsatte midler vil – sammen med den eksisterende økonomi på skole, SFO og klubområde – blive medtaget i det arbejde omkring reformen, som pågår fra oktober 2013 til januar 2014 jf. Kommunalbestyrelsens sag Folkeskolereform - organisering og udmøntning af 5. september 2013. Der kan herefter tages politisk stilling til udmøntningen af de afsatte midler senest i februar 2014.

Ad Ekstraordinær vedligeholdelse af skoler

Der er afsat 5,0 mio. kr. til ekstraordinær vedligeholdelse af skolerne i 2014.

Skolereformen fordrer en anderledes brug af skolens og SFO/klubbens lokaler, både i forhold til nye fag, øget behov for bevægelse, faglig fordybelse og ændret arbejds- og mødeorganisering for medarbejderne. Midler til ekstraordinær vedligeholdelse vil gøre, at skolerne i højere grad kan være på forkant i forhold til den ændrede undervisningsopgave. En plan for anvendelsen af midlerne vil blive medtaget i reformarbejdet og forelagt politisk primo 2014.

Hensigtserklæringer

Det er derudover besluttet, at der skal arbejdes videre med følgende områder:

- *Finansiering af inklusionsindsatsen på skoleområdet*
I budgetaftalen er det beskrevet, at der udarbejdes forslag til tilpasning af finansieringsmodellen for inklusionsindsatsen.

I juni 2011 godkendte kommunalbestyrelsen forslag til fælles inklusionsstrategi for 0 – 18 års området og samtidig blev forslag til inklusionshandleplan behandlet, idet udval-

Punkt nr. 2 - Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Bilag 2 - Side 2 af 3

get ønskede at bibeholde gruppeordningen på Lundtofte Skole og at udskyde de økonomiske konsekvenser af inklusionshandleplanen (Børne- og ungdomsudvalget foråret 2012). En overordnet finansieringsmodel tager afsat i disse beslutninger og vil udover specialundervisningsområdet også skulle indeholde skolevæsenets øvrige inklusionstiltag (talelæseindsatsen, velkomsthold mv.).

Børne- og Ungdomsudvalget forelægges en sag herom i marts 2014.

- *Mere økologi*
I budgetaftalen er det beskrevet, at der skal udarbejdes oplæg til strategi for indførelse af økologiske fødevarer i Lyngby-Taarbæk Kommune. I første omgang fokus på madvarer i skoler, børneinstitutioner samt i kommunens kantiner og cafeteriaer.

Der nedsættes en arbejdsgruppe i forvaltningen, som udarbejder et forslag til strategi for indførelsen af økologiske fødevarer i Lyngby-Taarbæk Kommune. Strategien forelægges Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og Ungdomsudvalget og Økonomiudvalget i april 2014.

- *Internationalt spor på skolerne.*
I budgetaftalen er det beskrevet, at der arbejdes videre med muligheden for at få et internationalt spor som grundskoleforløb i LTK.

Det er alene muligt at oprette internationale grundskoleforløb med engelsk som undervisningssprog i henhold til lov om friskoler og private grundskoler m.v.

Lyngby-Taarbæk Kommune vil afdække mulighederne for en sådan oprettelse. Der kan umiddelbart peges på tre muligheder:

1) Loven giver mulighed for, at eksisterende frie grundskoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk, kan give undervisning på dette sprog i filialer. I Lyngby-Taarbæk Kommune ligger der ingen frie grundskoler, der er godkendt til at undervise på et andet sprog end dansk. Dog vil en fri grundskole med en sådan godkendelse beliggende i en anden kommune kunne oprette en filial i Lyngby-Taarbæk Kommune.

2) Alternativt kan en fri grundskole beliggende i kommunen søge ministeriet om at få godkendt en linje med engelsk som undervisningssprog.

3) Loven giver ligeledes mulighed for at oprette et internationalt skoletilbud på en privatskole.

Børne- og Ungdomsudvalget forelægges en sag herom i marts 2014.

2. Børn

	Mio. kr.	2014-pris- og lønniveau				
	Sum	2014	2015	2016	2017	I ALT
P	Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet	0,50	1,00	1,00	1,00	3,50

Ad Støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet

Der afsættes midler til støtte til børn med særlige behov på småbørnsområdet. Fokus er på den særligt tidlige indsats og omfatter gennemførelse af forældrekurser og anden støtte til børn med særlige behov.

Punkt nr. 2 - Udmøntning af budgetaftalen for 2014-17 - Børne- og Ungdomsudvalgets område

Bilag 2 - Side 3 af 3

Forvaltningen foreslår, at det på Børne- og Ungdomsudvalget møde i november 2013 drøftes, hvorledes de afsatte midler tænkes udmøntet, herunder om initiativet tænkes udøvet i regi af dagtilbuddene, eller om der tænkes på en opgave, der skal varetages af Sundhedstjenesten.

Hensigtserklæringer

Det er derudover besluttet, at der skal arbejdes videre med følgende områder:

- *Mere økologi*
Der henvises til beskrivelsen af hensigtserklæringen under afsnit 1. Skoler.

- *Modersmålsundervisning på småbørnsområdet*
I budgetaftalen er det beskrevet, at muligheden for at supplere sprogstimuleringsindsatsen på småbørnsområdet med modersmålsundervisning afdækkes nærmere.

Center for Uddannelse og Pædagogik vil undersøge de lovgivningsmæssige muligheder for etablering af modersmålsundervisning på småbørnsområdet samt undersøge erfaringer på området i andre kommuner.

Børne- og Ungdomsudvalget forelægges en sag herom i marts 2014.

3. Anlægsvirksomhed, skoler

	<i>Mio. kr.</i>	<i>2014-pris- og lønniveau</i>	2014	2015	2016	2017	I ALT
	Sum		4,00	4,00	0,00	0,00	8,00
P	Folkeskolereformen – fysiske rammer		4,00	4,00	0,00	0,00	8,00

Ad Folkeskolereformen - fysiske rammer

Skolereformen fordrer en anderledes brug af skolens og SFO/klubbens lokaler, ligesom digitale løsninger for medarbejdere og elever skal kunne fungerer optimalt.

Midler til skolernes fysiske rammer vil derfor både kunne anvendes til at opjustere lokalernes (almen som faglokaler) funktionalitet, øget mulighed for grupperum, flexible møbler, nye læringsmiljøer, design af arbejdsmiljøer for medarbejderne og digital infrastruktur, således skolerne i højere grad kan være på forkant i forhold til den ændrede undervisningsopgave.

En plan for anvendelsen af midlerne vil blive medtaget i reformarbejdet og forelagt politisk primo 2014.

Punkt nr. 5 - Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Bilag 1 - Side 1 af 6

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE
Center for Social indsats
Administrativ afdeling

Journalnr. . : 20130110120
Dato ..... : 07.10.2013
Skrevet af . : LONJ /45973367

NOTAT om

Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Børne- og Ungdomsudvalget har på mødet i maj 2012 besluttet, at udvalget skal have kvartalsvis ledelsesinformation om det specialiserede børnesocialområde.

Center for Social Indsats har i denne ledelsesinformation valgt, at afrapportere 3. kvartal af 2013 sammenholdt med 2012, hvor det er muligt og giver mening.

Afreporteringen er struktureret på følgende måde:

1. Underretning
2. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder
3. Antal klagesager i Det Sociale Nævn
4. Ledelsestilsyn
  - a. Antal børnefaglige undersøgelser (§ 50 undersøgelser)
  - b. med anbragte børn (§ 70 – børnesamtale)

1. Underretninger

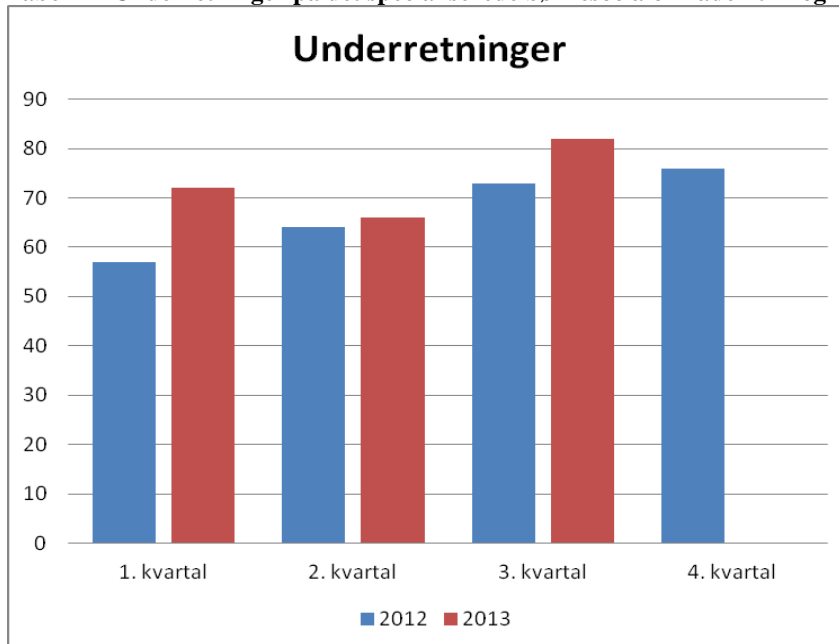
Underretningerne i 3. kvartal af 2013 er højere end i 3. kvartal af 2012, og det højeste antal underretninger i 2013. Årsagen er bl.a., at der er 10 underretninger på grund af en episode en skole.

Underretningerne kommer i første omgang til Modtagelsen i Center for Social Indsats, der vurderer om der skal ske rådgivning og vejledning i et kortere forløb, eller om der skal iværksættes en børnefaglig § 50 undersøgelse.

Punkt nr. 5 - Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Bilag 1 - Side 2 af 6

Tabel 1 – Underretninger på det specialiserede børnesocialområde 2012 og 2013

Punkt nr. 5 - Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Bilag 1 - Side 3 af 6

Tabel 1 – Opdeling i underretninger på det specialiserede børnesocialområde

Underretninger	1. kvartal		2. kvartal		3. kvartal		4.kvartal		I alt	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Lukket efter samtale eller netværksmøde	17	12	16	31	31	19	16		80	
§ 11. forløb med rådgivning og vejledning	18	24	23	5	19	28	42		102	
Allerede eksisterende sager med iværksatte foranstaltninger i henhold til SEL § 52	8	20	10	19	15	25	9		42	
Besluttet § 50 undersøgelse	14	5	15	7	8	6	9		46	
Sendt til forkert kommune eller borgeren er flyttet		6		1		3				
Hjælp efter § 41 eller 42		3		1		1				
Hjælp til efterskoleophold § 52 a		2		2						
Underretninger, jf. § 63						2				
I alt	57	72	64	66	73	82	76		270	

Der er i 3. kvartal 2013 kommet flere underretninger i eksisterende sager end tidligere, både i forhold til de forrige kvartaler af 2013 og i forhold til 3. kvartal i 2012. Korterevarende rådgivnings- og vejledningsforløb i Modtagelsen er også højere i 3. kvartal end tidligere på året.

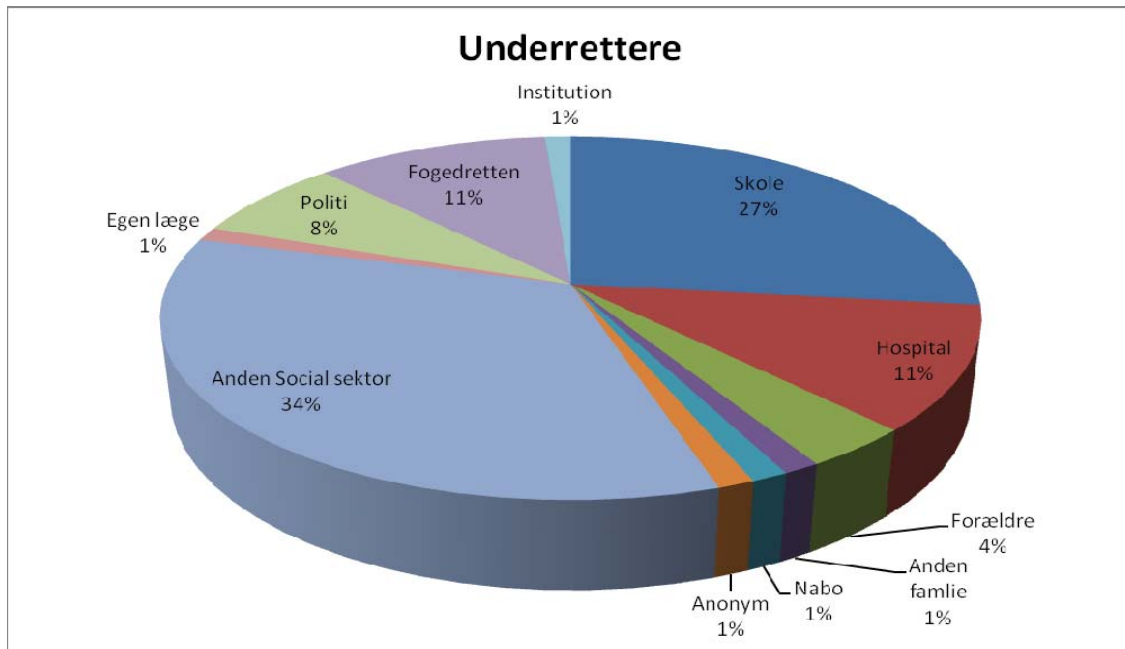
Underretningernes aldersfordeling i 3. kvartal omhandler 17 børn i aldersgruppen 0-5 år, 50 børn i aldersgruppen 6-15 år og 5 unge over 16 år.

Samtidig har der været en del underretninger, der har været kompliceret og har krævet ekstra sagsbehandlingstid, som fx behandlingen af 3 tvangsforanstaltninger og afhøringer hos politiet.

Punkt nr. 5 - Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Bilag 1 - Side 4 af 6

Figur 1 – Grafisk oversigt over underrettere

Underretningerne i tredje kvartal af 2013 kommer i overvejende grad fra de samme aktører, som tidligere i 2013. Den generelle opmærksomhed om børns trivsel og mistrivsel gør, at der er en større opmærksomhed på at få fremsendt en underretning til de sociale myndigheder. En del af de underretninger, der kommer fra anden social sektor (fx fra Jobcentret, Tandplejen etc.) har et kortere forløb. Skolerne tegner sig for 27 % af underretningerne, hvorimod der ikke er nogen underretninger fra daginstitutionerne.

2. Antal sager og sagsnorm pr. medarbejder

I denne opgørelse er sagsantallet alene opgjort i forhold til børneparagrafferne, hvor der tidligere i Ungeafdelingen har været sager op til det 25. år., men i denne opgørelse samt fremadrettet vil opgørelsen alene være opgjort 23. år, hvor der er bevilliget efterværn.

I Modtagelsen er der 63 sager pr. fuldtidsmedarbejder, i Børneafdelingen er der 39 sager pr. fuldtidsmedarbejder i aldersgruppen 0-14 årige, og i Ungeafdelingen er der 39 sager pr. fuldtidsmedarbejder i aldersgruppen 15-23 årige. Et samlet sagsantal på 47 sager i gennemsnit pr. medarbejder.

Punkt nr. 5 - Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Bilag 1 - Side 5 af 6

Tabel 2- antal sager pr. afdeling opgjort primo juli 2013

	Handicap	psykosocial	I alt
Modtagelsen primært	108	119	227
Børn 0-14 år	158	180	338
Unge 15-23 år	81	127	208
I alt	347	426	773 ¹

3. Klagesager i Ankestyrelsen

Klagesager har været indenfor følgende områder:

I 3. kvartal 2013 har der været behandlet 6 sager i Ankestyrelsen. I 5 af sagerne er der givet medhold og 1 en sag, er der givet delvis medhold til kommune. Ankesystemet har ændret klagestruktur pr. 1. juli 2013, hvorefter der alene er en klageinstans, da De Sociale Nævn er nedlagt.

Tabel 3 – klagesager

Paragraf	Antal
§ 41 merudgifter til et barn/unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse.	1
§ 42 tabt arbejdsfortjeneste	3
§ 52.a Økonomisk støtte til efterskole	1
§ 63 Lægelig behandling af barnet mod forældrenes ønske	1

3. Ledelsestilsyn

3.1 Sagsbehandlingsfrist jf. § 50 - undersøgelser

Tabel 2 – oversigt over besluttede og igangværende § 50 børnefaglige undersøgelser i 2013

Nedenstående er vist en tabel over igangværende børnefaglige undersøgelser jf. Service lovens § 50, som er under udarbejdelse i Center for Social Indsats.

Tabel 4 – Igangværende § 50 undersøgelser

Undersøgelserne er medtaget for 2013, da der er særlig fokus på området og fordi det viser belastningsgraden i forhold til foranstaltninger. Samtidig viser antallet af børnefaglige undersøgelser tyngden i sagsbehandlingsarbejdet, da det er mere ressourcekrævende i opstartsperioden af en undersøgelse, at udarbejde en § 50 undersøgelser, end den løbende kontinuerligere sagsbehandling.

¹ I tidligere opgørelser har unge-sagerne været opgjort op til 25. år, men der er foretaget en omstrukturering, da det kvalitativt har givet mest mening. Endvidere har opgørelsen for Modtagelsen været samtlige sager og ikke en differentiering mellem børnesagerne og voksensagerne. Ændringen i opgørelsesmetoden har ikke haft betydning for sagsnormen for børnesagsbehandlerne.

Punkt nr. 5 - Ledelsesinformation det specialiserede børnesocialområde

Bilag 1 - Side 6 af 6

Det skal pointeres, at antallet af besluttede børnefaglige undersøgelser **ikke** kan sammenlignes med antallet af underretninger, der efterfølgende resulterer i en børnefaglig undersøgelse.

1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	I alt
20	27	37		

På grund af det stigende antal § 50 undersøgelser er det udtaget 24 sager til ledelsestilsyn i forhold til om sagsbehandlingstiden på de 4 måneder er overholdt.

Der er 10 sager, der er afsluttet indenfor 4 måneders fristen, 2 undersøgelser er ikke færdige, men der er journalnotat om, at der er foretaget en foreløbig vurdering jf. SEL § 50. stk. 6. Der er 6 undersøgelser, der har været overskredet med 10 dage - alle 6 undersøgelser har været i sommerferieperioden. 2 sager har været overskredet med 2 måneder.

3.2 Opfølgning med anbragte børn jf. SEL § 70

Serviceovens § 70 foreskriver, at der skal ske en opfølgning på anbragte børn efter 3 måneder og derefter hver 6 måned. Opfølgningens formål er, at vurdere om indsatsen af anbringelsen skal ændres og om handleplanen skal revideres og der skal være en børnesamtale 2 gange årligt.

Center for Social Indsats har udvalgt 10 tilfældige sager og gennemgået disse specifikt for, om der er gennemført 2 børnesamtaler årligt. Der er i alle 10 sager foretaget de 2 lovpligtige børnesamtaler.

Punkt nr. 6 - Oversigt over afgjorte anker på det sociale område

Bilag 1 - Side 1 af 1

Samlet antal sager afgjort i Det Sociale Nævn for Lyngby-Taarbæk Kommune i perioden 01-01-2012 til 31-12-2012

Antal afgjorte sager fordelt efter lovområde og afgørelsens art	Stadfæstet	Ændret	Hjemvist	Afvisning	Sager i alt
Ialt	98	11	23	23	155
Lov om aktiv socialpolitik	27	0	8	5	40
Lov om social pension ny og gl. lov	12	1	3	0	16
Retssikkerhedsloven mv.	2	1	2	1	6
Serviceoven	43	6	10	8	67
§§ 29-36, betaling for dagtilbud og klubtilbud mv., børn	6	0	0	0	6
§ 41, merudgiftsydelse, børn	11	2	1	0	14
§§ 42-43, tabt arbejdsfortjeneste, børn	3	1	1	0	5
§§ 52-57, 68-71, 76, særlig støtte børn-unge	5	0	0	1	6
§§ 83-99, støtte voksne, personlig hjælp, ledsagelse mv.	6	2	2	1	11
§ 100, støtte voksne, merudgifter	4	0	0	0	4
§§ 101-102, støtte voksne, behandling	0	0	1	2	3
§§ 103-106, støtte voksne, beskyttet beskæftigelse mv.	1	1	1	2	5
§§ 107- 111, støtte voksne, botilbud	1	0	1	0	2
Magtanvendelse	1	0	0	0	1
Børnetilskud	2	1	0	0	2
Børnefamilieydelse	2	2	0	0	2
Boligstøtte	11	1	1	8	21

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Økonomiudvalget den 24. oktober 2013

Bilag eftersendt til sagen om:

Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Sag nr. :

Bilag vedr. Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune:

Bilag 1: Strategiske anbefalinger: Daginstitutioner

Bilag 2: Strategiske anbefalinger: Klubber

Bilag 3: Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad

Bilag 4: Strategiske anbefalinger: Områdecener og Træningscenter

Bilag 5: Strategiske anbefalinger: Skoler

Bilag 6: Afrapportering af overordnede resultater

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Bascon

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune

Strategiske anbefalinger: Daginstitutioner

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner	9
3.1	Overordnet vurdering af daginstitutionerne	9
3.2	Redegørelse for indretning	10
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	10
3.2.2	Innovation og kreativitet	10
3.2.3	De 6 læreplanstemaer	11
3.2.4	Plads til forskellige former for leg	11
3.2.5	Børneperspektiv	12
3.2.6	Samarbejde	12
3.2.7	Inddragelse af alle rum som læringsrum	13
3.2.8	Udemiljø	13
3.2.9	IT	14
3.2.10	Personalefaciliteter	14
3.2.11	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	14
3.2.12	Indretning af værkstedsrum/projektrum	15
4	Økonomi	17

1 **Indledning**

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes daginstitutioner. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i daginstitutionerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med dagtilbudslederen og besigtigelses af daginstitutionerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte daginstitution er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele daginstitutionsområdet
- Redegørelse for daginstitutionernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte daginstitution.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede daginstitutioner i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad daginstitutionerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens daginstitutioner. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige daginstitutioner er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune
1. Indledning

Bascon

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 Strategiske anbefalinger

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby Taarbæk Kommunes daginstitutioner moderne og tidssvarende, og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Det er ganske få tiltag, der er brug for på de enkelte institutioners fysiske rammer for, at de vil kunne betegnes som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer. Et færre antal institutioner lever dog i ringe grad op til funktionsprincipperne, og disse institutioners fremtid bør overvejes nøje i forhold til at få mest muligt ud af de ressourcer, der skal investeres.

Der er en generel tendens til, at hvor de fysiske rammer ikke er optimale, finder man lokalt løsninger, som kalder på kreative måder at indrette og anvende rum. Omvendt kan der observeres, at hvor institutionerne har god plads, anvendes i mindre grad dobbeltudnyttelse og kreative tanker i forhold til at skabe plads og rum til aktiviteter.

2.1 Strategiske prioriteringer af tiltag

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte daginstitutionens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i daginstitutionerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af daginstitutionernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Der er to institutioner der vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Før der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man vil fastholde anvendelse af de fysiske rammer til institution, eller om der kan findes alternative løsninger. Muligheder for frasalgs og tilvejebringelse af erstat-

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

ningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af bygningen. Estimeret økonomi for investering i de to ejendom bliver sammenlagt ca. 2,9 mio.

- 15 institutioner vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 15 ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 7,5 mio.
- For samtlige institutioner er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 2,7 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte institution, som umiddelbart er lette at realiserer.

Følgende fokuspunkter bør betragtes med udgangspunkt i Forretningsstrategien, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte institution.

▪ Uddannelse af ledelsen og personalet

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på den enkelte institution. Nogle steder er ledelse og personalet kreative og nytænkende og formår at få meget ud af lidt. I mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv, hvor man overser mulighederne for at indrette og aktivere mindre steder i et børneperspektiv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af daginstitutioner, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles i forhold til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

Nøgleord kan være: Rummet som den tredje pædagog, fleksibilitet, multifunktionel indretning, opbevaring og indretning i børneperspektiv, regler for børn i køkken m.v.

▪ Bedre udnyttelse af eksisterende rammer

Flere institutioner har fantastiske steder og rum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter. Det kan være særligt store og velindrettede udearealer, strand, motorikrum m.v. Det anbefales, at disse rum kortlægges og at der etableres en koordineret booking-ordning, således at disse faciliteter kan anvendes af kommunens andre institutioner. Derudover anbefales det, at man i langt højere grad afdækker muligheder for fælles anvendelse af visse lokaletyper, fremfor at der nødvendigvis etableres alle lokaletyper på alle institutioner. Fokus skal være særligt rettet mod rum, der kun anvendes i afgrænsede tidsrum – f.eks. motorikrum og kreative værksteder.

Institutioner med særlig gode rum og arealer:

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

- Eremitageparken: motorikrum
- Carlshøj: teaterum, rytmik/motorikrum
- Børnereden: motorikrum
- Lærkereden: to motorikrum, kreativt værksted
- Ulrikke: motorikrum, kreativt værksted
- Papillon: motorik/rytmikrum
- Svanen: motorikrum, kreativt værksted, grov værksted
- Spurvehuset : 6000 m2 godt udeareal
- Humlehuset: 5000 m2 godt udeareal
- Klokkeblomsten: dedikeret vandrum i nyt hus
- Skovbakken: Kreativt værksted
- Hjortholm: Kreativt værksted
- Langs Banen: Motorikrum i kælder
- Pilen: Special indrettet motorikrum (benyttes p.t. af andre institutioner)

Lokalefaciliteter der ikke anvendes kan anvendes af andre kommunale institutioner, andre kommunale brugere og eksterne brugere.

Øvrige eksterne brugere

Det anbefales, at der arbejdes videre med ideen om, at eksterne brugere kan benytte lokaler i daginstitutionerne som f.eks. fællesrum og legeplads eller køkkenfaciliteter i aftentimerne. Der er generelt en positiv stemning hos institutionerne for, at det kan lade sig gøre. Der bør i første omgang etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte institution der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler, der bør derfor være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

▪ Integrering af IT

Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen, og dermed er det svært for institutionerne at pege på, hvordan IT og de fysiske rammer tænkes sammen. Der er igangsat et udviklingsprojekt på området fra kommunens side og det vurderes der at være et potentiale i forhold til at skabe et sæt retningslinjer for hvordan man arbejder med IT i kommunens daginstitutioner, og at man samtidig sikre, at retningslinjerne matcher de gældende funktionsprincipper.

▪ Reducering af støjgener

Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i daginstitutionerne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.

▪ Mere børneperspektiv

I rigtig mange institutioner har man indrettet sig efter et voksenperspektiv. Ofte kan mindre funktionelle arealer aktiveres, hvis man tillægger sig et børneperspektiv. Mange steder fandt man forskellige lokale løsninger på at anvende køkkenområderne efter et børneperspektiv.

▪ Bygningstypologier

Institutionerne er indrettet i forskellige bygningstypologier, og der er især to bygningstyper, hvor man strategisk bør tage et langsigtet perspektiv, inden man igangsætter ressourcekrævende tiltag.

For det første anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i bygninger, opbygget i præfabrikerede elementer. Denne type bygninger lever generelt ikke særligt godt op til kommunens funktionsprincipper samtidig med, at bygningernes levetid og kommende ved-

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

lighedelsesbehov kan rejse spørgsmålstejn ved om indsatsen er økonomisk bæredygtig. Der opleves generelt større problemer med indeklima i disse bygninger, som f.eks. støj og temperatur.

Dernæst anbefales det, at man overvejer ressourcekrævende investering i institutioner indrettet i villaer, som ikke lever op til funktionsprincipperne og samtidig også har forholdsvis store omkostninger forbundet med vedligehold. De gamle villaer anses ofte for værende charmerende og hyggelige, men de er for ofte indrettet alt for uhensigtsmæssig i forhold til at være tidssvarende og optimale rammer for en daginstitution. Det bør undersøges i hvilket omfang, der er økonomisk rationale i at frasælge bygningerne for i stedet at investere i nybyggeri, som på længere sigt vurderes at være mere optimalt både i forhold til driftsøkonomi, arbejdsmiljø og i forhold til den service, som institutionerne leverer. Det noteres at der tidligere har været foretaget bygningsmæssige ændringer og reduktioner i de daginstitutioner i de ekstra personalenormeringer, der er begrundet i bygningsmæssige forhold.

Det anbefales endvidere, at med udgangspunkt i kommunens nøgletal, foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

- **Områdets funktionsprincipper:** Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for daginstitutionerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby Taarbæk Kommunes daginstitutioner for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et potentiel funktionsprincip om yderligere udnyttelse af værkstedsrum/projektrum. Der vurderes at være perspektiver i princippet, hvorfor det anbefales, at dette gøres til et faktisk funktionsprincip.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks daginstitutioner

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte daginstitutionens bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om daginstitutionernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af daginstitutionerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens daginstitutioner i forhold til, i hvor høj grad der bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper. Der er i opgørelsen kun medtaget kommunale bygninger.

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Daginstitutioner	Lav	Middel	Høj
3.1 Børnehuset Bulderby		Middel	
3.2 Eremitageparken			Høj
3.3 Børnehuset Lille Ørholm		Middel	
3.5 Taarbæk Børnehus Strand afd		Middel	
3.8 Carlshøj Vuggestue		Middel	
3.10 Børnehuset Rævehøjen			Høj
3.11 Børnehuset - Askevænget		Middel	
3.12 Vuggestuen Villa Furesø			Høj
3.13 Børnehuset Humlehuset			Høj
3.14 Børnehuset Mælkevejen			Høj
3.15 Børnehuset Spurvehuset			Høj
3.16 Vuggestuen Børnereden			Høj
3.17 Skovbakkens Børnehave			Høj
3.18 Vuggestuen Kapelgården		Middel	
3.19 Børnehaven Bøgely			Høj
3.20 Børnehuset Pilen			Høj
3.21 Børnehuset Blå			Høj
3.22 Børnehuset Langs Banen		Middel	
3.23 Børnehuset Rosenlys			Høj
3.24 Børnehuset Troldebo			Høj
3.25 Vuggestuen Garantien		Middel	
3.26 Vuggestuen I H Mundtsvej			Høj
3.27 Bondebyens Børnehave		Middel	
3.28 Børnehuset Børnely			Høj
3.29 Børnehuset Ulrikke		Middel	
3.30 Børnehuset Kastaniehuset	Lav		
3.31 Børnehuset Klokkeblomsten			Høj
3.32 Vuggestuen Firkløveren		Middel	
3.33 Børnehuset Hjortholm			Høj
3.34 Børnehuset Trinbrættet			Høj
3.35 Børnehuset Papillon		Middel	
3.36 Vuggestuen Andedammen		Middel	
3.37 Dansk Røde Kors Børnehave	Lav		
3.38 Brede Børnehave			Høj
3.39 Børnehaven Prinsessehøj			Høj
3.41 Børnehuset Lærkereden			Høj
3.42 Børnehuset Svanen			Høj

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.48 Børnehuset Blomsten
3.50 Den kommunale dagpleje

Middel
Middel

Antal Institutioner	2	15	22
---------------------	---	----	----

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på daginstitutionerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Dagtilbuddene skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring det enkelte dagtilbud og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Generelt er institutionerne indrettet, så de giver lyst til leg og læring. Der tænkes i indretning, så det understøtter børnenes sanser og udvikling, og enkelte institutioner er særlig gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog en del institutioner, hvor indretning og miljøerne virker tilfældige og ikke umiddelbart synes særligt gennemtænkt i forhold til service og pædagogik.

Generelt er daginstitutionerne gode til fleksibel dobbeltudnyttelse af rum. Det sker oftest fordi institutioner mangler plads eller rum til aktiviteter, og i mindre grad ud fra en bevidst tanke om at optimere areal anvendelsen. Det ses bl.a. ved at der, de steder hvor der er god plads, generelt ikke sker dobbeltudnyttelse.

Daginstitutioner har generelt god plads til bevægelse og fysisk aktivitet. Det er typisk udearealerne og motorikrum, der benyttes. På de institutioner, hvor der er mulighed for fleksibel indretning anvendes stuerne også ofte til bevægelse og fysisk aktivitet. Flexibiliteten består f.eks. af mobilt inventar, som kan flyttes ud til siderne og skabe rum på gulvet. Flere steder har institutionerne indrettet motorikrum i kælderens, som dog ikke i kan anvendes pga. gældende lovkrav mht. brand.

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

Organiseringen af *Villa Furesø* er opbygget med et køkken til hver stue. Dette har gjort det muligt at give rummene særlige funktioner, således at køkkenet er indrettet statisk med borde og stole, mens stuerne frigøres og holdes åbne overfor mange forskellige aktiviteter.

God indretning

I Institutionen *Svanen* har de indrettet deres rum med stor fokus på fleksibilitet. Indretningen er gjort meget mobil, og derfor er det muligt at skabe mange forskellige rum, tilpasset det aktuelle behov. Rummene kan det ene øjeblik fremstå store og åbne med møblementet langs væggen, mens rummet det næste øjeblik kan være indrettet med huler/nicher dannet af møblementet.

Skovbakken er på alle punkter meget kreativ og god til at udnytte rum. De formår at bruge alle hjørner og nicher og gøre disse til noget specielt. De omformer ubrugte skabe til huler og skaber stemning ved at bruge friske farve og lave tematiserede nicher.

3.2.2 Innovation og kreativitet

Institutionens læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere børns fantasi og sanser.

Enkelte institutioner har værksteder, hvor de igangsætter kreative projekter med børnene. De institutioner der råder over egentlige værksteder, er ofte institutioner med masser af plads, og ofte er værkstederne kun udnyttet i begrænset omfang. Institutionerne med mindre plads, udnytter i høj grad både stuer og udearealer til at arbejde kreativt og eksperimenterende. Disse institutioner har i stedet materialedepoter, hvor de henter materialer. Aktiviteter iscenesættes hvor der er plads og rum, men ofte er manglende depotplads årsag til at aktiviteterne begrænses, da pædagogerne skal bruge for meget tid på at hente materialer.

Gode cases

Gode værkstedsfaciliteter ude og inde samt mobile værkstedsdepoter

Daginstitutionen *Svanen* har et godt værkstedsmiljø. De har et kreativt værksted indenfor, hvorfra der er adgang til et grovværksted med fokus på natur. Grovværkstedet er indrettet i et uopvarmet rum med store porte, der kan åbnes, så man skaber en mere flydende overgang mellem inde og ude.

3.2.3 De 6 læreplanstemaer

Lokalefaciliteterne skal være fleksible så de giver mulighed for både den formelle og uformelle læring, samt rum og rammer for, at man kan udfolde aktiviteter i forhold til de 6 læreplanstemaer.

Flere institutioner giver udtryk for, at det ikke er så afgørende, hvordan bygningen er udformet for at kunne udfolde de 6 lærerplantemaer. De påpeger, at det mere handler om det pædagogiske, og så finder man rum og rammer til det og indretter ad hoc de miljøer, man har brug for til hvert enkelt tema. Mange institutioner arbejder med visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaerne på væggene i institutionen.

Gode cases

Visuel gengivelse af arbejdet med læreplanstemaer på vægge mv.

Ligesom hos mange af de andre institutioner, er Blomsten begyndt at anvende gangareal og lignende rum, som tidligere har stået ubenyttet. I forhold til læringsrum indrettes fx gangarealer med læreplanstemaer og benyttes som supplement til stuerne.

3.2.4 Plads til forskellige former for leg

Bygningerne skal give plads til børns forskellige måder at lege og lære på, og dermed give mulighed for, at børn kan finde plads til bl.a. at lege selv eller i mindre grupper, samt vælge mellem forskellige aktiviteter.

Generelt er institutionerne gode til at indrette rummene med nicher og mange små opholds- og legesteder, så børnene har muligheder for at lege i mindre grupper eller være for sig selv. Enkelte institutioner er særlig gode til det, hvor de justerer indretningen, når der er brug for det i forhold til de pædagogiske aktiviteter eller ønskede tiltag. Her er det afgørende, at indretningen er fleksibel og kan formes efter flere formål. Der er stor forskel på, i hvor høj grad indretningen er fleksibel på institutionerne. Der hvor indretningen er fleksibel, er der også flere muligheder for at omdanne rummene, således at de matcher børnenes behov og den pædagogiske praksis.

Gode cases

Rum-i-rum, fleksible og gode løsninger

Hos daginstitutionen Villa Furesø danner de rum-i-rum vha. af fleksibel og mobil indretning. De supple-

rer læringsmiljøerne med enkelte større legeelementer, som roterer med lidt større mellemrum, og som giver hver stue et unika.

Institutionen Bondebyens børnehave opdeler stuerne på forskelligvis afhængigt af, hvilken pædagog der er på de forskellige stuer. Men især er der en enkel stue, som formår at skabe zoner og nicher, der giver børnene mulighed for at skabe deres eget rum i det store grupperum.

3.2.5 Børneperspektiv

Institutionen skal indrettes med et børneperspektiv, så de i praksis kan inddrages i diverse aktiviteter. F.eks. skal køkkener indrettes, så det er muligt, at børn kan inddrages i pædagogisk praksis omkring madlavning.

I flere institutioner er der indrettet køkken med mulighed for, at børnene kan inddrages. Selvom køkkenerne er indrettet så børnene kan inddrages sker det forholdsvist sjældent. Det skyldes dels, at man er usikker på regler og retningslinjer for at have børn med i køkkenet, og dels at der findes en række forskellige pædagogiske holdninger til, om børn skal inddrages i køkkenaktiviteter. Der, hvor man pædagogisk arbejder med inddragelse af børn i køkkenaktiviteter, formår man med succes at inddrage børnene, selv hvis køkkenet egentligt ikke er indrettet til det. Det sker f.eks. ved at sætte børnene omkring et bord eller ved at benytte skamler, som børnene kan stå på.

Helt generelt gælder det for institutionerne, at de er indrettet ud fra et voksenperspektiv. F.eks. hænger udsmykning primært i voksenhøjde, og ofte opbevares legetøj mv. steder hvor børnene ikke umiddelbart selv har adgang til det – f.eks. på hylder.

Gode cases

Der er to køkkener på institutionen *Lærkerøden*. Det ene er et stort køkken og det andet et mindre såkaldt tekøkken. I det store køkken sidder børnene ved bords og deltager i at smøre mad og lignende. I det mindre køkken hjælper børnene med at tømme opvaskemaskine, dække bord etc.

3.2.6 Samarbejde

Der skal være mulighed for at samle børn i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige forløb på tværs af stuerne for at fremme samarbejdet i personalegruppen og børns muligheder for udvikling og læring.

Dette sker i høj grad på de enkelte stuer samt på ture og i udearealerne. Den generelle holdning er, at der ikke nødvendigvis er brug for fællesrum for, at tværfaglige forløb og samarbejde kan fremmes. Men det kan i lige så høj grad ske ved placering af dobbeltdør mellem stuerne, så man kan samles på tværs.

Gode cases

Dobeltdør mellem stuerne, stuer som kan indrettes til mange funktioner

Anvendelsen af dobbeltdøre mellem stuerum og tilknyttede funktionsrum i Dansk Røde Kors Børnehave sikrer en mere flydende overgang. Børnene har flydende læringsmiljøer fra fx stuen på 1. sal og ind i spisestuen og køkkenet. Derved kan funktionerne udvides og bruges på tværs af rum.

Fleksibelt samarbejde

Hos Svanen er alle stuer sammensat parvis. Et mindre fællesrum kan åbnes med dobbeltdøre og udvide en af stuerne eller bruges som forbindelsesrum ved stuesammenlægning. Det gør pædagogerne mindre sårbare ved sygdom og skaber stærkt fleksible miljøer for børnene.

Fleksibelt fællesrum

Mælkevejen er en institution bosat i et 2 etages hus med flere udfordringer. Men de har formået at indrette sig fleksibelt med store skydedøre mellem alle stuerne, hvilket gør det muligt at slå alle stuer sammen til et stort fællesrum når der er behov.

3.2.7 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i dagtilbuddene er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i daginstitutionen.

I mange institutioner opleves gangarealerne som snævre og trange. Hvis gangarealerne samtidig også benyttes til garderobe, er det oftest ikke muligt at anvende disse til aktivitet, da der ofte vil være skidt og snavs på gulvene. Enkelte steder har man god plads i gangene, og her er arealerne i nogen grad indrettet og inddraget til leg mv. bl.a. som et særligt rum, så gangarealerne frigives til andre formål. Disse løsninger anses for værende velfungerende.

Gode cases

Udnyttelse af gangareal

Hos Carlshøj er der især ét gangareal, der skiller sig ud ved god indretning og brug. Gangen på 2. sal er bred og med masser af dagslys. Langs den ene væg er der garderobe med små bænke til at tage overtøj på. Langs den anden side er der indrettet kontor, små nicher og legearealer.

Læseplads i gangareal

I Bondebyens Børnehave har Dobbeltudnytter man gangarealet ved at have en madras som kan slås ud og bruges til læsning med små grupper.

3.2.8 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Generelt har institutioner gode og varierede ude-læringsrum. Der er dog stor forskel på størrelsen af arealerne, hvor enkelte har meget små udendørs faciliteter og nogle har meget store. Det spænder fra 200 m²- 5.000 m². Der hvor institutioner har trange pladsforhold, er der en generel tendens til, at ude-læringsrummet benyttes i højre grad, samt at man i høj grad benytter øvrige steder i nærområdet..

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Udearealerne tilknyttet Børnereden er effektivt indrettet, så der er forskellige legemiljøer, en mindre boldbane og et overdækket areal med små borde. Børnereden supplerer kraftigt med brugen af nærliggende faciliteter i udemiljøet. Gadekær, skov, parker, tunellen og udflugter til teater anvendes ofte.

Designet legeplads

Mælkevejen har fået en designer til at komme med tegninger på en kreativ legeplads, og de tegninger skal snart udføres. Der er spændende potentialer i legepladsens indretning, og den kunne blive til god inspiration for kreativ udnyttelse af rum i fremtiden for andre institutioner.

Et godt motorikrum

Pilen har et helt specielt indrettet motorikrum, både til interne og eksterne brugere. Der fungerer virkelig godt, at forskellige institutioner kan booke sig ind, mens Pilen har krav på at bruge den ca. 2 af dagene.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.2.9 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT i den pædagogiske praksis, og bygningerne skal understøtte børnenes og pædagogerens mulighed for, at inddrage dette i aktiviteterne.

Der er forskellige oplevelser af, hvor godt det trådløse netværk fungerer, og i de tilfælde det ikke fungerer, kan det være en barriere for anvendelse af IT. Det virker umiddelbart til, at der ikke er konsensus omkring brugen af IT, og der er meget store forskelle på, hvad den enkelte institution ser af muligheder for anvendelse af IT i pædagogikken. Forvaltningen har oplyst at der er udarbejdet en ny fælles IT strategi for hele 0 -18 års området, som sætter fokus på IT som pædagogisk redskab og understøttelse af børns læreprocesser i dagtilbuddene.

Gode cases

Svanen er en af de første institutioner med "Børnelynet". IT er blevet integreret effektivt og fungerer godt med dokumentation af børnenes dagligdag og til personalets brug. Børnene bruger IT meget begrænset til spil og mere til foto, lyd og sang på ekskursioner.

3.2.10 Personalefaciliteter

Dagtilbuddet skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede pædagogiske forløb, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt har personalet mulighed for at finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. Ofte prioriteres rummene dog til børnene, sådan at der ved mangel på plads, ofte sker en inddragelse af f.eks. møderum til børneaktiviteter i en periode. I de tilfælde der ikke findes egnede personalerum med arbejdspladser, benyttes ledelsens kontor ofte også af de øvrige medarbejdere. Mange steder benyttes køkkenet til flere formål som f.eks. pauser, møder mv., hvis der ikke er plads eller rum andre steder. Flere pædagoger fortæller, at de ind imellem arbejder hjemme, når der skal planlægges forløb mv. Generelt er institutionerne af en størrelse, der gør at den fysiske afstand mellem ledelse og personale ikke er et problem.

Gode cases

Arbejdsplads på ledelsens kontor og gode personalerum

Hos Villa Furesø indgår ledelsens kontor som et rum, der kan bruges af personalet. Det ligger godt i hjertet af bygningen og med udgang til den ene børnegarderobe. Hvis det er nødvendigt, bruger de også kontoret som stillerum for et par børn.

Hjortsholm er en nyrenoveret villa med et meget fint personalerum, der benyttes til forskellige funktioner for personalegruppen.

Pilen er en hel ny institution med gode forhold i de fysiske rammer. Institutionen er velindrettet og godt udnyttet og de har stor fokus på personalefaciliteterne, der bruges til mange funktioner.

3.2.11 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Institutionerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Lysforholdene opleves de fleste steder som gode. Mange steder er den kunstige belysning blevet opgraderet, hvilket har haft en positiv effekt på lysforholdene. Støj opleves som et problem flere steder. Der er mange steder, hvor man har fået lydreguleret, i form af akustisk regulerende plader. Der er stor variation i oplevelsen af deres effektivitet, og generelt opleves det som en udfordring at lydregulere fællesrum, med henblik på at mindske støjgener. Der er gode erfaringer fra andre kommuner med at arbejde med støj med udgangspunkt i adfærden.

Der opleves meget svingende temperature i de bygninger, der er udført i præfabrikerede elementer og enkelte af de ældre villaer. Villaerne opleves ofte som kolde om vinteren, især om morgenen. Dette er forsøgt reguleret fra kommunens side uden større effekt. Tagetager bliver ofte overophedet om sommeren.

Gode cases

Pilen er en ny institution. Derfor er alt indeklima optimeret og i høj stand.

3.2.12 Indretning af værkstedsrum/projektrum

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der findes et potentiale for arealoptimering ved indretning af projektrum/værkstedsrum, hvor de kan dobbeltudnyttes med plads til mange forskellige typer af aktiviteter, så flere fagligheder og forskellig praksis kan benytte samme rum.

Det er få steder, hvor de har plads til at etablere velindrettede værkstedsrum. De steder, hvor dette er etableret, er der et potentiale for merudnyttelse, da de ofte kun bliver brugt som værksted. Ofte har disse institutioner dog ikke brug for yderligere plads til andre aktiviteter, så de har ikke et umiddelbart behov for at dobbeltudnytte rummet.

Flere steder har man indrettet veludstyret motorikrum i kælderen, som nogle steder p.t. ikke er i brug pga. gældende lovkrav på brand. Disse steder venter på afklaring. Andre steder er motorikrummet vel-fungerende, og anses som et godt aktiv for institutionen. Ofte bruges rummene dog ikke alle ugens dage, og der er således ofte ledig kapacitet i disse rum.

Andre observationer

- Brug af nærområder
Institutionerne er generelt gode til at benytte nærområdets steder og lokaliteter til forskellige aktiviteter og formål.
- Eksterne brugere
Det er en ny tanke for de fleste institutioner, at eksterne brugere skulle benytte deres lokaler. Det kan give udfordringer med slid, rengøring og det, at deres "private" ting ligger fremme.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

- Ældre bygninger og pavilloner
Et antal institutioner er indrettet i ældre bygninger, tidligere anvendt som villaer. De er ikke optimal indrettet med mange trapper og etager og giver forskellige gener i hverdagen for brugerne af huset. Det betyder at enkelte institutioner er tildelt ekstra personalemæssige ressourcer af bygningsmæssige hensyn.

Ligeledes er et antal bygninger opført i præfabrikerede materialer , hvilket bl.a. giver brugerne diverse gener med støj, kulde og træk.

Der er ligeledes behov for en særlig opmærksomhed på pavillonerne i forbindelse med den fremtidige vedligeholdelse og modernisering af bygningerne. Det bør vurderes om hvorvidt bygningerne fortsat skal anvendes til dagtilbud eller om pavillonerne skal afvikles/sælges og aktiviteterne flyttes til andre eller nye bygninger.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	50.000
Kategori 2.	4.200.000
Kategori 3.	950.000
I alt	5.200.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	2.650.000
Kategori 2.	8.600.000
Kategori 3.	1.750.000
I alt	13.000.000
I alt	18.200.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Bascon

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune Strategiske anbefalinger: Klubber

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber	9
3.1	Overordnet vurdering af klubberne	9
3.2	Redegørelse for indretning	9
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	9
3.2.2	Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet	10
3.2.3	Innovation og kreativitet	10
3.2.4	Fleksibilitet	11
3.2.5	Tværfaglige projekter	11
3.2.6	Inddragelse af alle rum som læringsrum	12
3.2.7	IT	12
3.2.8	Personalefaciliteter	12
3.2.9	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	13
3.2.10	Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling	13
4	Økonomi	14

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i klubberne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med klubbens leder og besigtigelser i klubberne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene i den enkelte klub er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele klubområdet
- Redegørelse for klubbernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte klub.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede klubber i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad klubberne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens klubber. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige klubber er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

2 **Strategiske anbefalinger**

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber moderne og tidssvarende og lever stort set op til de gældende funktionsprincipper. Der er en enkelt, der i mindre grad lever op til funktionsprincipperne. Det er meget få tiltag, der er brug for i forhold til at kunne betegne faciliteterne som optimale, tidssvarende og fleksible fysiske rammer.

2.1 **Strategiske prioriteringer af tiltag**

Der er en generel tendens til, at klubberne er indrettet ud fra funktionsprincippet, hvor det enkelte rum er indrettet til bestemte former for aktiviteter. Det giver en høj grad af mening i klubberne. Eleverne bevæger sig fra rum til rum alt efter hvilken aktivitet, de ønsker at deltage i, og dermed bliver rummene hele tiden brugt og udnyttet.

Der er i den enkelte klub foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den enkelte klubs fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokaler-nes/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i klubberne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af klubbernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. En klub vurderes i mindre grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Estimeret økonomi for investering i den ene ejendom samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,4 mio.

2. Fire klubber vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 9). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det værende muligt at løfte denne ejendom til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de 4 ejendomme, samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,1 mio.
3. For enkelte klubber er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 100.000 kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/ anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte klub:

▪ Sammentænkning af klubber og skoler

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne/hhv. klubberne i højere grad benytter hinandens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler, kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet. Det anbefales at arbejde med dette, så den besluttede fleksibilitet i forhold til lokaleudnyttelsen sikres jf. forretningsstrategiens princip om Spacemanagement. Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolenes lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen i mellemtrin og udskoling, der for det meste står tomme. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ungemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Det vurderes at der kan være et langsigtet potentiale i generelt at sammentænke skole og fritidsmiljøet for derved at skabe attraktive ungemiljøer på skolerne, således som forretningsstrategien også lægger op til.

▪ Uddannelse af ledelse og personale

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte klub, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på et lokalt niveau. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udfører en guide til indretning af klubber, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske praksis.

- **Bedre udnyttelse af eksisterende rammer**
Eksterne brugere benytter i mindre grad klubberne uden for disses åbningstider. De fleste klubber har godt indrettede funktionsrum til udfoldelse af forskellige former for aktiviteter, som f.eks. boldrum, dansesal, IT lokaler, videoredigering m.v. og samtidig har de tilfredsstillende udearealer. Det kan være bands, der låner musiklokalet eller lokale folkeoplysningsforeninger, der benytter lokalerne. Der er umiddelbart et stort potentiale for øget udnyttelse af lokalerne og det anbefales, at man får kortlagt og synliggjort lokalerne, samt får etableret et let tilgængeligt bookingsystem.

Der er generelt et stort potentiale for at skolerne i højre grad benytter klubbens lokaler i dagtimerne. Det anbefales at klubbens lokaler indgår i et centralt bookingsystem og at der arbejdes med kulturen i den enkelte klub, der gør at deling af lokaler med eksterne brugere bliver et centralt element i indretning og brugen af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring.

- **Integrering af IT**
Der er meget store forskelle på, hvordan man integrerer IT i dagligdagen i klubberne. Nogle steder er det udelukkende til spil, og andre steder arbejder man mere kreativt. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune sætter fokus på IT for at løfte anvendelsen og brugen af IT i et læringsmiljø i forhold til funktionsprincippet, således som det udarbejdede forslag til IT strategi for 0-18 års området lægger op til.
- **Reducering af støjgener**
Det er flere steder forsøgt at eliminere støjgener med akustikregulerende plader uden, at dette har skabt den ønskede effekt. Hvis man vil forbedre støjforholdene generelt i klubberne anbefales det, at der arbejdes med brugernes adfærd. Det er muligt at reducere støjgener ganske enkelt ved at skabe bevidsthed om, hvordan støj hænger sammen med indretning og organisering af hverdagen.
- **Bygningstypologier**
Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub er indrettet i en ældre bolig fra 1872. Da bygningerne ligger i den høje ende af forbrug på el og samtidig har store udfordringer med det termiske indeklima, bør man foretage et strategisk langsigtet perspektiv på bygningen, inden man igangsætter de foreslåede tiltag.

Fritids- og ungdomsklubben Kolle er delvis etableret i en pavillon med en månedlig lejeudgift. Det bør overvejes strategisk, om det er mere rentabelt på langt sigt i forhold til lejeudgifter, at der tilbygges til den øvrige del af klubben, eller om der er andre alternative muligheder for placering af hele klubben andetsteds. En mulighed er at placere klubben i Virum skoles nuværende bygninger i forbindelse med hjemklasselokaler eller faglokaler. Der vil umiddelbart være plads til det i forhold til resultaterne fra kortlægningen, men der skal arbejdes med brugernes holdning med denne løsning.

Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile er indrettet i et bevaringsværdigt hus. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på sigt er hensigtsmæssig med en klub indrettet i denne bygning, da det er en udfordring med vedligehold og fleksibilitet for brugerne og at den arkitektoniske værdi forringes med det store slidtage, der finder sted på bygningen.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Det anbefales endvidere, at der med udgangspunkt i kommunens nøgletal foretages en vurdering af kommunens vedligeholdelsestunge bygninger til klubber fremadrettet. Vurderingen skal give klarhed om der kan være økonomiske rationaler i fraflytning eller salg, fremfor ressourcekrævende tiltag, som alligevel ikke skaber optimale rammer.

▪ **Områdets funktionsprincipper**

Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for klubberne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes klubber for, at den enkelte klub kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger. I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret et funktionsprincip om sammenlægning af klubber og skoler. Dette princip bør undersøges nærmere med henvisning til strategiske anbefalinger. Det bør overvejes om princippet med koldt drikkevand bør udgå, dels er det ikke nævnt inden for de øvrige områder, dels er princippet på et mere konkret niveau end de øvrige principper.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks klubber

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte klubs bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om klubbernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af klubberne

Der er givet følgende vurdering af kommunens klubber i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

	Lav	Middel	Høj
Fritids- og ungdomsklubber			
Fritids- og ungdomsklubben Tryggehvile			
Fritids- og ungdomsklubben Vænget			
Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub			
Fritids- og Ungdomsklubben Kolle			
Fritids- og Ungdomsklubben Tronen			
Fritidsklubben Bøvsen			
Fritids- og Ungdomsklubben Carlsvognen			
Fritids- og Ungdomsklubben Baune			
Antal Institutioner	1	4	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen i klubberne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Fritids- og ungdomsklubberne under 'Klub Lyngby' skal indrettes, så de giver lyst til samvær og fællesskab i fleksible og inspirerende læringsmiljøer.

Generelt er klubberne indrettet med inspirerende læringsmiljøer og der tænkes i indretning, som understøtter børn og unges aktiviteter. Klubberne er generelt gode til at indrette særlige rum, der giver en særlig stemning om den enkelte aktivitet. Der er dog stor forskel på i hvor høj grad, de enkelte klubber indrettes som et læringsmiljø eller mere som et opholds/fritidsmiljø. Fokus for indretningen de fleste steder er da også at skabe hjemlige og hyggelige miljøer til børn og unge med en variation af rumstørrelser og indretninger, hvilket på mange måder kan være en barriere for fleksibel udnyttelse.

Klubberne er generelt indrettet med funktionsrum. Det betyder, at det enkelte rum er kodet til én type af aktiviteter og dermed ikke er særlig fleksible til, at andre aktiviteter kan udfolde sig i rummet. Det skaber til gengæld gode miljøer og indretning for de konkrete aktiviteter. Hvis man opnåede en fuld booking på disse lokaler kan det give mening at indrette efter funktioner og ikke efter multifunktionalitet.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Gode cases

Fleksibel udnyttelse

I Fritids- og ungdomsklubben Baune er alrummet et godt og åbent rum, der understøtter social aktivitet, hvor børn "hænger" ud og snakken er uformel. Samtidig er der et stort samlingsrum, hvor der er plads til fysisk aktivitet indendørs. Det understøttes yderligere af det tætte samarbejde med gymnastikhallen og boldbaner udendørs.

Funktionsrum

I Fritids- og ungdomsklubben Vænget findes et musik- og lydstudie, som appellerer til de unge og som giver gode muligheder for at udfolde sig med en type aktivitet, de færreste har mulighed for derhjemme.

3.2.2 Sociale aktiviteter og fysisk aktivitet

Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring den enkelte fritids- og ungdomsklub og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Der er stor mulighed for sociale aktiviteter i klubberne. De er generelt indrettet, så der er mange muligheder for at sidde i større eller mindre grupper, og rum og gangarealer bliver i høj grad brugt til ophold og aktiviteter.

Der er generelt gode muligheder for at lave fysisk aktivitet. Der er god plads i udemiljøerne og eksterne idrætsfaciliteter benyttes, især når de ligger i nærheden. Der er få steder, hvor der er indrettet indendørs aktivitetsrum til f.eks. fodbold og dans.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgaardsvvej er der indrettet et danserum med en lille scene, hvor der er mulighed for forskellige former for fysisk aktivitet.

Fritids- og ungdomsklubben Baune bruger den nærved liggende Engelsborghal, hvor klubgængerne drager nytte af muligheden for at røre sig fysisk både ude- og inde.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Fritids- og ungdomsmiljøerne skal understøtte den eksperimenterende del af de unges læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere de unges fantasi og sanser.

Klubberne understøtter generelt i høj grad det eksperimenterende og giver plads til innovation og kreativitet i kraft af deres velindrettede funktionsrum, der giver muligheder for mange forskellige kreative aktiviteter.

Gode cases

Kreativt værksted

På Fritids- og ungdomsklubben Tryggevile er en masse små rum i overetagen slået sammen til et stort kreativt værksted.

I Klubben Kolle er mange funktionsrum stærkt dedikerede og specialiserede. I rummene udfordres børn kreativt gennem fremstilling af rollespilsudstyr, fjernstyrede biler og fly, syning og keramik.

3.2.4 **Fleksibilitet**

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at brugere og personale kan mødes på kryds og tværs. De unge kommer for at møde venner og kammerater og det er vigtigt at indretningen understøtter disse møder, så de kan opstå naturligt og i forbindelse med relevante aktiviteter, som f.eks. kan være madlavning/spisning, spil, musik, kreative aktiviteter, såvel som aktiviteter, der har med bevægelse og sportslig udfoldelse at gøre.

Lokalerne giver i høj grad mulighed for, at børn, unge og personalet kan mødes på kryds og tværs. I kraft af funktionsrummene, der giver mulighed for mange forskellige typer af aktiviteter, opstår der hele tiden møder på kryds og tværs i lokalerne og gangarealer.

Selv om klubberne generelt er indrettet efter funktioner, er arealerne meget i brug på grund af det høje antal børn og unge, der færdes i klubber og benytter fritidstilbuddene. På den måde er der en anden form for fleksibilitet i klubberne, der i højere grad handler om at skabe gode miljøer, hvor både aktiviteter og ophold kan finde sted og dermed benyttes alle rum meget i det tidsrum det benyttes.

Ungdomsklubberne har generelt rigtig god plads, mens fritidsklubberne er noget mere pakket grundet det høje antal børn, der benytter fritidsklubben. Det mærkes især om vinteren.

Gode cases

Multirum

Salen på Lundtofte Fritids- og Ungdomsklub bruges som multirum. Rummet er friholdt for fast inventar, så man selv kan "indtage" rummet. Børnene skater, bygger ramper, løber og spiller spil i rummet. Det er et stort rum, så det kan også bruges til fester og andre typer fællesarrangementer.

Varierede rumudtryk

I Fritidsklubben Tronen benyttes møbler, overfladebelægninger, farvetemaer og ikke mindst belysning, som en aktiv del af indretningen og formår at give de fleste rum en "særlig" karakter eller stemning, som afspejler rummets funktion. Indretningen sker desuden aktivt i samarbejde med børnene, hvorved de i højere grad påtager sig ejer følelse over huset.

Fælles aktiviteter

Fritids- og ungdomsklubben Baune har, som flere andre klubber, flere rum, der understøtter aktiviteter mellem personale og brugere i forskellige aldre. De laver fx mad sammen i køkkenerne, planlægger teater- og film forestillinger og indspiller musik sammen.

3.2.5 **Tværfaglige projekter**

Der skal være mulighed for at samle de unge i større og mindre grupper til aktiviteter og tværfaglige projekter både for at fremme samarbejdet i personalegruppen og de unges muligheder for udvikling og læring.

Der er i høj grad mulighed for at arbejde med tværfaglige projekter grundet de velindrettede funktionsrum. Det handler i højere grad om valg af pædagogik og kultur på den enkelte institution om det finder sted.

Gode cases

Fritids- og ungdomsklubben Baune har et stort samlingsrum på ca. 100 m². Foruden jævnlig afvikling af forskellige samlinger og fysiske udfoldelse, bruger de rummet til teateropsætninger. Brugernes inddragelse og udvikles tværfagligt, da forskellige opgaver skal uddelegeres (skuespil, musik, lyd og lys, filmoptagelse etc.).

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.2.6 Inddragelse af alle rum som læringsrum

Alle rum, gang- og udearealer i fritids- og ungdomsklubberne er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal alle arealerne videst muligt inddrages i den daglige planlægning af aktiviteterne i fritids- og ungdomsklubberne.

Alle arealer i klubberne inddrages i høj grad i dagligdagen. Kvadratmetrene udnyttes og bruges af børn og unge, som fordeler sig meget rundt i bygningen og bruger rummene på mange måder.

Gode cases

I Fritids- og ungdomsklubben Lundtofte er næsten alle rum også forbindelsesrum. Derfor bruges alle m² også trappen mellem stue og 1. sal der anvendes som "snakke-sted".

3.2.7 IT

IT vil være en væsentlig del af fritids- og ungdomsklubbernes læringsmiljø og bygningerne skal understøtte de unges og lærerernes mulighed for at inddrage dette i aktiviteterne.

I alle klubberne er der i høj grad mulighed for at benytte og inddrage IT i aktiviteterne.

Gode cases

På Fritidsklubben Virumgårdsvej er der indrettet spillerum uden siddepladser, så man også er i bevægelse, når man spiller computer. Der er også et computerrum til forskellige computerrelaterede aktiviteter.

På Fritids- og ungdomsklubben Baune bruges IT til spil, men derudover inddrages det også meget i læringsaktiviteter. Børnene bruger computere og IT som opslagsværk og til at planlægge større begivenheder. De bruger også computere til at indspille musik og optage film, som de efterfølgende redigerer.

3.2.8 Personalefaciliteter

Fritids- og ungdomsklubberne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteter for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Personalet i klubberne har generelt gode personalefaciliteter. Der er ofte et mindre kontor med de basale kontorfunktioner til rådighed og fællesrummene benyttes til møder og andre aktiviteter, hvor flere pædagoger skal samles. Aktiviteterne afholdes i tidsrummet inden børn og unge møder ind i klubben. Personalet har ingen eller få pauser, når børnene og de unge er der, og har derfor ikke et stort behov for særlige pauserum.

3.2.9 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Fritids- og ungdomsklubberne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er der gode lysforhold i alle klubber, men enkelte steder mangler god udendørs belysning, så børn og unge trygt kan færdes til og fra klubben om vinteren. Der opleves generelt problemer med støj flere steder. Det er især i fællesområder og de ældre bygninger, når mange børn og unge opholder sig dér på engang. Især i de gamle villaer og i bygninger udført i præfabrikerede elementer, opleves store temperaturforskelle, som medfører kulde/varme gener.

3.2.10 Sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Princippet er et perspektiv på en mulig fremtidig bygningsanvendelse og vedrører elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer, f.eks. om pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper, som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det forventes, at der findes et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubberne med mellemtrin /udskoling, og på den måde frigøre lokalekapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

Der er et potentiale i at sammentænke fritids- og ungdomsklubber med mellemtrin og udskoling for at skabe bedre udnyttelse af bygningerne i klubbens ejendomme, da de står en del ledig alle dage frem til opstart af klubben. Ved en samtænkning er der potentiale for at skabe gode og inspirerende læringsrum for mellemtrin/udskoling.

Flere af lokalene kan benyttes til kreative aktiviteter og eksperimenterende undervisning. Hvor klubber ligger i umiddelbar nærhed af skolerne, er det anbefalet under kulturtiltag hvis det er skønnet nødvendigt. Klubberne er positive overfor at udlåne lokalene til eksterne brugere og klubber placeret tæt på skoler benytter allerede i høj grad skolens faciliteter.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	0 600.000 100.000 700.000
Bygningsmæssige tiltag. Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	0 4.050.000 0 4.050.000
I alt	4.750.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Bascon

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/S
Åboulevarden 21
Postbox 510
DK-8100 Aarhus C

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Konklusion.....	4
3	Anvendt metode	6
3.1	Skoler	6
3.2	Områdecetre	6
3.3	Handicap – og psykiatriinstitutioner	6
3.4	Folkeoplysningen	6
4	Kortlægning af skoler	7
5	Kortlægning af områdecetre/træningscentre	9
6	Kortlægning af handicap – og psykiatriinstitutioner.....	11
7	Kortlægning folkeoplysningsområdet	13
7.1	Hvad er kortlagt	13
7.2	Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview	13
7.2.1	Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?	13
7.3	Stikprøveresultater	14
7.3.1	Hvordan organiserer foreningerne sig?	14
7.3.2	Hvordan booker man?	15
7.3.3	Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?	15
7.3.4	Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?	16
7.3.5	Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?	16
7.3.6	Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?	17
7.3.7	Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogle oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?	17

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

1 Indledning

Nærværende delrapport er en redegørelse for kortlægningen af Lyngby-Taarbæk Kommunes ejendomme. Kortlægningen er fordelt på fire forskellige områder:

- Skoler
- Områdecentre/træningscentre
- Sociale institutioner
- Folkeoplysningen

Formålet med kortlægningen er at tegne et billede af, hvordan og i hvilket omfang de bygningsmæssige faciliteter anvendes. Kortlægningen sker i to trin. Første trin er en beskrivelse af, hvilke lokaler der findes på den pågældende lokalitet, og hvordan disse anvendes. Dette er afdækket gennem deskriptiv registrering, samt interview af ledelsen eller anden relevant person. Dette ligger tilgængeligt som data og er præsenteret her i delrapporten som opsamlinger.

Næste trin er en række observationer på udvalgte tidspunkter, hvor eventuelle aktiviteter i de enkelte lokaler er noteret. Observationerne er foretaget på tidspunkter, hvor der normalt kan forventes aktiviteter i de pågældende lokaler. Hovedkonklusionerne for områderne præsenteres i denne rapport.

Kortlægningen giver således dels et billede af, hvordan brugerne af de forskellige faciliteter opfatter anvendelsen af disse og dels et øjebliksbillede af i hvor høj grad denne opfattelse kan genfindes i hverdagen. Alle input er indarbejdet i analyserne, der er foretaget for områdecentre og skoler, hvorimod det på folkeoplysningsområdet alene har været hensigten at afdække potentialerne for bedre udnyttelse af lokalerne.

I den beskrivelse er variationer henover skiftende sæsoner søgt indfanget, mens observationerne er et øjebliksbillede, der af naturlige årsager ikke kan indfange disse evt. variationer. Variationerne kan også forekomme på kortere sigt, f.eks. i forbindelse med stævner, eksamener og som følge af vejrliget.

2 Konklusion

På baggrund af kortlægningen er det muligt at foretage følgende overordnede konklusioner for anvendelse og udnyttelse af bygningsfaciliteterne i Lyngby-Taarbæk Kommune:

- Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et stort potentiale i øget udnyttelse af gangarealer, grupperum og faglokaler, samt sammenlægning med SFO og klubber i indskolingsmiljøer. Læringscenteret er det rum, der bliver benyttet allermost på skolerne. Der er et potentiale for bedre udnyttelse både i dag- og aftentimerne af lokalerne på skolerne til interne og eksterne brugere.
- På området for handicap- og psykiatrinstitutioner er der foretaget registrering på én matrikel. Der er umiddelbart et potentiale for bedre udnyttelse af kontor- og mødelokaler samt aktivitetslokale. Dette skal dog ske under hensyntagen til de primære brugere.
- På områdecentrene har fællesarealerne til beboerophold, fælles køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentre er det aktivitetslokalerne, fælles køkkenlokaler og lokaler til eksterne brugere, der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aftentimer, idet der skal gøres opmærksom på at beboerne også betaler en del af lejen i disse faciliteter.
- I forhold til faciliteterne på folkeoplysningsområdet er der tydeligvis visse ikke-realiserede potentialer for at øge udnyttelsen af faciliteterne. F.eks. udnyttes spejderforeningernes faciliteter typisk ikke før fra klokken cirka 15.00-16.00, og selv efter dette tidspunkt viser øjebliksbilledet en ret lav udnyttelsesgrad. Vandsportsforeningerne anvender generelt lokalerne en del, og der vil kun i mindre grad være potentiale for yderligere anvendelse. For idrætsforeninger vil der være et potentiale i dagtimerne hvorimod aftentimerne generelt er booket og for øvrige foreninger vil der være et potentiale for bedre udnyttelse både i dag og aftentimerne.

Fælles for alle foreningerne gælder, at hvis udnyttelsen skal øges, kræver det, at flere foreninger/brugere skal udnytte de samme faciliteter. Dette rejser tre særlige problematikker:

- 1) Foreningerne indretter sig med eget inventar og udstyr, som de ikke umiddelbart ønsker at dele med andre.
- 2) Mange faciliteter anvendes af foreningerne/brugere uden booking/reservation. Flere foreningers/brugeres fælles anvendelse af samme lokaler forudsætter central administration, via et fælles bookingsystem. .
- 3) Realisering af potentialerne på folkeoplysningsområdet kræver en tæt dialog med foreningerne/brugere. De øvrige områder, skoler, områdecentre og handicap – og psykiatrinstitutionerne er umiddelbart positive over for at have eksterne brugere. Daginstitutioner er ikke kortlagt, men gennem analyse af den enkelte ejendom er der observeret et potentiale for at udnytte institutionerne i aftentimerne til eksterne brugere, især køkkener, rytmikrum og værksteder vil være egnede lokaler til eksterne brugere. På klubberne er der ligeledes observeret et potentiale for anvendelse af lokalerne for eksterne brugere. Her kunne skolerne i højere grad gøre brug af lokalerne. Herudover er der i skolernes umiddelbare nærhed andre kommunale lokaler der også kan tænkes ind som lokalbuffer.

Det anbefales, at man udnytter potentialet inden for alle områder og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for både interne og eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte ejendom, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne, således som den vedtagne forretningsstrategi forudsætter.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Der er i Lyngby-Taarbæk Kommune udviklet projektet "Lyngby Idræts by", der skal realiseres henover 2014-15. Bag projektet er der netop en tænkning om, at lokalerne skal anvendes fleksibelt af foreningerne. På den måde er man gået væk fra ejerskabet til det enkelte lokale og indgår i et lokalfællesskab med øvrige foreninger. Der er umiddelbart potentiale i at anvende dette koncept på alle områder.

Der er ikke foretaget en systematisk gennemgang af idrætshaller og svømmehaller, udover de idrætshaller der ligger i umiddelbar tilslutning til skolerne.

I henhold til etablering af arbejdspladser til medarbejderne på skolerne viser analysen at der kan anvises ledige undervisningslokaler og andre ledige lokaler som dermed kan reducere eller overflødiggøre behovet for særlige bygningsmæssige tiltag til dette formål. Der kan være et behov for anskaffelse af fleksibelt inventar.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3 Anvendt metode

I det følgende redegøres for metoderne anvendt for de forskellige områder.

3.1 Skoler

Kortlægningen af skolernes lokaleanvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte skoler. Samtlige lokaler på de tre skoler blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre skoler besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.2 Områdecentre

Kortlægningen af områdecentrenes lokaleanvendelse skete ved en systematisk gennemgang af plantegninger/situationsplaner på tre udvalgte områdecentre. Samtlige lokaler på de tre områdecentre blev noteret i forhold til anvendelse. Efterfølgende blev de tre områdecentre besøgt fire gange, hvor samtlige lokaler blev noteret i forhold til aktivitet.

3.3 Handicap – og psykiatrinstitutioner

Kortlægning af disse ejendomme er sket ved indledende interview med de pågældende ledere, der er tilknyttet og anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan man anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året. Ved interviewene blev omhandlende lokaler på de pågældende ejendomme noteret i forhold til anvendelse.

Efter gennemførelsen af interviewene, er der gennemført stikprøvebesøg ved pågældende to ejendomme. Stikprøverne er foretaget på Magneten, Kastanievej 2 og Chr. Den X's Allé 97 (Gymnastiksalen). Der er foretaget 12 besøg i løbet af en uge pr. ejendom.

Gymnastiksalen på Chr. X's Allé er endnu ikke taget helt i brug. I forbindelse med interviewene er der angivet forventet anvendelse og udnyttelse. Gymnastiksalen er besøgt i forbindelse med stikprøverne, men er ikke kortlagt, da der ikke har været aktivitet ved besøgene.

3.4 Folkeoplysningen

Kortlægningen af ejendomme under folkeoplysningen er kortlagt ved en række interview med repræsentanter fra kommunen og/eller repræsentanter fra de foreninger, der anvender de pågældende ejendomme. Interviewene har haft til formål at tegne et billede af, hvordan de forskellige foreninger anvender faciliteterne, herunder tidspunkter, principper for booking og variation i løbet af ugen, måneden og året.

Efter gennemførelsen af interviewene er der foretaget i alt 40 stikprøvebesøg på udvalgte ejendomme. Besøgene har alene haft til formål at efterprøve det billede, interviewene har givet.

4 Kortlægning af skoler

Skolerne er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af skolens ledelse på den enkelte skole for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Tabel 1 Stikprøveresultater Skoler

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Hjemmeklasselokale	306	175	57 %
Grupperum	62	11	18 %
Faglokaler	160	31	19 %
SFO lokaler	226	97	43 %
Gangarealer	28	4	14 %
Lokaler til eksterne brugere (tandlæge, sundhedsplejerske mv.)	76	18	24 %
Personalelokaler, administration o. lign	204	66	32 %
Læringscenter	12	8	67 %
Idrætshal tilknyttet skolerne	16	5	31 %

Stikprøverne på skolerne er gennemført i en periode, hvor nogle elever har påbegyndt eksamensperioden, hvilket betyder at nogle lokaler er benyttet mindre end normalt. Det skal desuden bemærkes, at perioden for stikprøverne var med rigtigt godt vejr, hvilket betød, at SFO havde mange udeaktiviteter.

Observationerne af skolerne har to interessante aspekter. For det første, at hjemmeklasselokalerne og SFO lokalerne sammen med Læringscentret er de lokaletyper, der er mest udnyttet – hvilket dog svarer til mellem 43 % og 67 %. For det andet, at grupperum, faglokaler og gangarealer er de lokaletyper der udnyttes mindst.

Anvendelse af lokalerne

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler blev brugt i et stort omfang i hverdagen, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det, de er indrettet til og dermed giver det et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning lægger op til en fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Det blev observeret, at det generelle billede som stikprøverne viser på anvendelse og brug af faglokalerne er mere nuanceret i forhold til de forskellige typer faglokaler. Håndarbejdslokalet, sløjd og hjemkundskab var de faglokaler, der er mindst i anvendelse. Hvorimod fysik/kemi og billedkunst bliver anvendt i høj grad de fleste steder.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad, rummet blev brugt. Læringscentret er et eksempel på, at med den rette indretning, der appellerer til de behov som brugerne har, bliver lokalerne taget oftere i brug.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på den enkelte skole der ikke kommer frem her, hvilket der bør tages højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder. Der er i analyserne af den enkelte skole inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag foreslået på den enkelte skole.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

5 Kortlægning af områdecentre/træningscentre

Områdecentre/træningscentre er besøgt på varierende tidspunkter i tidsrummet ca. kl. 8.00 til ca. 15.00. Stikprøverne dækker således forskellige tidspunkter på dagen. Desuden er der foretaget interview af ledelsen på det enkelte områdecenter/træningscenter for at afdække anvendelse af lokalerne med eksterne brugere.

Table 2 Stikprøveresultater områdecentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	61	25	41 %
Aktivitetscentre	16	9	56 %
Opholdslokaler for beboer	20	4	20 %
Køkkenlokaler	33	4	12 %
Lokaler til eksterne brugere	44	15	34 %

Table 3 Stikprøveresultater træningscentre

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Administration og mødelokaler	29	15	52 %
Aktivitetslokaler	45	14	31 %
Opholdslokaler for beboer	-	-	-
Køkkenlokaler	44	13	30 %
Lokaler til eksterne brugere	151	100	34 %

Observationerne i forhold til køkkenlokaler dækker over en række forskellige køkkenlokaler, herunder kølerum mv. Netop fordi der er mange forskellige rum, bliver udnyttelsesgraden forholdsvis lav. I forbindelse med stort set alle besøgene har der været nogen aktivitet i enkelte af køkkenlokalerne. Et mere retvisende billede af disse lokaler vil kræve en egentlig analyse af funktioner og faciliteter i forhold til den produktion der finder sted.

Anvendelse af lokalerne:

Brugerne gav generelt udtryk for, at alle lokaler bliver brugt i middel omfang, hvilket for nogle af lokaletyperne ikke matcher med de stikprøver, der er foretaget på udnyttelsesgraden. Brugerne på træningscentre gav bl.a. udtryk for, at aktivitetslokalerne på træningscentre i høj grad blev benyttet i dagtimerne, men stikprøverne viser, at der er et større potentiale for udnyttelse. Samtidig gav brugerne udtryk for, at lokalerne primært bliver anvendt til det dertil indrettede og dermed fremkommer et generelt billede af, at rummene ikke mentalt og i deres indretning ligger op til fleksibel brug af lokalerne med mulighed for at anvende det til flere funktioner. Observationerne på stedet understregede dette forhold.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Der var i observationerne af de fysiske rammer overensstemmelse mellem god indretning og i hvor høj grad rummet blev brugt. På Baunehøj har man f.eks. etableret en opbevaringsvæg med god depotplads til eksterne brugere. Denne væg har stor betydning for fleksibel brug af rummet.

Det skal understreges, at der er variationer på anvendelse og udnyttelse af lokalerne på det enkelte områdecenter og træningscenter der ikke kommer frem her, og som man bør tage højde for i den videre anvendelse af de generelle billeder overordnet. Der er i analyserne af det enkelte områdecenter/træningscenter inddraget observationer og betragtninger lokalt på stedet, som dermed er indarbejdet i de enkelte tiltag, der er foreslået på den enkelte ejendom.

6 Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner

På området for social og sundhed er der foretaget kortlægning af to ejendomme: Bostedet Chr. X's Allé og Magneten på Kastanievej. Den førstnævnte er kun kortlagt i forhold til forventet anvendelse, da ejendommen på kortlægningstidspunktet var under overdragelse, og endnu ikke taget i brug. I begge tilfælde er anvendelsen kortlagt igennem interview med lederen af ejendommen.

Bostedet Chr. X's Allé vil fremover råde over ejendommen, som skal bruges af bostedets (ejendommen ligger i tilknytning til bostedet) ca. 50 beboere med autisme. Ejendommen er i to plan. I stueplan findes et multirum og et fitnessrum. Herudover findes en aflastningsbolig, et pedelkontor og et tekøkken. På førstesal planlægges indrettet en café, et større mødelokale med plads til 60 - 80 personer og et kompetencecenter. På førstesalen findes desuden endnu en aflastningsbolig.

Da ejendommen ikke er taget i brug kan vurderingen af anvendelse kun ske som forventninger. Som en naturlig følge af brugernes særlige baggrund, er der brug for en meget struktureret hverdag. Det betyder igen, at en stor del af anvendelsen vil være skemalagt. Dette giver også muligheder for, at andre brugere kan anvende lokalerne, hvis det passer ind i planlægningen. Brugernes baggrund er ikke umiddelbart forbundet med problemer i forhold til at invitere andre ind i huset. Dette kræver måske lidt struktur, men burde kunne lade sig gøre.

Ejendommen *Magneten* består af en villa i to plan med udnyttet tagetage og kælder. I stueplan findes et stort mødelokale samt et mindre lokale. Hertil kommer et depot, et kontor og et større produktionskøkken. På førstesalen findes endnu et mødelokale samt tre kontorer. På begge etager findes toiletter. Den udnyttede tagetage rummer to værelser og et pulterkammer, som dog ikke anvendes af husets brugere (uvished om hvorvidt lokalerne er godkendt til brug). Kælderen fremtræder forsømt og meget fugtig.

Ejendommen har i 15 år været anvendt af voksne udviklingshæmmede, som bor forskellige steder i kommunen i bofællesskaber/opsangsfællesskaber. Ejendommen anvendes af i alt ca. 60 udviklingshæmmede og knap 40 senhjerneskadede. Ejendommen anvendes både af bofællesskaberne enkeltvis og på tværs. Der er faste tider for aktiviteterne, som stort set foregår hele ugen. I weekenderne anvender brugerne lokalerne til f.eks. fødselsdage osv.

Umiddelbart vurderes der at være begrænsede potentialer for øget anvendelse og udnyttelse af ejendommen. Kortlægningen viser dog, at kontor og mødelokaler samt aktivitetslokalet blev benyttet i mindre grad, så der vil umiddelbart være et potentiale. Hvis eventuelle eksterne brugere skal have adgang skal det ske i tæt samarbejde med de primære brugere. Der peges på de muligheder der ligger i indførelsen af et fælles bookingsystem

Da ejendommen i forbindelse med Bostedet Chr. X's Allé på kortlægningstidspunktet ikke var taget i brug, er der kun gennemført observationer på Magneten, som er besøgt 12 gange i løbet af en uge. Tidspunkterne har varieret henover dagen fra ca. kl. 08.00 til ca. 20.00

På samtlige besøg undtagen en formiddag var der aktiviteter på adressen. I tabellen nedenfor fremgår, hvordan de forskellige lokaletyper blev anvendt i forbindelse med observationerne.

Tabel 4 Kortlægning social og sundhed

Lokaletype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Kontor	48	13	27 %
Aktivitetslokaler	12	4	33 %

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune
6. Kortlægning af handicap – og psykiatrinstitutioner

Bascon

Opholdsrum	12	6	50 %
Mødelokaler	12	3	25 %
Køkkenlokaler	12	6	50 %

7 Kortlægning folkeoplysningsområdet

7.1 Hvad er kortlagt

Kortlægningen af folkeoplysningsområdet er sket med en indledende interviewrunde, hvor driftsansvarlige distriktpersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune og/eller foreningsformænd er interviewet per telefon. Der er i alt kortlagt 27 foreninger på 23 adresser. I 23 tilfælde er den driftsansvarlige distriktperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet, og i 17 tilfælde er foreningsformænd interviewet. På tre af adresserne er der flere foreninger, der anvender lokalerne, og her er kun den driftsansvarlige distriktperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune interviewet. I seks tilfælde har det ikke været muligt at få kontakt til foreningens ansvarlige, og disse lokaliteter er dermed kun interviewet i forhold til den driftsansvarlige distriktperson fra Lyngby-Taarbæk Kommune.

I forbindelse med kortlægningen har vi opdelt foreningerne i følgende grupper:

- Spejderforeninger
- Vandsportsforeninger
- Idrætsforeninger
- Øvrige foreninger

I det følgende præsenteres først en redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad, som disse beskrives af henholdsvis foreningsformændene og de driftsansvarlige distriktpersoner fra Lyngby-Taarbæk Kommune. Dernæst redegøres for udnyttelsesgraden i form af resultater af de gennemførte stikprøver.

7.2 Redegørelse for anvendelse og udnyttelsesgrad baseret på interview

7.2.1 Hvem anvender/bruger lokalerne/bygningerne?

Spejderforeninger

Hovedparten har "egen" bygning eller "egne" bygninger stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Enkelte deler ejendom med andre foreninger, som så råder over visse lokaler - spejderforeningen har egne lokaler. Enkelte står som primære bruger af en ejendom, men har lavet aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tildelte tider, når den er ledig.

Belægningsgraden er i mange tilfælde lav. Hovedparten af bygningerne står tomme frem til mellem kl. 15 og 16. Det forekommer som et generelt billede af spejderbygninger i hele Lyngby-Taarbæk Kommune.

Spejdernes bygninger er tilsyneladende for hovedparten ikke med i den årlige prioritering og lokalefordeling. Foreningerne har altid - traditionelt - fået stillet bygningerne til deres fulde rådighed og forvalter selv brugen af dem.

Et enkelt sted blev der for fire til fem år siden oprettet et bookingsystem på en enkelt ejendom, som har betydet, at også spejderforeningen som primær bruger, skal booke sig ind på ejendommen/lokalerne. Inden sæsonstart melder spejderforeningen ind til Lyngby-Taarbæk Kommune, hvilke dage/tidspunkter de ønsker at benytte huset. Derefter udfærdiger Lyngby-Taarbæk Kommune aftaler med øvrige foreninger.

Der er vurderingen at der i høj grad er et potentiale i en fleksibel udnyttelse af bygningerne ligesom det bør overvejes at udarbejde ensartede procedurer for bookning af og udnyttelse af bygningerne.

Spejderforeningerne fremhæver vigtigheden af, at de fortsat er den primære bruger af ejendommen. Det er vigtigt at kunne sætte præg på rammerne, således at børnene f.eks. kan udsmykke huset med de ting, som de har lavet. Dette behov skal dog sammenholdes med mulighederne for flere brugere og mere effektiv lokaleudnyttelse.

Vandsportsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. Det er for

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

hovedparten klubben selv, som bruger faciliteterne, mens der i et vist omfang sker en udlåning til medlemmer eller klubber inden for samme sportsgren. Faciliteterne anvendes - udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er stort fokus på sporten som livsstil og netværk. Desuden har nogle foreninger aftaler med skoler mv.

Ildrætsforeninger

Hovedparten har "egen" bygning stillet til deres fulde rådighed og styrer selv brugen af den. De idrætsforeninger, der er omfattet af denne kortlægning har været fodboldklubber, som således råder over både klubhus og fodboldbane(r). Egentlig er det sådan, at såfremt man har adgang til banerne, har man også adgang til omklædningen. Det er adgangen til banerne, der er styret og tilrettelagt. Der er faste træningstider/ fast træningsplan. I nogle tilfælde anvendes faciliteterne -- udover primær aktivitet - til kurser, foredrag, sociale arrangementer, festligheder mv. inden for egne rækker. Medlemmer kan låne klublokaler til private formål.

Øvrige foreninger

Mange forskellige foreninger. Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3 Stikprøveresultater

På baggrund af interviewene i forbindelse med de 27 foreninger og deres lokaler, er der udvalgt 10 forskellige foreninger, som repræsenterer de forskellige foreningstyper og forskellige former for udnyttelsesmønstre. Stikprøverne er foretaget på tidspunkter, hvor der ifølge foreningernes besvarelser med høj sandsynlighed burde være aktivitet på lokaliteten.

Foreningstype	Antal observationer	Antal observeret aktivitet	Udnyttelsesgrad i forbindelse med observation
Spejder/naturforeninger	8	1	13 %
Vandsportsforeninger	8	6	75 %
Ildrætsforeninger	8	5	63 %
Øvrige foreninger	16	6	38 %
Samlet	40	18	45 %

Samlet set var der aktiviteter i forbindelse med cirka halvdelen af de besøg, der blev foretaget. Spejder/naturforeninger falder uden for det generelle billede med en udnyttelsesgrad markant mindre end de øvrige foreningstyper.

7.3.1 Hvordan organiserer foreningerne sig?

Spejderforeninger

Det er som sådan spejdernes hus, og foreningen organiserer selv brugen af bygningerne med den nævnte undtagelse.

Vandsportsforeninger

Foreningerne har generelt selvforvaltningsaftaler på ejendommene. Klubberne sørger selv for tingene, hvis f.eks. noget går i stykker eller når græsset skal slås osv. Det er som sådan generelt foreningernes "eget" hus. Der er faste træningstider og faste arrangementer. Desuden kommer og går man, som man

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

har lyst alt efter interne aftaler. Der er mange brugergrupper, og medlemmerne har selv nøgler. Man er i reglen kun på vandet, når det er lyst, men der er generelt stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Idrætsforeninger

Det er som sådan foreningernes/fodboldklubbernes eget klubhus. Trænere m.fl. har nøgler. Forud for en ny sæson planlægges faste træningstider samt kampprogram. Muligheden for yderligere anvendelse af disse lokaler bør analyseres.

Øvrige foreninger

Nogle foreninger har fået tildelt "egne" lokaler. I disse tilfælde har foreningsmedlemmer fået udleveret egne nøgler til pågældende lokaler. Nogle booker sig ind på lokaler via Lyngby-Taarbæk Kommunes Bookingsystem.

7.3.2 **Hvordan booker man?**

Spejderforeninger

Spejderforeningerne booker generelt ikke, og der findes generelt ikke lister over lokalebrug. Der er et enkelt eksempel på, at booking foregår gennem Lyngby-Taarbæk Kommune, Kultur og Fritidsforvaltningen.

Vandsportsforeninger

Der er ingen bookinglister. Enkelte anvender en oprettet blog eller en oprettet Facebook-gruppe til orientering, træningsprogrammer mv.

Idrætsforeninger

Der er ingen bookinglister.

Øvrige foreninger

Der er generelt ingen bookinglister for foreninger, der har fået tildelt lokaler som står til deres rådighed. Der er derimod bookinglister/-systemer ved de ejendomme, som udlånes til flere foreninger. Enkelte anvender hjemmeside, Facebook-gruppe eller SMS til orientering, koordinering mv.

7.3.3 **Har foreningen aftaler med andre foreninger, der bruger bygningen eller nogle lokaler?**

Spejderforeninger

Enkelte har i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune fået aftaler med andre mindre foreninger, som bruger ejendommen på tidspunkter, hvor spejderne ikke selv benytter faciliteterne. De mindre foreninger har selv nøgler til ejendommen.

Flere spejderforeninger låner desuden deres ejendomme ud til andre spejderklubber et par timer eller en enkelt aften. Et enkelt sted udlåner i den forbindelse også foreningens kanoer. Spejderklubberne er glade for at have den fleksibilitet.

Vandsportsforeninger

Foreningerne inden for vandsport har generelt kun aftaler med andre foreninger inden for egne sportsgren. Endvidere anvendes lokalerne til uddannelse, kurser og foredrag inden for egen forening. En enkelt forening har en aftale med en anden type forening, som anvender lokaler efter forespørgsel få gange årligt.

Idrætsforeninger

Idrætsforeningerne har generelt ikke aftaler med andre foreninger vedrørende anvendelse af lokaler. Der sker dog i vinterhalvåret en koordinering i forbindelse med brug af kunstgræsbaner. Enkelte påpeger, at

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

man gerne vil passe på inventar mv. som er klubbens ejendele. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er klubbens, og hvis lokalerne skal kunne bruges af mange forskellige brugere, frygter foreningerne, at disse brugere ikke vil have samme forhold til inventar. Foreningerne giver typisk deres medlemmer mulighed for at låne lokalerne til private formål.

Øvrige foreninger

Enkelte påpeger, at man gerne vil passe på inventar og klubbens ejendele, og at udlån til andre brugere derfor ikke er videre ønskeligt. De fysiske rammer i form af bygningerne ejes af Lyngby-Taarbæk Kommune, men inventar og øvrige ejendele er foreningens.

En enkelt forening har lavet en aftale med børnehaver, der gerne vil anvende pågældende bygning (som ligger meget naturskønt) i de tidsrum hvor foreningen ikke selv anvender bygningen. Børnehaverne koordinerer selv med foreningen.

Enkelte har indbyrdes aftaler om at anvende en anden forenings lokaler i særlige forbindelser og ved indbyrdes forespørgsel og aftale.

7.3.4 **Kan der være flere foreninger i bygningen på samme tid?**

Spejderforeninger

I tidsrum hvor spejderforeningerne anvender deres ejendomme, er hele ejendommen typisk i brug. I enkelte tilfælde har spejderne indgået aftale med anden forening, som så råder over en del af en bygning/ejendom, disse kan godt have aktiviteter på samme tid. Principielt kan foreninger godt dele brugen af en ejendom med andre (især andre spejderforeninger). F.eks. kunne flere spejderklubber råde over bygningen på hver sin ugedag. Det kræver dog meget nøje planlægning i forhold til f.eks. weekender og særlige arrangementer.

Vandsportsforeninger

Vandsportsforeningerne anvender generelt faciliteterne fuldt ud, og kan ikke umiddelbart se muligheder for at dele lokaler med andre foreninger. I enkelte tilfælde kan andre foreninger låne enkelte lokaler, men foreningerne vurderer ikke mulighed for faste aftaler om fælles brug af lokalerne.

Idrætsforeninger

I princippet kan det godt tænkes, at en forening spiller/træner fodbold, anvender baner samt omklædningsrum, samtidig med at en anden forening anvender klublokalet. Der er dog generelt ikke indgået denne form for aftaler.

Øvrige foreninger

Mulighederne varierer fra forening til forening og lokalitet til lokalitet. Generelt kan siges, at såfremt de fysiske rammer giver mulighed for det, er foreningerne positivt indstillet over for fælles anvendelse af lokaliteter.

Det er set ud fra udnyttelsesprocenterne vurderingen at der i alle foreningsejendomme er et potentiale for yderligere udnyttelse af flere brugere.

7.3.5 **Er det muligt at tilvejebringe bookinglister eller lokaleskemaer?**

Generet anvendes ikke bookinglister fra uge til uge, men højest generelle beskrivelser af træningstider mv. Det vil sige, at det reelt ikke er muligt at vurdere den faktiske lokaleanvendelse.

7.3.6 Varierer brugen af lokalerne i forhold til årstider eller sæson?

Spejderforeningerne

For hovedparten anvendes bygningerne lidt mere om vinteren. Om sommeren er spejderforeningerne mere udendørs.

Vandsportsforeninger

Generelt er man kun på vandet, når det er lyst, men der er stort set altid nogen i klubhusene. Træningslokaler er meget i brug – særligt i vinterhalvåret.

I vinterhalvåret anvendes klubhusene flere steder til opmagasinering og istandsættelse af både. Endvidere anvendes klublokalerne i vinterhalvåret mere til bl.a. kurser, foredrag, sprogundervisning, sociale arrangementer, festligheder mv. Der er generelt stort fokus på sporten som livsstil og netværk.

Idrætsforeningerne

Hovedparten af banerne anvendes kun i sommerhalvåret. Enkelte klubber har en kunstgræsbane og anvender denne i vinterhalvåret. En enkelt klub låner en anden klubs kunstgræsbane, men anvender egne omklædningsfaciliteter.

Enkelte klubber anvender desuden klublokalerne til bl.a. julearrangementer mv.

Øvrige foreninger

Brugen af bygninger og lokaler varierer i nogle tilfælde med skoleferierne, hvor mange er ude at rejse.

7.3.7 Hvad ser I (foreningerne) af muligheder og barrierer i forhold til andre brugere? Ser I nogen oplagte synergimuligheder og fællesskaber med andre foreninger, som I kunne have glæde af?

Spejderforeningerne

Der vurderes at kunne være synergi i at placere flere spejderklubber sammen under samme tag. Der ses et umiddelbart stort potentiale i og store muligheder for at samle flere spejderklubber i samme bygning. Der er dog en barriere i klubbernes historier og traditioner. Spejderklubberne har i et vist omfang forskelligt fokus og udgangspunkt i deres kultur og praksis.

Der ses endvidere muligheder i, at andre foreninger anvender spejderforeningernes bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne. Spejderklubberne vil dog gerne sikre sig, at fleksibiliteten ikke går tabt.

Enkelte steder ses desuden et potentiale i at flytte spejderklubber sammen og herved frigive plads til ældre brugergrupper i bygninger, der tager bedst højde for tilgængelighed – og i øvrigt ligger strategisk centralt placeret i forhold til de ældres nærområde. Der opleves nogle steder stor mangel på lokaler, der kan anvendes af ældre.

Flere spejderforeninger råder over to bygninger og anvender den ene meget lidt. Enkelte steder kunne spejderforeningens bygning nr. to anvendes bedre af andre brugere eller evt. sælges.

Endvidere kunne man tilsyneladende med fordel mange steder udarbejde planer for tildelinger for henholdsvis en sommer- og en vintersæson.

Vandsportsforeninger

Vandsportsfaciliteterne opleves anvendt og udnyttet i meget høj grad. Potentialer ses mest i forhold til muligheder for træning sammen med andre vandsportsforeninger.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Idrætsforeninger

Flere steder ses der potentiale for at skoler, ældre/oldboys og andre foreninger eller f.eks. bridgeklubber kunne anvende idrætsforeningers bygninger i de dagtimer, hvor de ikke selv anvender bygningerne.

Mere aktivitet vurderes endvidere at kunne virke præventivt i de lokaliteter, som er plaget af indbrud.

Øvrige foreninger

Der vurderes i nogle tilfælde at være mulighed for en optimering af lokaleanvendelse i formiddagstimerne, hvor foreningerne generelt ikke anvender lokaliteterne.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Bascon

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune Strategiske anbefalinger: Områdecenter og Træningscenter

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.1	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre.....	8
3.1	Overordnet vurdering af område- og træningscentrene	8
3.2	Redegørelse for indretning på områdecentre	8
3.2.1	God og tryk pasning i et levende miljø	8
3.2.2	Fokus på fysisk aktivitet og motion	9
3.2.3	Fremme samarbejder	10
3.2.4	Eksterne brugere på centrene	10
3.2.5	Varierede fællesarealer.....	10
3.2.6	Det private og det fælles	11
3.2.7	Udemiljø	11
3.2.8	IT	12
3.2.9	Personalefaciliteter	12
3.2.10	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	12
3.2.11	Aktiviteter med eksterne brugere	13
3.2.12	Benyttelse af aktivitetscentrene	13
3.3	Redegørelse for indretning på træningscentre	13
3.3.1	Træning, individuelle samtaler og undervisning	13
3.3.2	Øget samarbejde	14
3.3.3	Synligt og tilgængeligt personale	14
3.3.4	Individuel træning	14
3.3.5	Udemiljø	14
3.3.6	IT	14
3.3.7	Personalefaciliteter	15
3.3.8	Udvide brugen af cafeerne	15
3.3.9	Andre observationer	16
4	Økonomi.....	17

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes område- og træningscentre. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på område- og træningscentre understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med lederne for område- og træningscentre og besigtigelser på centrene, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere arealanvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på de enkelte område- og træningscentre er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele området
- Redegørelse for område- og træningscentres indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltag der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for det enkelte område- og træningscenter.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede område- og træningscentre i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad område- og træningscentre lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper for kommunens område- og træningscentre. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige område- og træningscentre er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

Generelt er de fysiske rammer på område- og træningscentre i Lyngby- Taarbæk Kommune tidssvarende og de lever i høj grad op til de gældende funktionsprincipper for områderne. Forholdsvis få tiltag kan bringe de fleste af centrene på et tidssvarende og fremtidssikret niveau.

Bygningsmassen er generelt godt vedligeholdt og der er et godt indeklima, som dog præges af, at enkelte bygninger er af ældre dato med kulde/trækproblemer og behov for renovering.

2 **Strategiske prioriteringer af tiltag**

Der er på den enkelte institution foreslået en række tiltag, der skal være med til at opgradere den pågældende institutions fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

1. Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
2. Indretningstiltag med inventar m.v.
3. Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokaler-nes/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende, fremtidssikret og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført)." Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i centrene, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af centrene indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

- Et træningscenter vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 8). Inden der foretages investeringer i denne bygning, skal det nøje overvejes om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer til demensboliger, eller om der kan findes alternative løsninger. Bygningerne kræver investeringer for at komme på et acceptabelt niveau. Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger. Estimeret økonomi for investering i ejendommen samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 2,2 mio.
- Et demenscenter og et træningscenter vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 8). Her er tale om Borrebakken som forventes at lukke i 2014 for dele af aktiviteterne. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de to ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 1,8 mio.
- For enkelte områdecentre/træningscentre er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk

grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 650.000 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.1 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. prioriteringsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet modsat de enkelte tiltag, der er foreslået på det enkelte områdecenter/træningscenter, som umiddelbart er lettere at realisere.

▪ **Kompetenceudvikling af ledelsen og personalet**

Der er stor forskel på evnen til at organisere og lede brugen af rum på det enkelte center. Interiørerne fremstår generelt med et institutionelt og standardiseret præg. En stor del af indretningen er først og fremmest tænkt ud fra de specifikke funktionelle behov som ældre plejekrævende mennesker har og ud fra en primær tilgang til bygningerne som arbejdsplads for et personale, der skal kunne håndtere plejekrævende ældre, kørestolsbrugere, demente mv.

For at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres i den enkelte institution, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering på lokalt niveau og indretning, der matcher serviceniveauet. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pleje, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af Område- og Træningscentre, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen og af rum.

Fokus kan f.eks. være på: Aktivering af passive m², bedre dobbeltudnyttelse af lokaler, hvordan skabes der attraktive rum med stemning og hjemlighed, fleksibilitet i indretningen, valg af møbler.

▪ **Bedre udnyttelse af de eksisterende rammer**

På områdecentrene har arealerne til beboerophold, køkkenlokaler samt lokaler til eksterne brugere en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. På træningscentrene er det aktivitetslokalerne, køkkenlokalerne og lokaler til eksterne brugere der har en forholdsvis lav udnyttelsesgrad. For begge områder er der et potentiale for bedre udnyttelse af lokalerne i både dag- og aften-timer og det anbefales at få kortlagt og synliggjort lokalerne, samt få etableret et let tilgængeligt bookingsystem. Der bør dog vurderes hvilke lokaler beboerne selv betaler for i forbindelse med egen bolig og fællesarealer.

Der er et potentiale for at eksterne brugere kan få adgang til lokaler og træningsfaciliteter i højere grad end i dag. Der bør etableres et centralt bookingsystem og arbejdes med kulturen på det enkelte center der gør, at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med, at ekstern brug kan give større slid af lokalerne, samt et større behov for rengøring på det enkelte center.

Et særligt forhold der er vigtigt at have fokus på ved øget brug af træningscentrenes redskaber er slitage. Mange af maskinerne er ikke robuste nok til mere og hårdere brug end det nuværende. Maskinerne er indkøbt i forhold til de visiterede brugere, som ikke slider særlig hårdt på materiellet.

I forhold til at invitere eksterne brugere ind, kan det være en mulighed at satse på specifikke målgrupper og gerne nogle som har et forhold til eller en interesse i det pågældende center, således at der kan opstå et ejerskab til lokalerne og som samtidig kan bidrage med samarbejde og synergi til centrets beboere.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

- **IT**
Generelt benyttes IT i forbindelse med administrationen, men der er ikke lettilgængelige stationer til fri afbenyttelse placeret i fællesområderne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet et sæt retningslinjer for, hvordan IT skal indgå på centrene til glæde for beboerne og eksterne gæster. En mulighed kunne være at udnytte de digitale medier til at guide og instruere brugerne af træningscentrene, fordi brugerne herved bliver uafhængige af personalet, hvilket igen giver mulighed for individuel træning uden for den officielle åbningstid.
- **Udearealer**
Der er enkelte steder anbefalet opholds- og aktivitetsmuligheder i udendørsarealerne. Udearealerne rummer generelt et uudnyttet potentiale, som kan være med til at berige beboerne. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune skaber et større fokus på anvendelse af udearealerne, så de i højere grad indrettes med aktiviteter, der giver lyst til motion og fysisk aktivitet samt giver mulighed for ophold og sanselige oplevelser for både beboerne og de besøgende.
- **Bygninger**
Træningscentret Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning og er i ringe stand. Det bør undersøges og overvejes nærmere, om det på lang sigt er hensigtsmæssig med indretning af træningscentret i bygningerne, da det kræver en større investering for at få bygningerne på et niveau, der matcher gældende funktionsprincipper som omhandler indeklima.
- **Områdets funktionsprincipper**
Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for Område- og Træningscentre i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed i Lyngby-Taarbæk Kommunes Område- og Træningscentre. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af Område- og træningscentrenes lokaler og bygninger.

I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række *forslag til funktionsprincipper*, beskrevet i afsnit 3. For områdecentre forventes at der findes et potentiale for at invitere eksterne brugere ind til fælles aktiviteter med beboerne, samt at der findes et potentiale for at eksterne brugere kan benytte aktivitetscentre yderligere. For træningscentre gælder det, at der forventes at findes et potentiale for at udvide åbningstiderne og trimme driften samt at udvide brugen af cafeen i forbindelse med træningscentret.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks Område- og Træningscentre

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad det enkelte område- og træningscenters bygninger vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om område- og træningscentrenes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af område- og træningscentrene

Der er givet følgende vurdering af kommunens område- og træningscentre i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen området's funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Områdecentre og Træningscentre	Lav	Middel	Høj
Områdecenter Virumgård			Høj
Områdecenter Baunehøj			Høj
Områdecenter Solgården			Høj
Demenscenter Borrebakken, forventes lukket i 2014		Middel	
Træningscenter Møllebo	Lav		
Træningscenter Fortunen		Middel	
Antal Institutioner	1	2	3

3.2 Redegørelse for indretning på områdecentre

I det følgende redegøres for indretningen på områdecentrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 God og tryk pasning i et levende miljø

Områdecentrene skal indrettes så der skabes liv på det enkelte områdecenter med en god atmosfære, samt mulighed for at skabe tryk, god pasning og give optimal pleje for den enkelte beboer.

De 4 institutioner er alle indrettet med en god atmosfære og tryk rammer, som understøtter en god pasning og optimal pleje for den enkelte beboer. Centrene er indrettet med forskellige grader af offentlighed og privathed, således at der er mulighed for både at deltage i fællesaktiviteter og uformelt socialt samvær, og at trække sig tilbage til mere private fællesarealer i boligafsnittene eller ind i egen privat bolig. Beboerne har således mulighed for at være i forskellige miljøer, der understøtter lyst og evne til at være mere eller mindre privat eller social.

Flere af centrene består af ældre bygninger, som med tiden er ud- og ombygget. Det betyder samtidig at centrene typisk har ældre bygningsområder, som ikke altid er optimale i forhold til rumorganisering og – størrelse. Ofte betyder det, at det er vanskeligt at udnytte rummene optimalt, og samtidig besværliggøres arbejdet for personalet. I de bygningsarealer, som er om- eller tilbygget er forholdene dog typisk helt fine. De nyere tilbygninger har f.eks. ofte god plads til, at personalet kan arbejde med fysisk handicappede beboere. Der er ligeledes depoter, brede gange, vaskerum mv. i boligafsnittene, alt sammen noget der bidrager til at arbejdsgangene bliver mere optimale.

Ulempen ved tilbygningerne er, at afstandene på centrene er blevet store, hvormed personalet ofte oplever, at der skal gås langt i hverdagen. I enkelte tilfælde kan det også være et problem, at funktionerne er fordelt på flere bygninger. Dette kan betyde, at det er nødvendigt at bevæge sig ud i vejrliget, for at komme fra A til B. På et af områdecentrene oplevedes dette som en barriere, i forhold til at få beboerne med til arrangementer mv. i fællesarealerne.

Gode cases

Home sweet home

På Virumgård, Solgården m.v er der indrettet områder, som kalder på erindringer og minder fra beboernes liv. Der er en stue indrettet med møbler fra 1950'erne og 1960'erne, som et særligt erindringsrum for demente, men som også bruges til møder mv. Caféen i fællesarealerne er indrettet i almuestil med bløndede og madamblå farvede møbler, tallerkenrækker, billedgalleri mv. hvilket også giver en fin atmosfære og kalder på fortællinger om beboernes liv i deres yngre år.

3.2.2 Fokus på fysisk aktivitet og motion

Områdecentre skal indrettes, så der er mulighed for at skabe mange forskellige aktiviteter for beboerne, med særlig fokus på fysisk aktivitet og motion, hvor der bl.a. skal skabes aktiviteter på tværs af generationer.

Områdecentre har generelt meget plads og mulighed for at skabe forskellige typer af aktiviteter for beboerne.

Aktivitetcentre, træningscentre og caféområder/fællesarealer er typisk de rum, der benyttes til aktiviteter, som f.eks. håndarbejde, diverse hobbies osv. I forhold til træningscentre og aktivitetcentre skal beboerne visiteres, og faciliteterne er således ikke nødvendigvis tilgængelige for alle beboere, samtidig med at brugere fra andre områdecentre og ældre i lokalområdet også visiteres til aktiviteter i disse faciliteter.

Ergo/fysioterapeuterne bruger enten caféområder, der med en foldedør kan adskilles fra de offentlige områder, eller andre fællesrum i centrene.

Gode cases

Fleksibilitet i rummene

På Solgården ligger café og aktivitetcenter i forlængelse af hinanden, således at de kan sammenlægges og adskilles efter behov. Det giver plads til forskellige typer aktiviteter for både store og mindre grupper af brugere.

Samtalerum

På Virumgård er man i færd med at etablere et samtalerum, der giver mulighed for samvær i et mere aflukket og stille område, f.eks. når beboerne har besøg eller bare ønsker at samtale i fred og ro, læse eller andet.

3.2.3 Fremme samarbejder

I forhold til tankerne bag projektet "Kvalitetsløft og aktiviteter på plejehjem" er det vigtigt, at der er plads til fremme af samarbejder mellem relevante interessenter, som f.eks. daginstitutioner og skoler for at udvide antallet af nye aktiviteter.

Der er gode muligheder for et øget samarbejde med relevante interessenter i alle områdecentrene. Der findes velegnede rum, som også er ledige især i aftentimerne.

Centrene har i begrænset omfang samarbejde med skoler og børnehaver i forhold til at etablere fælles aktiviteter med besøg hos hinanden og opbygning af fælles traditioner.

Gode cases

Ældrekor

På Borrebakken har man tradition for, at daginstitutioner går Lucia optog og slår katten af tønden. Desuden kommer Lyngby Ældrekor fire gange årligt og holder salmesang etc. i salen.

Dedikerede ansatte

På Solgården er to ansatte dedikeret til at varetage og arrangere aktiviteter, herunder kontakt til skoler og daginstitutioner mv. i forbindelse med fastelavn, Lucia optog osv. De ældre tager også på besøg i børnehaver, på ture o.a.

3.2.4 Eksterne brugere på centrene

Som udgangspunkt skal aktivitetscentre være åben for alle. Potentielt egnede rum som eksterne brugere kan benytte, vil typisk være aktivitetscentre, træningscentre, caféområder og foyeområder i de offentlige fællesarealer.

Generelt er områdecentrene åbne over for eksterne brugere, som kan give ekstra liv og aktivitet på centrene. Dog er der en særlig problematik i forbindelse med demente beboere, der ikke tåler meget støj og uro, fordi det stresser dem og gør dem forvirrede, bekymrede og urolige.

Mulighederne for at lade eksterne brugere anvende faciliteter på områdecentrene, findes i de fællesarealer, der er omfattet af kommunens lejekontrakt. Fællesarealer i de private zoner, omfattes af beboernes lejekontrakter, og kan ikke benyttes af eksterne brugere.

I et rent tidsperspektiv, er der et ikke-realiseret potentiale for, at eksterne brugere kan anvende faciliteterne. Øget anvendelse af lokalerne vil samtidig også skabe et øget behov for f.eks. vedligehold af lokalerne, samt evt. servicering af de eksterne brugere i forhold til møblering, IT-udstyr, booking, rengøring m.m. I visse tilfælde vil faciliteterne funktionelt begrænse mulighederne for eksterne brugere, f.eks. i form af begrænset omklædningskapacitet, og træningsudstyr som ikke nødvendigvis er dimensioneret til andre brugergrupper, ligesom manglende depotplads kan skabe begrænsninger.

En barriere for ekstern brug af aktivitetscentre og træningscentre er, at brugerne skal visiteres til centrene. Det udelukker en række potentielle brugere, som f.eks. kunne benytte centrene i aftentimerne.

3.2.5 Varierede fællesarealer

Fællesarealerne skal indrettes, så der er en variation af opholdsmuligheder i spise- og dagligstue, der bl.a. giver

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

plads til, at mindre grupper kan samles og samtidig mulighed for, at den enkelte kan trække sig tilbage. De skal indrettes i forbindelse med køkkenfaciliteter, så beboerne kan inddrages i madlavning. Det er målet at duften af mad, vil være med til at skabe en stemning af hjemlighed.

Generelt er der en god variation af opholdsmuligheder til både større og mindre fællesskaber. I de private fællesarealer er der køkkener, så det er muligt at inddrage beboerne i madlavning. Disse køkkener er modtagerkøkkener og derfor ikke designet til egentlig madproduktion. Af og til bages der boller eller kager med beboerne, som bidrag til fælles kaffebord for beboerne i afsnittet.

Gode cases

Brunch

På Områdecenter Baunehøj er der brunch på etagerne hver 7. uge, hvor der er dækket op til tag-selv-bord i de private fællesarealer ved køkkenerne.

Duften af mad

På Demenscenter Borrebakken bages brød, så der dufter af mad både morgen og middag. Morgenbrød er bake-off og der bages kage med beboerne 4 - 7 dage om ugen.

3.2.6 Det private og det fælles

Det er væsentligt at der skelnes mellem beboernes fællesområder og servicearealer samt aktivitetscentre, og at det respekteres at områdecetre er en bolig med private områder.

Beboerne skal have indflydelse og medbestemmelse på deres hverdag, og der skal være et nærværende personale.

På alle Centrene respekteres skellet mellem det offentlige areal (lejet eller ejet af kommunen) og de private arealer (lejet af beboerne).

Visse steder mangler der dog mindre fællesrum og opholdsarealer med en mere "privat" karakter, hvor der er plads til aktiviteter og socialt samvær for 1 – 4 mennesker, f.eks. i forbindelse med familiebesøg.

3.2.7 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i Områdecetrene. Ude- og indemiljøer skal sammentænkes, så de bedst muligt supplerer og understøtter centrets aktiviteter og hverdag.

Udearealerne bruges de fleste steder som supplement til indendørsarealerne. Udearealerne er oftest udlagt med plæner, blomsterbede, terrasser og gangarealer. Visse steder er arealerne indrettet særligt med henblik på at udvide aktivitetsmulighederne indendørs. I forbindelse med Demenscentre er flere af udearealerne indrettet så de relaterer sig direkte til de dementes behov for sanselig stimuli.

Gode cases

Natur

Demenscenter Borrebakken ligger meget naturskønt. Beboerne påskønner udemiljøet, som derfor benyttes meget. Desuden er der gode terrasser, der supplerer opholdsmulighederne indendørs.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Sansehave

I forbindelse med Demenscenteret på Solgården, er der en sansehave som stimulerer og vækker nysgerrigheden og sanserne, og som medvirker til at beboerne kommer udenfor og får nye typer af oplevelser.

3.2.8 IT

Fremadrettet vil der være en større anvendelse af IT på områdecentrene. Bygningerne skal understøtte beboernes, eksterne brugeres og personalets muligheder for, at inddrage IT i aktiviteterne og i driften af centrene.

IT bruges primært i administration. Et par steder bruges IT i pædagogiske sammenhænge i træning og undervisning. Beboerne er ikke "født" ind i det digitaliserede samfund og mange skal have hjælp til brug af IT.

Det trådløse netværk fungerer ikke optimalt og er ofte ude af drift.

Gode cases

Smartphone og bærbar

I yngre-gruppen (den yngste er 49) på Demenscenter Borrebakken benytter beboerne smartphones til dagbog og bærbare computere. IT bruges også som træningsredskab, der udbygges efter behov.

3.2.9 Personalefaciliteter

Servicearealer for medarbejdere skal give muligheder for at trække sig tilbage for pause, samt holde møder i personalegruppen, herunder plads til at hjemmeplejen kan mødes og afrapportere. Der skal være gode arbejdsforhold mht. hjælpemidler og indretning.

Personalefaciliteterne er generelt i orden. Et par steder mangler der pauserum og bedre indretning af arbejdspladser for personalet.

3.2.10 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Områdecentrene skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Generelt er indeklimaet godt. I dele af den gamle bygningsmasse er der trækgener, og visse steder er der overophedning og generende dagslys. Der er udfordring med støj for demente beboere, som er særlige følsomme og foruroliges af høje lyde og midlertidig støj.

Bygningerne er generelt på et godt og acceptabelt vedligeholdelsesniveau både udvendigt og indvendigt.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.2.11 Aktiviteter med eksterne brugere

Dette funktionsprincip er *et forslag til* et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at invitere eksterne brugere som f.eks. daginstitutioner og skoler indenfor på områdecentret, dels for at opgradere aktivitetsmulighederne og dels for at skabe liv for beboerne. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

Mange af områdecentrene har allerede nu besøg af børnehaver i et mindre omfang og ønsker gerne at få besøg i højere grad.

3.2.12 Benyttelse af aktivitetscentrene

Dette funktionsprincip er *ligeledes et forslag til et* fremtidigt funktionsprincip.

Det må forventes at der findes et potentiale i at invitere eksterne brugere til benyttelse af aktivitetscentrene og på den måde udnytte lokalekapacitet. Muligheder og barriere for dette undersøges nærmere.

I forhold til kortlægning af lokalerne er der umiddelbart et potentiale, for at benytte det i højre grad for eksterne brugere. Områdecentrene påpegede, at det var vigtigt at beboernes privatliv bliver respekteret, samt at det overvejes hvilke målgrupper man inviterer indenfor, så det ikke forstyrre og skaber utryghed blandt beboerne.

3.3 Redegørelse for indretning på træningscentre

I det følgende redegøres for indretningen på træningscentrene med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.3.1 Træning, individuelle samtaler og undervisning

Træningscentrene skal indrettes, så der kan leveres fysiske træning af borgerne efter §86 og §140. Indretningen skal understøtte veltilrettelagte træningsforløb af høj kvalitet og med en høj grad af individualitet. Der skal være mulighed for individuelle samtaler og træning, samt patientundervisning bl.a. indenfor hjerneskeadeområdet og etablering af forløbsprogrammer for kronikere.

De to besigtigede træningscentre er indrettet så de kan levere fysisk træning af borgerne og gennemføre individuelle træningsforløb.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.3.2 Øget samarbejde

Der skal være mulighed for et øget samarbejde med de øvrige centre som f.eks. jobcentrene og handicapaftsnittet samt et tæt samarbejde med hjemmeplejen.

Der er gode muligheder for samarbejde, og det forekommer allerede i vid udstrækning.

De to institutioner har en god tradition for at sparre og bruge hinandens faciliteter, hvilket udligner eventuelle midlertidige kapacitetsproblemer.

3.3.3 Synligt og tilgængeligt personale

Af hensyn til borgerne skal personalet være synligt og tilgængeligt.

Personalet er synligt og tilgængeligt i åbningstiden. Uden for åbningstiderne er der ikke ressourcer til personale.

3.3.4 Individuel træning

De døgnindlagte borgere har efter instruktion og aftale mulighed for at træne individuelt indenfor åbningstiden.

Der er mulighed for, at døgnindlagte beboere kan træne individuelt og der gives instruktion som er målrettet mod dette.

3.3.5 Udemiljø

Udemiljøet er et vigtigt supplement til indendørs faciliteterne i træningscentrene, og kan indrettes til brug for træning. Udemiljøet er ansigtet udadtil og skal derfor være attraktivt og vedligeholdet.

Udearealerne er vedligeholdte og attraktive – de gratis parkeringspladser ved Møllebo bruges af borgere der har ærinder i byen, hvilket betyder, at det kan være vanskeligt for brugere af træningscenteret at finde en p-plads. Begge træningscentre ligger i forbindelse med parker/parklignende udearealer og det er meget værdsat. Udearealerne er indrettet som "pauserum" og til ophold.

3.3.6 IT

Der skal være et fælles bookingsystem for hele kommunen. Digitale teknologier som kan guide, instruere og informere borgerne i relation til træning, skal anvendes så vidt muligt. Der skal i højere grad anvendes trådløse og mobile IT-løsninger hos personalet, så arbejdet kan udføres mere fleksibelt og tidsbesparende.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

IT teknologierne er på vej ind på træningscentrene, bl.a. i form af digitale guides og instruktioner til brugere. Der er endnu ikke et fælles bookingsystem for hele kommunen.

3.3.7 Personalefaciliteter

Træningscentrene skal være en attraktiv arbejdsplads. Der skal være et godt dokumentationsområde for terapeuterne med tilstrækkelig plads. Der skal være mulighed for at levere kvalitet i de aktiviteter, der udbydes på træningscentrene. Træningscentrene skal indrettes, så der er en god akustik, gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt vedligeholdelsesniveau.

Træningscentrene er generelt gode og attraktive arbejdspladser for personalet. Der mangler dog plads til mindre arbejdsstationer til bl.a. at udføre dokumentation.

Udvide åbningstider og trimme driften

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til et fremtidigt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentialer i at udvide åbningstiderne og at trimme driften af træningscentrene. Det vil medføre et behov for at se på bemanning og økonomisk modeller for betaling el. lign. Det forventes yderligere at inventaret skal gennemgås med henblik på slitage og robusthed i forhold til en øget kapacitet.

Der er fundet et potentiale for at udvide træningscentret med øget åbningstider, hvilket kræver en øget bemanning af stedet. Der kunne være muligheder i at se på IT løsninger som kunne erstatte bemanning f.eks. til instruktion i brug og anvendelse af maskinerne, eller til direkte booking af lokalet.

Inventaret er særlig sårbart, da det er indstillet til de ældres behov. Det betyder at hvis eksterne brugere benytter maskinerne som har et andet behov for træning vil det overbelaste maskinerne. Det bør derfor overvejes hvilke former for maskiner der evt. vil være brug for at supplere med for at eksterne brugere kan benytte faciliteterne. Dette er nævnt under tiltag på den enkelte institution, men der er ikke afsat økonomi, da det bør vurderes yderligere hvilke maskiner der er behov for.

3.3.8 Udvide brugen af cafeerne

Det forventes at brugen af caféerne i forbindelse med træningscentrene også kan udvides.

Dette funktionsprincip er defineret som et forslag til fremtidigt funktionsprincip.

Der er fundet et potentiale for at udvide cafeernes åbningstider, samt at cafeen anvendes i højere grad indenfor åbningstiderne. Det skal dog overvejes, i hvor høj grad der er brug for at udvide cafeens åbningstid, da det bør hænge sammen med i hvor høj grad træningscentret bliver benyttet af eksterne brugere.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

gere fremadrettet. Det bør undersøges nærmere, om der er et behov hos de eksterne brugere, før cafeen udvider åbningstiderne.

3.3.9 Andre observationer

Ældre bygninger

Træningscenter Møllebo er indrettet i en tidligere hotelbygning. Det giver udfordringer i forhold til at udnytte rummene optimalt. F.eks. er der ikke behov for de mange toiletter/badeværelser, der ligger i forbindelse med de oprindelige hotelværelser i administrationsbygningen og der er snørklede gange og små rum, der er svære at udnytte optimalt.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem for- eningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	150.000 300.000 0 450.000
Bygningsmæssige tiltag. Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	900.000 3.650.000 650.000 5.200.000
I alt	5.650.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Bascon

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune Strategiske anbefalinger: Skoler

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Strategiske anbefalinger	5
2.1	Strategiske prioriteringer af tiltag	5
2.2	Øvrige anbefalinger	6
3	Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler	10
3.1	Overordnet vurdering af skolerne	10
3.2	Redegørelse for indretning	11
3.2.1	Inspirerende læringsmiljøer	11
3.2.2	2 + 2 = 5	12
3.2.3	Innovation og kreativitet	12
3.2.4	Fleksible rum	12
3.2.5	SFO og indskoling	13
3.2.6	Madpolitik	13
3.2.7	Alle rum er læringsrum	13
3.2.8	Hjemklasser	13
3.2.9	Læringscentret	14
3.2.10	Udemiljø	14
3.2.11	IT	15
3.2.12	Personalefaciliteter	15
3.2.13	Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold	15
3.2.14	Flere fag i et lokale	16
3.2.15	Sammenlægning af specialcenter og læringscenter	16
3.2.16	Den nye skolereform	17
3.2.17	Sammentænke klub og skole	17
3.2.18	Andre observationer	18
4	Økonomi	19

1 **Indledning**

I det følgende præsenteres resultaterne af bygningsfysisk gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler. Delrapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne på skolerne understøtter en moderne og fremtidssikret anvendelse af lokalerne, og opgaveløsning, samtidig med, at der tænkes i arealoptimering og optimeret lokaleudnyttelse.

De strategiske anbefalinger i denne rapport er baseret på et omfattende analysearbejde gennemført i første halvdel af 2013. Analysearbejdet er sket på baggrund af forskellige informationskanaler. Dels er der lyttet til de der bruger bygningerne, dels er hverdagen i bygningerne observeret, og dels er der foretaget en kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad.

Kortlægningen af ejendommene er sket som en kombination af brugernes egen opfattelse af anvendelse og udnyttelse, samt en række stikprøver på forskellige ejendomme. Kortlægningen og resultaterne af denne er beskrevet i delrapporten *Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad*.

Med afsæt i funktionsprincipperne og på baggrund af interviewene med skoleledelsen og besigtigelser på skolerne, er der udarbejdet en række forslag til tiltag, som hver især vil bidrage til at optimere areal-anvendelsen, og sikre at bygningerne lever op til moderne og fremtidssikrede måder at løse opgaven på indenfor de forskellige sektor områder.

Tiltagene på den enkelte skole er foreslået i 3 niveauer:

- Organisations-/kulturniveau
- Indretningsniveau
- Bygningsniveau

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Der henvises til den opsamlende rapport hvor den økonomiske metode er beskrevet.

Delrapporten indeholder tre hovedafsnit:

- Strategiske anbefalinger for hele skoleområdet
- Redegørelse for skolernes indretning med udgangspunkt i funktionsprincipperne
- Tilstandsvurdering af ejendommene som vil foreligge ultimo 2013.

De strategiske anbefalinger i første del af rapporten er angivet i to niveauer:

- Et byggefysisk niveau, hvor den strategiske anbefaling går på, hvorledes Lyngby-Taarbæk Kommune kan prioritere, hvilke tiltage der skal sættes i gang i forhold til ønsker om opnået niveau for den enkelte skole.
- Et perspektiverende niveau, hvor der sættes fokus på de potentialer der kan realiseres med en ændret tilgang til, hvordan bygninger og lokaler kan udnyttes mere effektivt.

Delrapportens anden del består af en sammenfattende redegørelse af de gennemgåede skoler i forhold til funktionsprincipperne, samt en overordnet vurdering af, i hvor høj grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Der er i samarbejde med Lyngby-Taarbæk Kommune udarbejdet et sæt funktionsprincipper

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

for kommunens skoler. Disse funktionsprincipper har været den "målestok", hvorudfra samtlige skoler er blevet gennemgået og efterfølgende vurderet.

Lyngby-Taarbæk Kommune har udarbejdet nøgletal for varme og elforbrug for den enkelte ejendom. Hvor den enkelte ejendom har haft væsentlige udsving i forhold til gennemsnittet på lignende ejendomme, er det kommet med i den samlede vurdering af tiltag og de strategiske anbefalinger for at sikre fokus på at minimere negative udsving.

2 **Strategiske anbefalinger**

Generelt er de fysiske rammer for Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler af meget svingende standard. Ikke alle skoler har moderne og tidssvarende faciliteter. Årsagen skal findes i den omstændighed, at skolerne er bygget i starten og midten af forrige århundrede, hvor en anden ide om læring var fremherskende.

Den nye skolereform er vedtaget, mens denne delrapport er forfattet. De væsentligste elementer er tænkt ind i denne rapport, men der bør være en fremadrettet opmærksomhed på de løbende konsekvenser reformen måtte have på indretning af læringsmiljøer.

2.1 **Strategiske prioriteringer af tiltag**

På grund af skolernes varierende bygningsmæssige standard, er der også store udsving i de indsatser, der skal til for, at alle skolerne bringes op på et tidssvarende niveau. De skoler, der trænger hårdest til en opgradering på læringsmiljøerne, er typisk også dem, der er nedslidte både indendørs og på udearealerne. Nogle af skolerne bruger midlertidige pavilloner til undervisning og til at huse SFO.

Læringscentrene på skolerne er de fleste steder velindrettet og på et tilfredsstillende niveau. Faglokalerne er generelt meget traditionelt indrettede, mens klassemiljøerne flere steder trænger til en opgradering for at skabe mere fleksibilitet. Alle steder er der brug for en opgradering af personalefaciliteterne i forhold til arbejdspladser, pauserum m.v. der matcher de nye fremtidige krav om lærerens tilstedeværelse på skolen, idet der dog bør være opmærksomhed på mulighederne for at dette sker med indtænkning af mulighederne for udnyttelse af de allerede eksisterende lokaler og faciliteter og med delt inventar.

Der er en generel tendens til, at indretning af skolerne lægger op til en fortsættelse af kulturen i traditionelle læringsmiljøer - at man f.eks. primært benytter faglokalerne til de fag, de er indrettet til og ikke åbner i tilstrækkelig grad op for en anden type undervisning og anvendelse af rummet, eller at man fastholder ejerskabet til klasselokalerne, som derved ikke inviterer til, at andre kan benytte dem.

På den enkelte skole er der foreslået en række tiltag, som skal være med til at opgradere skolens fysiske rammer i forhold til anvendelse og brug. Tiltagene er foreslået i tre niveauer:

- Bygningstiltag, hvor det er om- til- eller nybygninger
- Indretningstiltag med inventar m.v.
- Kulturtiltag, brugernes kultur og/eller holdninger indarbejdes for i højere grad at udnytte lokalerne/faciliteternes potentialer.

Målet med opgraderingen er, at lokalerne opleves som tidssvarende og fremtidssikrede, og at de lever op til kommunens funktionsprincipper.

Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksum", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at institutionernes bygninger lever op til funktionsprincipperne (når kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i skolerne,

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af skolernes indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde.

Hvorvidt man ønsker at realisere nogle eller samtlige tiltag, er i bund og grund et spørgsmål om prioritering af kommunens ressourcer i forhold til andre serviceområder. Skal realiseringen ske inden for rammerne af et begrænset økonomisk råderum, kan der med fordel prioriteres på følgende måde:

1. Tre skoler vurderes som lav i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper (rød i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de tre ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 64 mio.
2. Fem skoler vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper (gul i skemaet side 10). Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i de fire ejendomme samt inventar til indretning bliver sammenlagt ca. 14,9 mio. Note. De tiltag der anbefales kan være en blanding af meget værdiskabende (kategori 1) og passende i forhold til investeringen (kategori 2)
3. For samtlige skoler er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til funktionsprincipperne. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i kategori 3 tiltagene bliver sammenlagt ca. 1,5 mio. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

2.2 Øvrige anbefalinger

Udover igangsættelse af tiltag, jf. funktionsprincipperne nævnt i forrige afsnit, anbefales i dette afsnit en række yderligere strategiske perspektiver. Perspektiverne omhandler alternative muligheder for at skabe optimale rammer og god udnyttelse/anvendelse af bygningerne, og handler om at påvirke den mentale opfattelse blandt brugere af bygningerne, og om at organisere anvendelsen af rum på nye måder. Det er anbefalinger, der umiddelbart vil kræve en større indsats fra kommunens side, for at forløse potentialet, modsat de enkelte tiltag der er foreslået på den enkelte skole, som umiddelbart er lette at realisere.

Følgende fokuspunkter bør betragtes, med udgangspunkt i Forretningsstrategien inden man igangsætter fysiske tiltag på den enkelte skole:

- **Uddannelse af ledelsen og personalet**
Med henblik på at opnå maksimal udbytte af de investeringer, der gennemføres på den enkelte skole, er det afgørende, at der i højere grad tænkes i arealoptimering og pædagogisk indretning på den enkelte skole. Optimal indretning af rum vil være med til at sikre et bedre match i forhold til serviceniveau, pædagogik, fleksibilitet og dobbeltudnyttelse. Derfor anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune udformer en guide for indretning af skoler og fritidstilbud, der giver gode ideer og konkrete indretningsforslag på relevante temaer, samt at ledelse og personalegruppe kompetenceudvikles til at indrette og optimere anvendelsen af rum i forhold til den pædagogiske og læringsmæssige praksis set i lyset af arealoptimering. På Trongårdsskolen har de med positiv effekt uddannet alle lærerne i indretning af læringsmiljøer.

Nøgleord kan være: Kobling af rum og pædagogik, fleksibilitet, multifunktionel indretning, dobbeltudnyttelse af lokaler, et rum flere fag, IT-muligheder m.v.
- **Bedre udnyttelse af eksisterende rammer**
Kortlægningen af anvendelse og udnyttelsesgraden på skolerne peger på, at der i dagligdagen er et potentiale for i højere grad at udnytte gangarealer, grupperum og faglokaler, mens potentialet i for-

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

hold til personalefaciliteter, idrætshal og lokaler til eksterne brugere (fagpersoner tilknyttet skolerne) er mindre. Der er ligeledes et potentiale for en højere udnyttelse af hjemklasselokalerne i mellemtrin og udskoling, ligesom SFO og indskoling kan benytte hinandens lokaler i højere grad. Læringscentret er det rum, der bliver benyttet allermost på skolerne, men der er stadig kapacitet til at det kan udnyttes yderligere. Der henvises til rapporten "Kortlægning af anvendelse og udnyttelse"

Barrieren for at udnytte det ovenfor nævnte potentiale, er at skolerne anvender og benytter lokalerne primært med udgangspunkt i ét fag ét rum. Det sker især på faglokaler og klasserum hvorimod læringscentret i højere grad bliver benyttet til mange formål. Det anbefales, at der generelt arbejdes med den kulturelle mentalitet og holdning på skolerne for at udnytte potentialet for bedre anvendelse af lokalerne med udgangspunkt i, at alle rum kan benyttes af alle. En barriere for udnyttelsen kan være en manglende synlighed på, hvornår lokalerne er ledige. Et internt bookingsystem på skolen kunne gøre det synligt for medarbejderne.

Eksterne brugere

Skolerne bliver anvendt af eksterne brugere uden for skolernes brug. De mest benyttede lokaler om aftenen er idrætsfaciliteterne, hjemkundskabslokalerne og musiklokalerne. I mindre grad blev klasse-lokaler og øvrige rum benyttet. Det vurderes, at der umiddelbart er et stort potentiale i at benytte skolens bygninger i højere grad uden for skolens brug *til* eksterne brugere. Der bør ligeledes være opmærksomhed på mulighederne for at udnytte andre kommunale lokaler tæt på skoler til skoleformål.

Det anbefales, at man udnytter potentialet og får kortlagt og synliggjort de lokaler, der kan være til glæde for eksterne brugere. Derudover bør man etablere et centralt bookingsystem og arbejde med kulturen på den enkelte skole, der gør at deling af lokaler bliver et centralt element i anvendelse af lokalerne i hverdagen, både i aften- og dagtimerne.

Der er generelt en positiv stemning på skolerne for at udlåne lokalerne til eksterne, men der bør være opmærksomhed på, at der kan være udfordringer med at eksternt brug kan give store slid af lokalerne, større rengøringsbehov samt at brugerne ikke aflåser og efterlader lokalerne i ordentlig stand. Det anbefales, at der i første omgang arbejdes med kulturen om udlån og adgangsforhold og at der udformes en aftale mellem Center for Arealer og Ejendomme og Center for Sundhed og Kultur, hvordan det i praksis kan lade sig gøre.

Arbejdspladser

Der er på flere skoler foreslået bygningsmæssige og indretningsmæssige tiltag for at skabe plads og rum til indretning af arbejdspladser, og for at opfylde kravet i den nye skolereform om, at lærere og pædagoger skal blive længere tid på skolen til bl.a. møder og forberedelse mv. Der gøres opmærksom på det store potentiale der ligger i at udnytte eksisterende lokaler, arealer og for at dele inventar til lærerarbejdspladser.

Der er umiddelbart et potentiale at indtænke trådløse IT-muligheder i høj grad i indretningen af arbejdspladser, som vil frigøre arbejdspladser til at kunne forekomme mange steder på skolen, med udgangspunkt i at de opfylder lovens krav på området. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune ser på mulighederne i dialog med skolerne.

Et andet potentiale er at indrette arbejdspladser i forbindelse med reorganisering af hjemklasselokalerne. På Trongårdsskolen har man indrettet udskolingen efter fagrums og har placeret lærerarbejdspladser i funktionsrummene i udskolingen, hvilket er en optimal udnyttelse af de fysiske rammer, samtidig med, at det har givet et godt miljø for lærerne.

Faglokaler eller projektrum

Alle skoler er indrettet efter det traditionelle princip om et faglokale til et fag. I lyset af den nye skolereform hvor *sløjd* og *håndarbejde* bliver erstattet af *håndværk* og *design* anbefales det, at kommunen får udformet en række guidelines for indretning af disse lokaler, så de matcher kravene i den nye sko-

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

lereform. Der er et potentiale i at nedbryde barriererne med tænkningen om ét fag og ét rum, til i højere grad at alle faglokaler kan benyttes til alle fag og dermed anses som projektrum. Der skal arbejdes med kulturen omkring og adfærden i brug og anvendelse af faglokaler.

Sammentænkning af skole, SFO og klubber

Skole og SFO sammentænkes i dag på de fleste skoler. I lyset af resultaterne fra kortlægningen, hvor SFO og klasselokaler bliver brugt omkring 50% af tiden, kunne der i højere grad ske en endnu større udnyttelse af fælleslokalerne på tværs. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring deling af lokalerne på den enkelte skole og at der i forbindelse med udmøntning af den nye skolereform, udnyttes dette potentiale, hvor der vil være brug for flere lokaler til aktiviteter i løbet af dagen, f.eks. ved at indtænke klubber i umiddelbar nærhed af skole og SFO.

Fremtidens klasserum

Der er foreslået tiltag på de fleste skoler til bedre indretning af gangarealer og mere fleksibel udnyttelse af hjemklasserne på flere skoler. I lyset af den nye skolereform anbefales det at kommunen kigger på, hvad der ligger af nye krav til indretning af klasserum og hjemområder fremadrettet. Mange af skolernes indretning af klasselokalerne er præget af det klassiske klasselokales indretning – 24 borde/24 stole, kateder og tavle, hvilket umiddelbart giver en ufleksibel indretning og matcher ikke umiddelbart kravet om at skabe et varieret og praksisorienteret undervisningsforløb, hvis indretning primært lægger op til tavleundervisning i klasserummene.

På Trongårdsskolen har man indrettet udskolingen efter funktionsprincippet, hvor man forlader klasserumsprincippet, men indretter lokalerne efter fag. De har gode erfaringer med denne indretning, der har betydning både for lærernes arbejdsmiljø, da hver enkelt medarbejder har en indrettet arbejdsplads i lokalerne, samt elevernes motivation for læring. Det anbefales at man ser på mulighederne for dette princip på øvrige skoler og evt. afprøve ideen for mellemtrin og indskoling, under hensynstagen til de forskellige aldersgruppers behov for tryk.

Sammentænkning af skoler, SFO og klubber

Fritidsklubber og ungdomsklubber er på nuværende tidspunkt ikke organiseret under skolerne og ligger for det meste i særskilte bygninger enten langt væk fra skolerne eller tæt på. Der er et potentiale i at skolerne i højere grad benytter klubbens lokaler, især hvor klub og skole ligger i umiddelbar nærhed af hinanden. Det anbefales at der arbejdes med kulturen omkring brugen af klubbens faciliteter, samt at der skabes let adgang til booking af lokalerne, således som den nye folkeskolereform også lægger op til.

Nogle få af klubberne holder til i ældre bygninger der kræver større bygningsmæssige investeringer. Det anbefales at inden man iværksætter tiltag på disse bygninger, overvejer mulighederne for at placere de pågældende klubber i skolernes lokaler og dermed udnytte skolens lokaler om eftermiddagen, i mellemtrin og udskoling, der de for det meste står tomme. Den nye skolereform lægger op til et tæt samarbejde mellem skole og klubber, hvor der ikke lægges op til en fortsat adskillelse. Det er dog vigtigt at påpege, at det ikke er et ønske fra klubbens side at komme ind på skolerne, da man som udgangspunkt ser styrker i at adskille fritid og skole. Der bør samtidig ses på muligheden for at afhænde eller sælge de ældre klubbygninger. Der skal fokuseres på at skabe et godt ugemiljø med respekt for behovene for både skole og fritid.

Der anbefales at skole og fritidsmiljøet samtænkes for derved at skabe attraktive ugemiljøer på skolerne. Det vurderes at der generelt er et stort potentiale heri.

Udearealer

Der er foreslået tiltag på flere skoler med bedre indretning af udearealerne, der generelt er meget slidte. Det anbefales at Lyngby-Taarbæk Kommune iværksætter udvikling på undervisning i udemiljøer for at sikre en ibrugtagning af de tiltag der er foreslået og få at få anvendt udearealerne i højere grad. I lyset af den nye skolereform ligger der et potentiale i at anvende udearealerne i højere grad og dermed få plads til nye aktiviteter.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

- **Pladsmangel**
Flere skoler oplever en øget søgning af elever, og flere skoler forudser pladsproblemer i fremtiden. Lindegårdsskolen har f.eks. eksisteret under dette vilkår i en årrække og har flere klasser placeret i pavillonbygninger ligesom klasselokalerne mange steder er meget små i forhold til en øget klassekvotient. Det anbefales, at Lyngby-Taarbæk Kommune får belyst om der er kapacitetsmæssige overvejelser, som skal tænkes ind i en langsigtet planlægning af de fysiske rammer på skolerne i lyset af demografiske ændringer i fremtiden.
- **Områdets funktionsprincipper**
Der er inden besigtigelserne udarbejdet en række funktionsprincipper for skolerne i samarbejde med kommunen. Det vurderes, at de nuværende udarbejdede funktionsprincipper er en god overordnet markør for, hvad de fysiske rammer skal give plads og mulighed for i Lyngby-Taarbæk Kommunes skoler for, at den enkelte institution kan udøve sin service og pædagogiske praksis. Det anbefales, at disse funktionsprincipper fremadrettet anvendes som guidelines for indretning og brugen af kommunens lokaler og bygninger og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.
- I forbindelse med udarbejdelse af funktionsprincipperne, blev der formuleret en række potentielle funktionsprincipper, som beskrives under afsnit 3. For skolerne gælder det, at der forventes et potentiale ved at tænke faglokalerne som projektrum ud fra princippet om et rum flere fag, at der er potentialer i sammenlægning af specialcenter og læringscenter, at der findes bygningsmæssig kapacitet til at udleve den nye skolereform samt at der er potentialer ved at sammentænke klubber og skoler.
- Der vurderes at være perspektiver i de potentielle funktionsprincipper for alle på nær potentialet for sammenlægning af specialcenter og læringscenter, der umiddelbart vurderes til at have for store omkostninger for specialeleverne. Det anbefales at alle principper vurderes nærmere, før de gøres til et faktisk funktionsprincip, da de alle kræver nærmere overvejelser og dialog før de kan tilvejebringes og udbygges med de overordnede principper i den vedtagne forretningsstrategi for de kommunale ejendomme.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3 Redegørelse for indretning af Lyngby-Taarbæks skoler

I dette kapitel gives først en sammenfattende vurdering af i hvor høj grad bygningerne opfylder kommunens funktionsprincipper. Vurderingen præsenteres i nedenstående matrice, hvor det med farver er illustreret i hvilken grad den enkelte skoles bygning vurderes at leve op til funktionsprincipperne.

Efter den overordnede vurdering præsenteres grundlaget for vurderingen i form af en redegørelse for det, der er set og hørt om skolernes indretning. Redegørelsen tager udgangspunkt i funktionsprincipperne (i hvert afsnit findes funktionsprincippet i tekstboks).

3.1 Overordnet vurdering af skolerne

Der er givet følgende vurdering af kommunens skoler i forhold til, i hvor høj grad deres bygninger lever op til kommunens funktionsprincipper:

I hvor høj grad understøtter bygningen områdets funktionsprincipper, som værende tidssvarende og moderne faciliteter?

Skoler	Lav	Middel	Høj
Engelsborgskolen			Høj
Fuglsanggårdsskolen		Middel	
Heldagsskolen Fuglsanggård		Middel	
Hummeltofteskolen	Lav		
Kongevejens Skole		Middel	
Lindegårdsskolen	Lav		
Lundtofte Skole	Lav		
Sorgenfriskole - Heldagsskole			Høj
Trongårdsskolen		Middel	
Taarbæk Skole			Høj
Virum Skole		Middel	
Antal skoler	3	5	3

3.2 Redegørelse for indretning

I det følgende redegøres for indretningen på skolerne med udgangspunkt i funktionsprincipperne. Redegørelsen er baseret på dels interview og dels besigtigelse af ejendommene.

3.2.1 Inspirerende læringsmiljøer

Skolerne skal indrettes, så de giver lyst til leg og læring i fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Miljøerne skal invitere til sociale aktiviteter i og omkring skolen og give plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

Helt generelt er skolerne indrettet i overensstemmelse med funktionsprincippet om inspirerende læringsmiljøer. Der er plads til leg og læring, mulighed for sociale aktiviteter og plads til bevægelse og fysisk aktivitet.

På skolerne indretter man sig bedst muligt i forhold til at skabe fleksible og inspirerende læringsmiljøer. Alle skolerne er af ældre dato. De yngste fra 1950'erne, de ældste fra begyndelsen af 1900 tallet. Det betyder at skolerne i deres rumlige organisering er stærkt præget af den tids traditionelle klasserums-tænkning. Lange gange med klasselokaler til én eller begge sider, organiseret i en eller flere blokke rundt om en skolegård er således en helt klassisk bygningsorganisering for alle skolerne.

De gamle gymnastiksale er fortsat i brug mange steder, en del af dem er endda med den originale indretning med bomme og ribber langs væggene som tydelige reminiscenser fra tidligere tiders praksis omkring fysisk udfoldelse.

Også skolegårdene inklusiv de udendørs boldbaner og atletikbaner, fremstår i mere eller mindre grad i den oprindelige form. Flere steder er udeområderne dog suppleret med nye legeredskaber og indretninger, der har et meget mere nutidigt præg og en alsidighed, der giver plads til forskellige typer fysisk aktivitet og leg. Udearealerne er visse steder indrettet med elementer, der kan bruges i undervisningsøjemed, men det er sjældent, at udearealerne bevidst er tænkt ind i en tydelig strategi om udendørs læringsmiljøer. Indretningerne tilgodeser til gengæld generelt et pause- og legeperspektiv.

Et rum der senest har fået en del opmærksomhed på de fleste skoler er læringscenteret. Her ses forskelligartede og inspirerende læringsmiljøer til fordybelse, gruppe/projektarbejde og formidling. Der er forskellige typer møbler og rumlige indretninger, som giver alsidige og inspirerende læringsmiljøer. Mange af læringscentre er da også rigtig meget anvendt i skolens åbningstid både af de mindre klasser, såvel som af de større elever, der også bruger læringscentre til projektarbejde og lektielæsning.

De steder hvor indskolingsmiljøerne med de yngste klassetrin og SFO'en er kombineret i mere eller mindre fælles lokaler, er der også en tendens til, at indretning af læringsmiljøerne får en fleksibel og inspirerende karakter. Flere steder er der gode eksempler på, hvordan undervisnings- og fritidsperspektivet supplerer hinanden i samarbejde mellem lærere og pædagoger og i forhold til, hvordan lokalerne udnyttes og indrettes.

Knap så inspirerende miljøer ses hos de ældre elever. Her er lokalerne stadig stærkt præget af en aldrende klasserumstænkning med opdeling i stamklasselokaler og faglokaler. Møbleringen er helt traditionel med læreren ved tavlen og eleverne bænket i klassen. Faglokalerne på stort set alle skolerne gennemgik en større renovering for 10 – 12 år siden og er fortsat i acceptabel stand.

Gode cases

Alsidig indretning

Læringscenteret på Engelsborgskolen er ligesom mange andre læringscentre et rum, der bliver brugt rigtig meget både af elever og lærer. Her er en rar stemning og forskellige typer af møblering, der giver mulighed for at sidde alene og fordybe sig eller at lave projektarbejde, se film mv.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.2.2 2 + 2 = 5

På Taarbæk Skole ligger både SFO'en og fritidsklubben på skolen, hvilket skaber synergi og dermed merværdi for begge parter. I fritidsklubbens område er der indrettet nogle gode ungdomsmiljøer, der emmer af teenagerhygge og som supplerer læringsmiljøerne i fag- og klasselokalerne i undervisningstiden.

3.2.3 Innovation og kreativitet

Skolernes læringsmiljøer skal understøtte den eksperimenterende del af børns læring og skabe plads til innovation og kreativitet, samt stimulere elevernes fantasi.

Aktiviteterne i forbindelse med den eksperimenterende del af undervisningen foregår primært i faglokalerne. Læringsmiljøerne på skolerne er ikke indrettet specifikt med henblik på innovation og kreativ undervisning, men miljøerne er på den anden side heller ikke nogen hindring for, at innovation kan udøves. På alle skoler er der sløjdelokaler, håndarbejdslokaler, hjemmekundskabslokaler, maleværksteder mv., hvor den kreative og fantasistimulerende undervisning blandt andet foregår.

Gode cases

Store rum med muligheder

På Taarbæk Skole er der etableret et malerværksted i en nyere tilbygning. Værkstedet ligger i forbindelse med et dobbelthøjt rum, hvor der kan afholdes teater o. lign. I rummet er der en stor sidde-trappe. Den rummelige variation og den alsidige indretning giver gode muligheder for at arbejde med innovative og kreative projekter.

3.2.4 Fleksible rum

Lokalefaciliteterne skal være fleksible, så de giver mulighed for, at man kan mødes og arbejde på kryds og tværs af klasser og årgang. Der skal være plads til forskellige læringssituationer, lige fra fordybelse og klasseundervisning til gruppearbejde. De fleksible rum skal også give plads til elevernes forskellige måder at lære på.

Skolerne er præget af tidligere tiders udformning af læringsrummene. Flere steder har man skabt forbindelse på tværs af klasselokalerne ved hjælp af døråbninger, og man forsøger så vidt muligt at udnytte gangarealer til projektundervisning mv. Mange steder er der også fysisk forbindelse mellem faglokalerne.

Flere skoler har indskolingsmiljøer, hvor rummene kan lægges sammen og dobbeltudnyttes pga. en fleksibel indretning og en god rumstørrelse.

Endelig har man mange steder fået indrettet læringscentre med supplerende læringsmiljøer. Tilsammen giver det mulighed for at mødes og arbejde på kryds og tværs, samt tilbyde forskellige typer læringsmiljøer.

Gode cases

To lokaler bliver til ét

På Lindegårdsskolen har man sat dobbeltdøre imellem nogle af klasselokalerne i udskolingen. Det giver mulighed for at lægge lokalerne sammen, når der skal være tværfaglig undervisning eller at låne hinandens lokaler, når en af klasserne har undervisning andetsteds.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

3.2.5 SFO og indskoling

SFO og indskoling skal ses som en enhed, hvor samarbejde og deling af lokalerne optimeres.

To af skolerne har endnu ikke etableret et lokalefællesskab primært pga. pladsmangel, men ellers er der på de øvrige skoler etableret lokalefællesskaber mellem skole og SFO. Uanset den fysiske placering er der på alle skoler et tæt samarbejde mellem skole og SFO personale samt til dels deling af lokalerne. Der er dog stadig steder hvor man i højere grad kunne sammentænke bruge af lokalerne på tværs.

Gode cases

Lokalefællesskab

På Fuglsanggårdsskolen er indskolingshuset indrettet, så det kan bruges både til undervisning og fritid. Lokalerne er rummelige og lyse og indretningen giver god mulighed for mange forskellige måder at bruge rummene på.

3.2.6 Madpolitik

Med udgangspunkt i den formulerede mad- og måltidspolitik i kommunen, skal bygningerne indrettes således at der kan tilbydes en sund kost.

Samtlige skoler deltager i lokale madordninger på den enkelte skole, hvor der kan bestilles mad og mælk på nettet. Mad og mælk kan afhentes i skolernes madudleveringsskranke. På alle skolerne spises i klasserne.

3.2.7 Alle rum er læringsrum

Alle rum og gangarealer på skolen er som udgangspunkt læringsrum og derfor skal gangarealer, læringscenter, fællesrum mv. inddrages i den daglige planlægning af undervisningen og læringsforløb samt alle øvrige aktiviteter.

Alle skolerne oplever, at de så vidt muligt udnytter pladsen til undervisning og læringsforløb. Klasselokalerne er flere steder pressede, fordi klassekvotienten er øget de senere år. Dog er der mange steder, hvor gangarealer ikke inviterer til ophold og læring ved indretning og udnyttelse af pladsen og derfor bliver disse arealer ikke udnyttet optimalt. Læringscentret bliver brugt i høj grad alle steder.

Gode cases

Fast inventar på gangen

Gangarealer kan flere steder være vanskelige at udnytte af brandmæssige årsager. Møblering accepteres, når den er nagelfast og når der er en tydelig markering af flugtvejen. På Taarbæk Skole er nicher ved vinduer i gange udnyttet med mindre fastnaglede siddemøbler. Nogle af disse møbler er trapper til flugtvej gennem vinduet, hvor trappen udnyttes som et lille sidde/pause møbel.

3.2.8 Hjemklasser

Faste hjemklasser for den enkelte klasse skal udfordres og er ikke et princip, der nødvendigvis skal fastholdes.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

På alle skoler har man faste hjemklasser med 1-2 faste klasselærere. På Trongårdsskolen har man arbejdet med at droppe hjemklasseprincippet i de ældste klasser i udskoling. Erfaringerne er, at eleverne og lærerne godt kan håndtere denne anderledes strukturering af skoledagen, hvor eleverne bevæger sig rundt til forskellige undervisningsrum alt efter fag.

Hjemklasseprincippet bliver flere steder oplevet som den trygge base, som eleverne har behov for. Derfor er der ikke et udpræget ønske blandt skolerne om at ophæve princippet om det faste hjemklasselokale.

Gode cases

Funktionsrum i udskoling

På Trongårdsskolen har man i udskoling indrettet klasselokalerne efter funktionsprincippet. Her bevæger eleverne sig fra rum til rum og lokalerne er indrettet efter fagene. Det betyder, at lærerne indretter sig med materialer og indretning, der matcher fagene og etablerer egne arbejdspladser. Samtidig oplever de, at eleverne er mentalt positivt indstillet til undervisningen.

3.2.9 Læringscentret

Læringscenteret er skolens centrale samlingssted, hvor der skal være mulighed for mange måder at lære på. Der skal være plads til fordybelse, gruppearbejde og samling af større grupper til undervisning eller oplæg. Det skal samtidig kunne anvendes til bl.a. lektiecafé og andre aktiviteter og være et åbent miljø, hvor man kan gå til og fra. Læringscenteret samt bogdepot skal om muligt være centralt placeret på skolen, så der er nem adgang for medarbejderne samt let adgang for skolens elever.

Læringscentrene opfylder i høj grad funktionsprincippet. Læringscentrene er tydeligvis et godt supplement til klasselokalerne, fordi der tilbydes andre typer læringsmiljøer. Læringscentrene er ikke altid placeret centralt på skolerne af fysiske årsager, men de opleves som tiltrækkende og attraktive læringsrum og der er meget aktivitet dér.

Gode cases

Kongevejens Skole har fået indrettet et læringscenter, hvor der er en rar stemning og mange forskellige læringsmiljøer, der retter sig både mod de yngste og de ældste elever.

3.2.10 Udemiljø

Udemiljøet som læringsrum er lige så vigtigt som indendørs faciliteterne, derfor skal de sammentænkes, og uderum skal anses som et supplement til de indendørs læringsrum

Skolerne har generelt acceptable men ofte temmelig slidte udearealer. Det halter med indretningen af arealerne så de supplerer de indendørs læringsmiljøer. Til gengæld er der god mulighed for at komme ud og røre sig. Dele af udearealerne er visse steder prioriteret, så der er særlig gode forhold. Især når SFO'er og klubber er på eller i nærheden af skolen, er udemiljøerne mere varierede, fordi der er tænkt fritidsaktiviteter ind i udearealerne.

Gode cases

Gode udearealer / god brug af udemiljø

Specialskolen Sorgenfri Skole har et fint og varieret udemiljø. Der er både asfalt til løbehjul og kridtfigurer, naturlegeplads med hytter og andre legeredskaber af træ og haven med grønt græs, store træer og dyrehold.

Designet legeplads

Taarbæk Skole har en lille men veldesignet legeplads. Der er fundet plads til sand og bakker, en "hoppeplange", et sidde/trappeareal og grønne bede. Udearealet fungerer som en slags bytorv i Taarbæk.

3.2.11 IT

IT vil være en væsentlig del af skolens læringsmiljø og bygningerne skal understøtte elevernes og lærernes mulighed for at inddrage dette i undervisningen

Alle skoler har et eller flere klassesæt af bærbare computere. Flere af skolerne har også fortsat et computerrum, der anvendes til nationale test, forskellige former for undervisning, gruppearbejde og decideret IT-undervisning. På enkelte skoler har man nedlagt lokalet, på de øvrige anses det fortsat for anvendeligt at have. Tendensen er at eleverne – især de ældste – selv medbringer IT udstyr og udfordringen for skolerne er at tilbyde stabile netværk og internetforbindelser.

3.2.12 Personalefaciliteter

Skolerne skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der er mulighed for at kunne forberede sig, holde møder og afholde sociale arrangementer, samt trække sig tilbage for pause. Administrationen skal have tæt kontakt til personalefaciliteterne, for at fremme samarbejdet mellem ledelse og personale.

Generelt er der muligheder for, at personalet kan finde plads til forberedelse, afholdelse af møder mv. På skolerne er der lærerværelser og forberedelsesrum, mange benytter også læringscenteret i større eller mindre omfang. Individuelle kontorer/arbejdspladser er nogle steder stillet til rådighed, men sjældent brugt til andet end frasætningsplads hvilket tyder på at etablering af personlige arbejdspladser skal overvejes nøje i den fremtidige indretning.

Mange af administrationslokalerne er klemte. Nogle steder deler lederen kontor med andre fra ledelsesteamet. Der er generelt mangel på mødelokaler, og når lederen ikke har eget kontor, er der ikke en "buffer" der. Ifølge kortlægningen af anvendelse og udnyttelse af personale og administrationslokalerne, tyder det dog på, at der umiddelbart er en svingende grad af udnyttelse af lokalerne.

Gode cases

Ny administrationsbygning

I forbindelse med en gennemgribende renovering for 4-5 år siden fik Engelsborgskolen bygget en ny bygning indeholdende administrationen, personalerum og læringscenter. Det har givet en fin synergi mellem funktionerne i den nye bygning.

På Lundtofte Skole er der indrettet et nyt lærerforberedelseslokale med forskellige typer af arbejdsstationer, så man kan sidde enkeltvis eller arbejde sammen i teams.

3.2.13 Støj, indeklima, lysforhold og vedligehold

Skolerne skal indrettes, så der er et godt indeklima med gode støjforhold, lysforhold og temperaturer, samt have et godt indvendigt vedligeholdelsesniveau.

Indeklimatet og vedligeholdelsesniveauet varierer en del. De fleste skoler har et rimeligt vedligeholdelsesniveau men flere af skolerne fremstår stærkt præget af slitage. Flere af skolerne er bygget i tegl med blank mur indendørs i gangarealerne og skifter på gulvene – det er slidstærke og bæredygtige materialer, som er nemme at vedligeholde til et højt niveau. Bagsiden er, at gangarealerne ofte henstår mørke og det er nødvendigt at se på bedre belysning både i form af kunstlys og hvor det er muligt - gennembyrd-

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

ninger ved dørene til klasselokalerne, så der kommer dagslys og oplevelse af aktivitet ind i gangarealerne.

Nogle skoler har udfordringer med overophedning ved solindfald gennem store vinduesarealer mod syd og vest.

Frisk luft og ventilation af rummene er ikke et udtalt problem, men alligevel et område der bør overvåges. Visse lokaler skal ventileres, f.eks. computerundervisningslokaler. Nogle skoler får det først gjort, når der er decideret påbud fra arbejdstilsynet.

Dagslys i klasselokalerne er ikke et problem, vinduesarealerne er generelt tilstrækkelig store nok til at lukke nok dagslys ind i rummene.

3.2.14 Flere fag i et lokale

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Fleksibel udnyttelse af skolens faglokaler, hvor funktionsprincippet er flere fag i et lokale, fremfor et fag i et lokale

Der forekommer kun i begrænset omfang fleksibel udnyttelse af skolernes faglokaler. Den gængse holdning til anvendelse af rummene er, at et fag primært benytter rummet og der kan ofte være et fagligt ejerskab knyttet til lokalet der gør, at andre personer ikke benytter lokalet.

Der er potentiale for i højere grad at tænke et faglokale til flere fag, og resultaterne fra kortlægningen viser, at der er et stort potentiale for i højere grad at benytte den ledige kapacitet, der er fundet i faglokalerne.

I lyset af skolereformen bør det overvejes hvad faget håndværk og design vil have af konsekvenser for indretningen af faglokalerne på længere sigt.

Der er på flere skoler foreslået tiltag på indretnings- eller kulturniveau for at forløse dette potentiale.

3.2.15 Sammenlægning af specialcenter og læringscenter

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes potentiale ved at sammenlægge specialcenter og læringscenter dels for

at sammentænke funktioner og dels for at frigøre lokalkapacitet.

Skolerne kan umiddelbart ikke selv se potentialer i at sammenlægge specialcenter og læringscenter. For dem er det vigtigt at der er ro omkring specialcentrets elever, så de ikke forstyrres. Samtidig synes der ikke umiddelbart at være arealoptimeringspotentialer, da specialcenteret for det første anvendes det meste af dagen og for det andet allerede nu anvender læringscentret i forskellige sammenhænge.

3.2.16 Den nye skolereform

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske og/eller læringsmæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes, at der med en ny skolereform kan blive brug for, at bygningskapaciteten i fremtiden skal kunne rumme muligheden for, at koble almen undervisning med støttetimer. Barriere og potentialer for dette undersøges nærmere.

Skolerne mener generelt at det er svært at finde plads til understøttende timer i deres lokaler. De skoler der ser muligheder, er især skoler med gode idrætsfaciliteter m.v. Resultaterne af kortlægningen viser imidlertid en række lokaler, som kun i begrænset omfang udnyttes i de pågældende tidsrum, det drejer sig f.eks. om faglokaler, udearealer, hjemklasser og SFO-lokaler. Hvorvidt potentialerne i de pågældende lokaler kan udnyttes i forhold til støttetimer, afhænger dog helt af hvilke aktiviteter det drejer sig om og dermed hvilke fysiske rammer der er brug for.

3.2.17 Sammentænke klub og skole

Dette funktionsprincip er defineret som et fremtidigt potentielt funktionsprincip. Et sådant princip er perspektiver på den fremtidige bygningsanvendelse. Det er elementer, som i større eller mindre grad kan forventes at blive gældende inden for en overskuelig fremtid. Det er imidlertid også perspektiver, som formentligt kræver drøftelser på andre niveauer – f.eks. omkring pædagogiske læringsmæssige samt studiemæssige elementer.

I denne opgaves sammenhæng anvender vi de potentielle fremtidige funktionsprincipper som opmærksomhedspunkter i bygningsgennemgangen, og der sættes således fokus på de bygningsfysiske og holdningsmæssige muligheder og barrierer for den pågældende funktion.

Det må forventes at der findes et potentiale i at sammentænke klub og mellemtrin/udskoling, og på den måde frigøre lokalkapacitet. Mulighederne undersøges i forhold til bygningsfysik og holdningsmæssige forhold.

Der er et bygningsmæssigt potentiale i at skolen i højere grad benytter klubbens lokaler. Et andet potentiale er mulighederne for at klubberne i højere grad anvender skolens lokaler, for på den måde at udnytte eftermiddagstimerne, hvor mellemtrin og udskolingslokalerne alligevel står ledige.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Skolerne vurderer umiddelbart ikke, at der er plads på skolerne til dette, men i forhold til resultaterne fra kortlægningen ser det umiddelbart ud til, at der er et potentiale hertil.

Der er ikke foreslået konkrete tiltag på skolerne med sammentænkning af skole og klubber, da det vurderes, at der er brug for en yderligere dialog om dette, før dette potentiale kan tilvejebringes med succes.

3.2.18 Andre observationer

Heldags og specialskoler

En særlig kategori af skoler er Heldags/specialskolerne (Sorgenfri, Fuglsanggård Heldagsskole, Hummeltofteskolens gruppeordning). Generelt er det vanskeligt at invitere eksterne brugere ind i disse miljøer, som er meget specifikt indrettet til brugerne/eleverne, med særlige møbler, små rum (både klasse- og faglokaler), der også er meget afhængige af, at der ikke sker forandringer i deres miljøer fra dag til dag. Skolerne har således nogle særlige hensyn at tage grundet deres elevgruppe. At udvide skolernes kapacitet ved at flytte aktiviteter ud i lokaler/steder uden for skolemiljøerne er problematisk i forhold til de fysiske og psykiske handicaps skolen skal rumme og håndtere. Derfor er det ofte nødvendigt at have idræts/motorikrum, vandrum (med bassiner) og lignende i tæt relation til selve skolen.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

4 Økonomi

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	950.000 1.600.000 150.000 2.700.000
Bygningsmæssige tiltag. Kategori 1. Kategori 2. Kategori 3. I alt	42.100.000 34.500.000 1.300.000 77.900.000
I alt	80.600.000

Sammenstilling af ovenstående økonomi er beregnet af Lyngby-Taarbæk Kommune med udgangspunkt i overslagstal fra Bascon.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Bascon

Arealanalyse Lyngby-Taarbæk Kommune Afrapportering af overordnede resultater

Lyngby-Taarbæk Kommune

September 2013

Lyngby-Taarbæk Kommune
Lyngby Rådhus, Lyngby Torv 17
2800 Kgs. Lyngby

Bascon A/SÅboulevarden 21Postbox 510DK-8100 Aarhus C

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

Indholdsfortegnelse

1	Indledning	3
2	Metode – det har vi gjort.....	3
3	Resumé – hvad har vi set og hørt	4
4	Strategiske anbefalinger	6
4.1	En moderne og tidssvarende bygningsmasse.	6
4.2	En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer	7
4.3	Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer	7
4.4	Kreative indretningsløsninger	7
4.5	Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces.....	8
5	Perspektiver på den fremadrettede proces	9
6	Baggrund for de økonomiske beregninger	10

1 Indledning

I det følgende præsenteres resultaterne af den bygningsfysiske gennemgang og analyse af Lyngby-Taarbæk Kommunes bygninger. Rapporten peger på en række strategiske anbefalinger til, hvordan Lyngby-Taarbæk Kommune fremadrettet kan sikre, at lokalefaciliteterne i kommunens bygninger understøtter en moderne og fremtidig brug af lokalerne med fokus på arealoptimering.

Rapporten giver sammen med delrapporterne for de enkelte områder Lyngby-Taarbæk Kommune et samlet overblik over den fremtidige økonomiske og ressourcemæssige investering, der kræves for at løfte den nuværende bygningsmasse op til et niveau med henblik på at matche de gældende funktionsprincipper. Funktionsprincipperne er udarbejdet i forbindelse med denne opgave.

De strategiske anbefalinger tager udgangspunkt i en vurdering af, hvorvidt bygningerne lever op til funktionsprincipperne på det pågældende område. I de tilfælde hvor der er observeret et potentiale i forhold til at skabe bedre sammenhæng med funktionsprincipperne, er der foreslået tiltag på den enkelte ejendom i forhold til:

- organisations-/kulturniveau
- indretningsniveau
- bygningsniveau

Sideløbende med denne rapport er der blevet udarbejdet og vedtaget en forretningsstrategi for den kommunale areal- og ejendomsportefølje.

2 Metode – det har vi gjort

Til løsning af opgaven er der udviklet en analysemodel, som er anvendt i analysen af den enkelte ejendom. Analysemodellen er blevet testet på et antal ejendomme inden for alle områder med deltagelse af Lyngby-Taarbæk kommune.

Analysemodellen består af en interviewguide, besigtigelse af ejendommen, samt en tværgående analyse af den enkelte ejendom. Interviewet er gennemført med ledelsen af institutionen, herunder er funktionsprincipperne præsenteret. Besigtigelse af ejendommen er foretaget dels med en repræsentant fra skolen og derefter på egen hånd. Analysen af alle data, herunder udarbejdelsen af de endelige tiltag er sket med udgangspunkt i funktionsprincipperne for de enkelte områder.

Efterfølgende er det vurderet, hvilke tiltag der vil være mest hensigtsmæssig at implementere og som vil skabe mest værdi på den enkelte ejendom. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag, der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag, der også bør prioriteres. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Resultaterne fra kortlægningen af institutionerne er anvendt i analysen på den enkelte ejendom og tænkt ind i valget af de konkrete tiltag. Resultaterne fra kortlægning af folkeoplysningen fremgår af rapporten "Kortlægning af anvendelse og udnyttelsesgrad".

Tiltagene er beskrevet overordnet, ligesom at der er beregnet et økonomisk rammebeløb for hvert tiltag. De enkelte tiltag og den tilhørende økonomi foreligger i databilag, og vil fremadrettet indgå i Lyngby-Taarbæk Kommunes fremtidige Facility Management system. Lyngby-Taarbæk Kommune vil skulle anvende de beskrevne tiltag i det videre arbejde fra strategi til projekter

Kommunens nøgletal på energiforbrug indikerer, at de fleste ejendomme ligger inden for en normgrænse, der kan være tilfredsstillende på kort sigt, og har ikke givet anledning til yderligere overvejelser for den enkelte bygning i forhold til opfyldelse af funktionsprincipper. På den lange bane anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune opstiller mål og krav for energi og bæredygtighed på kommunens ejendomme, og får udarbejdet en strategi for området i takt med, at kravene udvikler sig og ny viden udvikles inden for området.

I forbindelse med kommunens tilstandsvurderinger af ejendommene, bør kommunens nøgletal indgå i vurderingerne i forhold til at optimere på energiforbrug som f.eks. varme og el på kort sigt og for den enkelte ejendom på lang sigt.

3 Resumé – hvad har vi set og hørt

Generelt står Lyngby-Taarbæk Kommune med en blandet bygningsmasse, som for skolerne er kendetegnet ved en ældre bygningsmasse, på områdecentre og træningscentre en nyere bygningsmasse, og på dagtilbudsområdet en meget varieret bygningsmasse.

For områdecetre, træningscentre og dagtilbud samt klubber lever de fleste ejendomme i høj grad op til områdernes funktionsprincipper, mens der kun er forholdsvis få ejendomme, som kategoriseres til kun i mindre grad at leve op til funktionsprincipperne. Med nogle få bygningsmæssige tiltag kan disse forholdsvis få bygninger bringes på et tilfredsstillende niveau i forhold til funktionsprincipperne.

Derimod er der stor variation i forhold til i hvilken grad skolerne lever op til funktionsprincipperne. Lidt over halvdelen har gode rammer, mens de øvrige kræver større investeringer med henblik på at blive tidssvarende og moderne.

På baggrund af kortlægningen og analysen af bygningerne er det muligt at pege på en række potentialer, som kan bidrage til en mere effektiv arealanvendelse og -udnyttelse i Lyngby-Taarbæks bygningsmasse, samt sikre moderne og fremtidssikrede faciliteter.

Hvis man vælger at øge tilgængeligheden af lokalerne for andre brugere, bør der være et stærkt fokus på, hvordan samspillet med de eksisterende brugere skabes, og at de rette løsninger skabes i praksis.

Bedre udnyttelse af bygningerne med såvel interne som eksterne brugere

Det vurderes, at der er et stort potentiale i forhold til at udnytte de fysiske rammer bedre. Dette gælder på alle områder (skoler, områdecetre, træningscentre, dagtilbud, handicap – og psykiatri, klubber og folkeoplysning). Det mest oplagte potentiale består i at give interne såvel som eksterne brugere adgang til lokalefaciliteter, f.eks. igennem et centralt booking-system, som på en overskuelig måde kan vise, hvilke lokaletyper, der matcher brugerens behov.

Den største barriere for de eksterne brugeres anvendelse af lokalerne er, at der ikke findes et samlet overblik over, hvilke lokaler der er til rådighed og hvilken indretning, lokalerne tilbyder. Samtidig sker booking af lokaler i bedste fald på forskellige mere eller mindre effektive måder, og i værste fald er det at booke lokaler ikke sat i system. Til sammen betyder det, at det generelt er vanskeligt for eksterne brugere at få overblik over og adgang til de lokaler, som potentielt kan anvendes mere end på nuværende tidspunkt.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

En anden barriere er, at de primære brugere af bygningerne klart tilkendegiver, at såfremt lokalerne skal anvendes af andre brugere, vil det skabe en øget belastning på deres bygninger..

Skole og SFO

Fritidstilbuddet til børn i 0. - 3. klasse er organisatorisk og fysisk en del af skolen, mens klubtilbuddet til 4. - 10. klasse er en selvstændig organisatorisk og fysisk enhed. For så vidt angår SFO-tilbuddet er der historisk bygget til skolerne, således at SFO'en har egne lokaler, der mange steder overvejende bruges til og er indrettet til SFO-tilbuddet. Kortlægningen viser således, at SFO- og klasselokaler kun bliver brugt omkring 50 % af tiden. Konkret betyder det, at SFO-lokalerne de fleste steder overvejende udnyttes i eftermiddagstimerne og undervisningslokalerne overvejende udnyttes i skoletiden. Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og SFO-lokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og SFO-området.

Klubber

Klubtilbuddet i Lyngby-Taarbæk er organisatorisk og fysisk et selvstændigt tilbud. Nogle steder ligger klubben i umiddelbar nærhed af skolen og andre steder lidt længere væk. Fritidsklubtilbuddet er placeret om eftermiddagen og ungdomsklubtilbuddet om aftenen nogle gange om ugen. Der er derfor et potentiale i forhold til, at skolerne tænker klubbernes lokaler ind i skoletiden, som undervisnings- og projektlokaler. Tilsvarende er der et potentiale i forhold til klubbernes benyttelse af skolens lokaler i eftermiddags- og aftentimerne.

Der er derfor et stort lokalepotentiale i en fælles udnyttelse af undervisnings- og klublokaler, således at lokalerne udnyttes i hele åbningstiden, og således at både undervisning og fritid får udvidet deres lokaleadgang og dermed flere m². Det fremgår således også af det udarbejdede forslag til forretningsstrategi for den kommunale ejendomsportefølje, at de kommunale lokaler skal udnyttes effektivt, hvorfor det anbefales, at der iværksættes konkrete handlinger for at realisere Spacemanagement tænkningen i praksis på skole- og klubområdet.

Hvis skoler og klubber er lokalemæssigt udfordret er der her et potentiale, der bør vurderes før der tages stilling til evt. ny - og ombygninger.

Den delende by

Udover de ovennævnte muligheder for at udvide lokalekapaciteten peges der på en udnyttelse af andre bygninger og faciliteter som kan supplere institutioners og skolers nuværende lokalekapacitet – og dermed reducere behovet for om – og nybygninger.

Mental ledelse og anvendelse af rum

Et andet stort potentiale observeret på tværs af områder, er det at "uddanne" og arbejde med brugernes kompetencer i forhold til at anvende og udnytte de fysiske rammer i hverdagen. Der er en generel tendens til, at brugerne ser sig blinde på, hvordan en simpel indretning kan forløse nye muligheder for anvendelse og måske skabe langt mere fleksible rum, samt i højere grad støtte op om den service der udføres. Barrieren er ofte vanetænkning om ejerskab til lokaler og bygninger, samt at der i høj grad tænkes i et rum en funktion i stedet for et rum flere funktioner.

Dele viden og sikre de rette løsninger

På hvert enkelt område står brugerne ofte med de samme udfordringer i forhold til at finde optimale bygningsfysiske og organisatoriske løsninger. Udfordringerne kan f.eks. være indretning af gode aktivitetslokaler på områdecentren, indretning af optimale læringsmiljøer på skolerne, fleksibel indretning på stuerne i daginstitutionerne eller indretning af gode og lærende ungdomsmiljøer i klubberne. Der vurderes at være et stort potentiale i at dele viden på tværs af skoler, på tværs af daginstitution osv. Udvekslingen

af de gode eksempler vil kunne igangsætte kreative processer alle steder. Samtidig vil der være et potentiale i, at Lyngby-Taarbæk Kommune får udarbejdet guidelines og konkrete anvisninger på, hvordan man vil anvende og indrette kommunens arealer inden for hvert område med udgangspunkt i de gældende funktionsprincipper. Dette vil sikre de rette løsninger i forhold til en bestemt ønsket adfærd og anvendelse af rummene.

M² pr. elev på skolerne

Med udgangspunkt i beregning af m² pr. elev på skolerne, fremgår det af nedestående tabel, at de fleste af Lyngby-Taarbæks skoler ligger på et rimeligt niveau med hensyn til gennemsnitareal pr. elev. Taarbæk skole skiller sig ud med at have de fleste m² pr. elev på 22,2 m² og den ene af specialskolerne har også et højt arealforbrug på 36,2 m². Skoler der i lav grad lever op til funktionsprincipperne er Hummeltofteskolen, Lindegårdsskolen og Lundtofte Skole. Det kan til sammenligning oplyses, at nøgletallene på en moderne skole på ca. tre spor anvender mellem 12-15 m² pr. elev.

	Skole	Areal		Elever		A/E
1	Lindegårdsskolen	6545	m ²	460		14,2
2	Fuglsanggårdsskolen	9466	m ²	650		14,6
3	Taarbæk Skole	3226	m ²	145		22,2
4	Trongårdsskolen	10341	m ²	645		16,0
5	Lundtofte Skole	7120	m ²	580		12,3
6	Engelsborgskolen	9640	m ²	930		10,4
7	Hummeltofteskolen	8751	m ²	750		11,7
8	Virum Skole	17048	m ²	1014		16,8
9	Kongevejens Skole	6830	m ²	685		10,0
	Gennemsnit m ²					14,2
10	Sorgenfriskolen	3763	m ²	104		36,2
11	Heldagsskolen Fuglsanggård	280	m ²	52		14,5

4 Strategiske anbefalinger

Kommunens nylig vedtagne Forretningsstrategi peger entydigt i retning af en egentlig udvikling af bygningsmassen gennem Spacemanagement. Tiltagene som er beskrevet i rapporterne er nødvendige for at sikre moderne og fleksible rammer, men muligheden for at se på alternative løsninger f.eks. frasal, udnyttelse og indretning af bygningerne til andre formål, sammenlægninger, dele med andre institutioner mv. bør overvejes nærmere for enkelte ejendomme. Hertil kommer at sikre, at ejendommene renoveres med henblik på at opfylde Lyngby-Taarbæk Kommunes ambitioner inden for bæredygtighed, og hermed nedbringe driftsomkostninger og energiforbrug på den enkelte bygning samt sikre at bygningsmassen svare til den demografiske udvikling i kommune.

4.1 En moderne og tidssvarende bygningsmasse.

For at sikre en fremtidig bygningsmasse, der er moderne og tidssvarende, som lever op til gældende funktionsprincipper og til ønskede krav om bæredygtighed, klimatilpasninger, krav til CO₂-udslip m.v., anbefales det, at Lyngby-Taarbæk Kommune vurderer og træffer beslutninger om følgende inden, der besluttet gennemførelse af de konkrete tiltag foreslået på den enkelte ejendom:

Forudsætningerne for at træffe denne beslutning er:

- Lyngby-Taarbæk Kommune får fastsat ambitionsniveau og visioner i forhold til en langsigtet bæredygtig bygningsmasse med fokus på bl.a. klimatilpasninger, nedbringelse af CO₂ m.v. som Lyngby-Taarbæk Kommune arbejder med og har fastlagt retningslinjer for i forretningsstrategien.

Disse ambitioner bør indarbejdes i de konkrete foreslåede bygningstiltag, hvor det giver mening og bør indarbejdes i behovet for den tekniske opgradering på drift og vedligehold.

- De demografiske forhold for udvikling af befolkningstilvækst i kommunen afdækkes og tænkes ind i en samlet strategi for udvikling af kommunens arealer, samt tænkes ind i den endelige beslutning om igangsættelse af tiltag på den enkelte ejendom.

En beslutning om at udvikle bygningsmassen gennem Spacemanagement medfører, at det ikke på nuværende tidspunkt er rationelt at starte med at gennemføre de foreslåede strategiske bygningsmæssige tiltag på den enkelte ejendom uden der foreligger en tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand.

4.2 En mere effektiv lokaleudnyttelse gennem kulturændringer

Det er planlagt at der ultimo 2013 er gennemført tilstandsvurdering af bygningens fysiske tilstand som skal sammenstilles med anbefalingerne i forhold til funktionsprincipperne. På den baggrund kan der etableres et beslutsningsgrundlag for om der i det hele taget er et potentiale for at foretage mere langsigtede investeringer i den enkelte bygning.

Der bør i hver enkelt bygning gennemføres en analyse af om en ændret tilgang til at anvende lokalefaciliteterne i forhold til funktionsprincipperne kan medføre en optimering af anvendelsen.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes en strategi og plan for en proces inden for det enkelte område med udgangspunkt i de foreslåede tiltag i delrapporterne, samt at der afsættes ressourcer til kompetenceudvikling af primær brugere.

4.3 Øget synlighed omkring ledige lokaleressourcer

Der bør gennemføres en realisering af de potentialer der er for øget anvendelse/udnyttelse af den eksisterende bygningsmasse, ved at gøre bygningerne mere tilgængelige for såvel interne som eksterne brugere.

Forudsætningen for, at tilvejebringe dette er:

- At der skabes et overblik over behovet for lokaler for eksterne brugere som det første. Derefter skabes et overblik over de lokaler, man vil stille til rådighed. For at sikre nem adgang til lokalerne bør der etableres et fælles booking system, der kan håndtere booking af lokalerne. Derudover anbefales det, at kommunen gennem dialog med den enkelte forening, institution, skole, klub og center aftaler en praksis, der gør at benyttelse af faciliteten ikke bliver en uoverskuelig byrde for primær-brugerne og at der tages hensyn til særlige forhold, der kan vanskeliggøre besøg af eksterne brugere på den enkelte ejendom.
- At udvikle adfærden hos den primære bruger af lokalerne, således at man sikre en lokal forståelse for, hvordan man bl.a. gennem arealoptimering og fleksibel indretning kan udnytte og benytte bygningerne mere optimalt.

4.4 Kreative indretningsløsninger

Gennemføre en sikring af kontinuitet og retning på den måde, man indretter sig på inden for det enkelte område, som kan være med til at sikre, at de rette løsninger bliver tilvejebragt for sikre fleksibilitet og optimal brugbarhed.

Forudsætningerne for at tilvejebringe dette er:

- At der udarbejdes konkrete guidelines og anvisninger for indretninger inden for de forskellige områder med udgangspunkt i de anbefalede strategiske anbefalinger i delrapporterne.

4.5 Inddragelse af Lyngby Taarbæks forretningsstrategi i den fremadrettede proces

For at sikre at de vedtagne principper i forretningsstrategien anvendes i den fremadrettede proces kunne følgende rækkefølge anvendes, før der tages endelig stilling til de udbygningsbehov, som er foreslået i lokaleanalysen af den enkelte ejendom.

Trinene kan være følgende:

1. Vurdere om bygningen aktuelt og fremtidigt opfylder de kommunale formål som er beskrevet i forretningsstrategien
2. Gennem en bygningsmæssig tilstandsvurdering fastlægges behovet for investeringer for at genoprette eller levetidsforlænge den "fysiske bygningskrop"
3. På baggrund af tilstandsvurderingen og resultaterne af lokaleanalysen samt de formål der er beskrevet i forretningsstrategien vurderes hvilke bygninger, der på sigt skal afvikles, udvikles, sælges fra eller anvendes til andre formål
4. For de bygninger det besluttes at bevare, vil det være hensigtsmæssig, at der først og fremmest arbejdes med de foreslåede kulturtiltag indenfor det enkelte område, dernæst de indretningsmæssige tiltag, for til sidst at beslutte hvilken bygningsmæssige tiltag der skal igangsættes. Dette vil sikre en iterativ proces, hvor man hele tiden har fokus på at optimere på løsninger.

For alle kommunens ejendomme er der beskrevet en række tiltag, som hver især enten bidrager til at gøre de fysiske faciliteter bedre til at opfylde de enkelte områders funktionsprincipper bedre, eller bidrager til en optimeret anvendelse/udnyttelse af lokalerne. Hvert enkelt tiltag er blevet prioriteret i kategori 1, 2 eller 3.

- Kategori 1 er tiltag der bør gennemføres hurtigst muligt, da de vurderes som meget værdiskabende i forhold til investeringen.
- Kategori 2 er tiltag der også bør prioriteres forholdsvist højt. Der er tale om tiltag, hvor værdien vurderes at være passende i forhold til den investering, der skal foretages.
- Kategori 3 kan betragtes som "luksus", hvilket vil sige tiltag, der skaber relativt begrænset værdi i forhold til størrelsen på investeringen og som måske nok kan tilføre værdi for brugerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at de pågældende bygninger lever op til funktionsprincipperne (når/hvis kategori 1 og 2 er gennemført). Alle kategori 3 tiltag vil skabe værdi i bygningerne, men hver enkelt tiltag er vurderet ud fra en helhedsbetragtning af den enkelte bygnings indretning, organisering og udformning. Prioriteringen er herefter foretaget i forhold til at skabe et niveau, svarende til hensigterne i funktionsprincipperne, og at dette gøres på den mest økonomiske måde

Nedenfor estimeres den samlede anlægsudgift i forhold til at bringe de bygningsfysiske faciliteter på et niveau, der matcher de funktionsprincipper der er beskrevet for området.

- Syv ejendomme vurderes som "lav" i forhold til at leve op til kommunens funktionsprincipper. Inden der foretages investeringer i disse bygninger, skal det nøje overvejes, om man ønsker at fastholde anvendelse af de fysiske rammer. Bygningerne kræver forholdsvis store investeringer for bare at komme på et acceptabelt niveau (gennemførelse af kategori 1 og kategori 2 tiltag). Mulighederne for frasalg og tilvejebringelse af erstatningskapacitet andre steder bør overvejes i forhold til den økonomiske bæredygtighed af de valgte løsninger. Estimeret økonomi for investering i de 7 ejendomme samt inventar til indretning er ca. 71 mio. kr., heraf udgør de ca. 64 mio. kr. investeringer på tre skoler.
- 26 ejendomme vurderes i middel grad at leve op til kommunens funktionsprincipper. Gennemføres tiltagene i kategori 1 og 2 vurderes det, at disse ejendomme vil løftes til i høj grad at leve op

til kommunens funktionsprincipper. Estimeret økonomi for investering i disse ejendomme samt inventar til indretning er ca. 26 mio. kr.

- For nogle ejendomme er der formuleret en række øvrige tiltag (kategori 3) Tiltag som måske nok kan tilføre værdi for brugerne af bygningerne, men som samtidig ikke vurderes nødvendige i forhold til, at bygningerne, når kategori 1 og 2 tiltag er gennemført, lever op til de enkelte områders funktionsprincipper. Tiltagene bør således prioriteres lavt, men kan gennemføres, hvis kommunen vurderer der er økonomisk grundlag for det. Estimeret økonomi for investering i samtlige kategori 3 tiltag er ca. 5 mio. kr. Se mere detaljeret økonomisk opsamling under økonomiafsnittet sidst i rapporten

Samlet økonomi for at sikre at alle ejendomme i høj grad (grøn) opfylder gældende funktionsprincipper estimeret til (71 mio. + 26 mio.) 97 mio. kr.

I alt estimeret økonomi for samtlige tiltag inklusive kategori grøn "luksus" og kategori 1 og 2 for ejendomme der allerede vurderes som i høj grad at opfylde funktionsprincipperne er ca. 109 mio. kr.. Heraf går ca. 100 mio. til bygningstiltag samt 9 mio. kr. til inventartiltag (der er foreslået få tiltag på udemiljøet, der indgår i estimeret økonomi for inventar).

Økonomi for de enkelte tiltag på ejendommen er rammebeløb og hvert enkelt tiltag bør yderligere bearbejdes og kvalificeres både i forhold til indhold og form, før projektet endeligt kan budgetsættes.

5 Perspektiver på den fremadrettede proces

Tiltagene på den enkelte ejendom er som før nævnt anført i tre niveauer: kultur, indretning og bygninger,

- Kulturtiltag kan blandt andet omfatte forslag til ændret adfærd hos brugerne, for at optimere på anvendelsen af lokalerne
- Indretning er tiltag, der kan omfatte nyt inventar for at sikre fleksibilitet i anvendelse og udnyttelse af lokalerne.
- Bygningsniveauet er tiltag, der kan omfatte renovering, tilbygning eller nybygning.

På den enkelte ejendom skal forslagene på tiltag i de tre niveauer ses i en sammenhæng og kan indbyrdes være afhængige af hinanden. Enkelte steder kan der dog være kulturtiltag eller indretningstiltag der umiddelbart kan sættes i gang og som kan skabe en værdiforøgelse i anvendelse af ejendommen, det må vurderes når projekterne på den enkelte ejendom skal igangsættes, hvordan man endelig vælger at realisere de foreslåede tiltag. Der kan også være tiltag, der på det pågældende tidspunkt de sættes i gang ikke længere er aktuelle. Dette må vurderes når projektet igangsættes. Tiltagene på den enkelte ejendom skal anses som strategiske anvisninger, hvor der er flere mulige konkrete løsninger der kan tilvejebringes. Den endelige løsning findes i en videre dialog med brugerne.

Det er vigtigt, at den fremadrettede proces med at finde den rette løsning på hver enkelt ejendom sker i et tværfagligt samarbejde, hvor pædagogiske kompetencer kobles med bygningsfysiske og indretningsmæssige kompetencer. Dette er afgørende nødvendigt for at sikre helhedsorienterede løsninger.

Ved tiltag der kræver særlige overvejelser for at finde de rette løsninger, og som kan være tiltag der går igen som forslag på flere ejendomme, kan det overvejes, at man starter med at udføre en pilottest af indretningen eller ombygningen for at finde den rette løsning, inden man udfører de resterende tiltag på de øvrige ejendomme. Der kan være tiltag der minder om hinanden på flere ejendomme, hvor det vil give mening, at disse tiltag sammenlægges og gennemføres som et projekt, det kan der være økonomiske og ressourcemæssige *argumenter* for.

Punkt nr. 7 - Afrapportering fra Bascon på den gennemførte analyse af udvalgte kommunale ejendomme

6 Baggrund for de økonomiske beregninger

Økonomien på tiltagene er udregnet som overordnede rammebeløb og skal yderligere bearbejdes før projekterne kan endeligt budgetsættes. Baggrunden for prisoverslagene er dels Bascons faktiske erfaringstal fra lignende opgaver, enkelte leverandørplyste beløbsstørrelser og beløbsstørrelser hentet direkte fra tidligere projekter inden for institutionsbyggerier.

De økonomiske overslag er udarbejdet på baggrund af fotoregistrering og tegningsmateriale. Der er således ikke taget stilling til endeligt materialevalg og endelig udformning af tiltagene. Der er tale om skønnede overslagspriser, idet der endnu er mange ubekendte forhold. Økonomien er beregnet som grove overslag i spring på 50.000,- kr., og økonomien kan således ikke anvendes som direkte budgettal, men skal derimod betragtes som rammebeløb for de enkelte tiltag/aktiviteter.

For at konvertere rammebeløb til budgettal, skal der udarbejdes et mere konkret løsningsforslag på de enkelte tiltag med en mere direkte vurdering af stedlige forhold og betingelser.

Opgaver	Økonomi
Holdningsmæssige tiltag	Ikke prissat, med indgår som en del af Spacemanagement processen
"Dele med andre". Dele faciliteter mellem kommunale institutioner og mellem foreningerne under folkeoplysningen	Ikke prissat, men indgår som en del af Spacemanagement processen.
Indretningsmæssige tiltag	
Kategori 1.	1.150.000
Kategori 2.	6.700.000
Kategori 3.	1.200.000
I alt	9.050.000
Bygningsmæssige tiltag.	
Kategori 1.	45.650.000
Kategori 2.	50.800.000
Kategori 3.	3.900.000
I alt	100.350.000
I alt	109.400.000

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver Bilag 1 - Side 1 af 8

Ansøgning om Haver til Maver på Dyrehavegaard

INTRODUKTION 2

PROJEKTET 2

Hvad er Haver til Maver? 2

Hvad er det Haver til Maver kan? 3

PROJEKTORGANISERING 4

Formål med projektet 4

Projektperiode 4

Indhold 4

Aktører og deltagere 5

Projekttidsplan - forslag 5

KOMMUNIKATION 5

REFERENCEPROJEKTER 6

BUDGET 7

YDERLIGERE INFORMATION 8

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 2 af 8

Introduktion

Landets kommuner står snart over for at skulle virkeliggøre skolereformen. En reform som indeholder mange elementer – heriblandt et krav om at børnene skal tilbringe længere tid i skolen og opleve en højere grad af praksisorienteret undervisning. Samtidig opleves der i dag en stigning i antallet af børn som undervises udendørs. Det skyldes blandt andet den store mængde forskning, der viser, at børn kan opnå stor faglig og social udbytte af den form for undervisning, og fordi vi generelt kan se, at den form for undervisning kan være med til at løse nogle af de generelle udfordringer, vi som samfund har i forhold til overvægt, manglende miljøbevidsthed, inklusion og skoletræthed.

Dyrehavegaard ligger i Lyngby-Taarbæk kommune tæt på Dyrehaven. Gården er ejet af kommunen, og forpagtet af landmand Carsten Valentin. Gården tilbyder opstaldning med plads til i alt 72 heste ligeligt fordelt med 36 ride- og køreheste og 36 islændere. Mere end 200 børn, unge og voksne nyder her godt af samværet med hestene og de muligheder og oplevelser dette bringer med sig. På disse sider finder du informationer om faciliteterne, opstaldning, klubben og de forskellige aktiviteter på Dyrehavegaard. Dyrehavegaard består desuden af 110 ha jord, hvoraf ca. 1/3 bruges til hestefolde. Dyrehavegaard er et oplagt sted at starte et Haver til Maver projekt da (1) gården ligger centralt, (2) der foregår allerede en del aktiviteter på stedet, og (3) gården har et område, som gerne stilles til rådighed i Haver til Maver sammenhæng. Gården er desuden i gang med en økologiomlægning, som foregår hen over en overgangsperiode på tre år. Dette gøres blandt andet ved at benytte de gældende regler for økologisk landbrug udstukket fra Ministeriet for Landbrug og Fødevarer og udnytte gødningen fra de opstaldede heste på grunden.

Projektet

Dyrehavegaard er et yderst velegnet sted til at oprette et udeskoletilbud til skolerne. I samarbejde med den almennyttige forening Haver til Maver ønsker Dyrehavegaard at udvikle et dynamisk tiltag, hvor skolebørn kan lære om vejen fra jord til bord, gennem oplevelser og virkelyst.

Hvad er Haver til Maver?

Haver til Maver er et gastronomisk skolehavekoncept, der blev stiftet i 2006 som en almennyttig forening i et samarbejde mellem Aarstiderne og Fredensborg kommune, og er i dag et omfattende tilbud med naturformidling, skolehaver og udemadlavning, som alle skoler i Fredensborg kommune gør brug af. Haver til Maver eksisterer i dag også i Odense, Gribskov, Jelling og Vejle. Samlet har de siden 2006 haft i alt 9.000 børn igennem et Haver til Maver-forløb. Der findes mange måder, hvorpå man kan drive et Haver til Maver-projekt. De nye steder har fået konsulenthjælp til opstart og udvikling fra Haver til Maver på Krogerup, således at de kan kalde sig Haver til Maver. Derefter har alle afdelinger selvstændigt fundet en struktur, der passer til deres specifikke kontekst og samtidig lever op til Haver til Mavers dogmer (læs nedenfor).

En skoleklasse, der deltager i Haver til Maver, besøger stedet 8-10 gange (skoledage) i vækstsæsonen april-oktober. Hver skoleklasse har deres eget jordstykke med haver, som eleverne passer i grupper, og hvor de lærer at dyrke økologiske grøntsager. I specialdesignede udekøkkener

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 3 af 8

tilberedes grøntsagerne sammen med en kok, og en naturvejleder sørger for opdagelser og aktiviteter i naturen. Det er denne kombination af dyrkning, gastronomi og natur, der gør Haver til Maver unikt. I Haver til Maver er maden således central, og gastronomien og omgangen med grøntsagerne bruges som midler til maddannelse. Med en holistisk forståelse bliver duft, synsindtryk og smag centrale elementer og konkrete madlavningsfærdigheder og forskellige måder at tilberede mad på (koge, stege og bage) bærende for børnenes gentagne besøg i udekøkkenet.

Hvad er det Haver til Maver kan?

Institut for uddannelse og pædagogik (DPU) gennemførte i 2012/2011, med støtte fra Trygfonden, en evaluering, som konkluderer, at Haver til Maver har en positiv indvirkning på børns selvværd, trivsel, læring samt fysiske og mentale sundhed. Evalueringen viser, at Haver til Maver er et sted, hvor børn lærer noget om grøntsagsdyrkning, natur og madlavning samtidig med, at de får nye autentiske oplevelser. Desuden styrkes børnenes sociale og personlige kompetencer hvor samarbejde, selvtillid og mod er centrale størrelser. Børnenes relationer til hinanden og til deres lærere styrkes, og Haver til Maver skaber et rum, hvor den svære samtale og bedre konfliktløsning kan finde sted. Også anden international forskning viser, at deltagelse i denne form for udeundervisning har sundhedsfremmende effekter. Det samlede billede er, at der findes betydelig dokumentation for, at det at arbejde med skolehaver, natur og madlavning kan være med til at fremme børns sundhed og deres maddannelse.

Haver til Maver hviler således på både praktisk erfaring, løbende positive evalueringer og et solidt forskningsbaseret videns grundlag. I en fremadrettet indsats vil vi derfor kunne bygge bro mellem viden og praksis, og dermed involvere endnu flere børn i haver, natur og udemadlavning.

Haver til Maver på Krogerup arbejder fortsat på, at børn i Fredensborg kommune skal få jord under neglene og gulerødder i maven, og vi har et tæt samarbejde med skoleafdelingen i kommunen.

Men Haver til Maver arbejder også for at andre børn i Danmark skal have muligheden for en have (råvarekendskab), for at lave mad i udekøkkener (gastronomiske forståelse) og få oplevelser i naturen (sammenhængsforståelse). Med støtte fra Trygfonden har vi udarbejdet en Haver til Maver manual, der beskriver, hvad Haver til Maver er, og hvordan man som lærer, underviser og kommune kan angribe et projekt.

Den 1. januar 2014 modtager Haver til Maver desuden en bevilling fra Nordea-fonden. Bevillingen som løber over tre år, skal hjælpe Haver til Maver med at komme ud i hele landet. Det betyder, at de nye projekter, der starter i denne projektperiode, bliver en del af Haver til Maver konceptet og derfor bliver berettiget til: konsulenthjælp fra Haver til Maver, bliver en del af et netværk, får del i den nye webudvikling, får adgang til Haver til Mavers undervisningsmateriale, bliver en del af et forskningsprojekt om Haver til Maver og får et beløb (25.000-85.000) til etablering. Beløbets størrelse afhænger af projektets størrelse.

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 4 af 8

Projektorganisering

- Koncept: Haver til Maver.
- Rammer og faciliteter: Dyrehavegaard
- Brugere: elever fra skoler i Lyngby-Taarbæk kommune - ca. 70 børn første år. De efterfølgende år udvides dette med en-to skoler om året.
- Samles i en nonprofit-forening med en bestyrelse af ovenstående samt to eksterne, fx repræsentanter fra detailhandelen og erhvervslivet i kommunen. Projektet har dermed selvstændig økonomi, således at der er vandtætte skotter mellem den ordinære drift af Dyrehavegaard og projektet.

Formål med projektet

At sikre, at 3.-4. klasses elever i Lyngby-Taarbæks kommunes skoler får mulighed for at stifte bekendtskab med naturens råvarer, og hvordan man kan anvende dem i madlavningen – der vil altså være fokus på natur, gastronomi og havedyrkning = vejen fra jord til bord. Projektet går endvidere ind og løser nogle af de udfordringer skolerne står overfor i forhold til skolereformen.

Projektperiode

- År 1: April 2014 til midt oktober 2014. Børnene får i alt otte dage på gården. Fire dage før sommerferien og fire dage efter sommerferien.
- År 2: April 2015 til midt oktober 2015. Børnene får i alt otte dage på gården. Fire dage før sommerferien og fire dage efter sommerferien.
- År 3: April 2016 til midt oktober 2016. Børnene får i alt otte dage på gården. Fire dage før sommerferien og fire dage efter sommerferien.

Indhold

Et forløb i Haver til Maver struktureres i otte besøg, der følger en vækstsæson. Børnene kommer til at opleve årstidernes skiften og en have fra den er brun og bar, fyldt med spiseligt grønt, til den skal lukkes i efteråret. Der laves mad i udekøkkenet, når der er noget at lave mad af, og derfor laves der hovedsagligt mad efter sommerferien.

Forslag til struktur:

1. besøg (april): Havestart
2. besøg (maj): frø, spirer, så og møde landmanden
3. besøg (maj): luge og møde og oplevelser med naturvejlederen
4. besøg (juni): første høst og madlavning i udekøkken (fx fladbrød med rabarberkompot)
5. besøg (august): høste og i naturen med naturvejleder
6. besøg (september): høste og madlavning i udekøkken (fx chili sin carne)
7. besøg (september): høste og madlavning i udekøkken (fx rødebededeller med kålsalat)
8. besøg (oktober): afslutte haven og madlavning i udekøkken (fx supper)

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 5 af 8

Aktører og deltagere

- Skoler i nærområdet: 3.-4. klasses elever og deres lærere
3. klasser om foråret og 4. klasser om efteråret. Således følges vækstsæsonen og ikke skoleåret.
- Kok: ???
Kokken sørger for opskrifter og assistance både i forhold til arbejdet i udekøkkenerne og i mødet med råvarerne.
- Naturvejleder: ???
Assisterer børnene i dyrkningen af jorden og faciliterer oplevelserne i naturen.
- Landmand: Carsten Valentin
Landmanden stiller jord til rådighed og deltager indimellem i forløbene.
- Haver til Maver: ???
Haver til Maver på Krogerup har fået en bevilling fra Nordea Fonden, så de kan hjælpe nye projekter i gang. Det vil sige, at der er afsat midler til konsulent hjælp, webudvikling, man bliver en del af et netværk, der bliver tilknyttet forskning til projektet, og der følger et mindre beløb til etablering (mellem 25.000 til 85.000).
- Daglig leder: ???
Blandt én af de sidste fire findes den daglige leder, der på et forud bestemt timetal bliver tilknyttet projektet.

Projekttidsplan – forslag

Ved tilkendegivelse senest 1.12.2013, kan projektet forberedes fra 1.12. og opstartes pr. 1.4.2014

Step 1: første sæson (2014) inddrages: Trongaardskolen.

Step 2: anden sæson (2015) inddrages yderligere: Lindegaardsskolen og Lundtofte skole.

Step 3: tredje sæson (2016) inddrages yderligere to-tre skoler.

Kommunikation

- Haver til Maver udvikler en hjemmeside, hvor lokale projekter får deres egen side, så lokalt nyhedsstof kan kommunikeres.
- Forældreinformationsdag: forældre og børn inviteres til en dag, hvor de kan høre og se meget mere om hvad Haver til Maver på Dyrehavegaard er og kan.
- Introdag for lærerne: I foråret 2014 inden skolerne skal i gang i haverne inviteres de involverede lærere til en introdag i Haver til Maver på Dyrehavegaard, så de kan få meget mere at vide om projektets form, struktur, deres rolle og hvordan Haver til Maver passer ind i fagenes formål.

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 6 af 8

Referenceprojekter

Haver til Maver har eksisteret siden 2006. Alle børn der bor i Fredensborg kommune får i løbet af deres skoletid en sæson i Haver til Maver. Vi laver løbende evalueringer blandt de børn, forældre og lærere der er tilknyttet projektet og får generelt en meget positiv feedback.

I Odense har Haver til Maver netop afsluttet sin tredje sæson. Projektet i Odense ligger i et kolonihaveområde, og drives til dagligt af skolehaveleder og lærer Thomas Høgedal.

Gribskov kommune barslede i dette forår 2013 med et Haver til Maver projekt på Rabarbergården. Projektet fortsætter som minimum i de næste to sæsoner, hvor kommunen så skal evaluere og tage stilling til, om de fortsat skal støtte Haver til Maver Gribskov.

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 7 af 8

Budget

Budgettet for et Haver til Maver-projekt på Dyrehavegaard kan opstilles med en pilotpris med et budgeteksempel på 100 elever: Kr. 120.000 svarende til kr. 1.200 pr. elev pr sæson.

Haver til Maver lejer sig således ind på Dyrehavegaard og leje af jorden inkluderer toilet, vand og el. Landmanden på Dyrehavegaard vil blive kompenseret for de timer, han bliver inddraget til en fastsat timesats, der bliver aftalt mellem den lokale Haver til Maver og landmanden.

Et foreløbigt overslag til budget kan se således ud:

Etableringsbudget		år 2012		
Etableringsudgiften er den samme om du har 25 elever eller 200 elever				
Haverne		Antal	Pris	Kr. i alt:
jordleje				8.000,00
vandtank/palletank				1.800,00
Maskinstation		10	350,00	3.500,00
klargøring af jorden		20	250,00	5.000,00
udstyr				10.000,00
I alt				28.300,00
Køkken				
etablering af udekøkken				12.000,00
I alt				12.000,00
Naturvejledning - materialer				
		antal timer	à kr.	I alt udgift
Muldtoilet				10.000,00
Legeområde				6.000,00
Rådgivning udefra				3.000,00
I alt				10.000,00
Omkostninger til etablering af Haver til Maver til 1- 8 klasser				69.300,00
		år 1		

Punkt nr. 9 - Anmodning om optagelse af sag om Haver til Maver

Bilag 1 - Side 8 af 8

Driftsbudget

år 2012

Prisen er beregnet for to klasser*, som hver besøger Haver til Maver 18 gange på en sæson

Haverne

Planter og frø, markeringspinde og skilte m.m.
Maskinstation timer
klargøring af jorden
vedligehold af udstyr

I alt

Køkken

Råvarer til 8 madlavningsgange (4 per klasse)
vand og el
vedligehold

I alt

Vedligehold

naturvejledning
legeområde

Undervisning m.m.

Undervisningstimer
Medhjælper
Administration m.m.

I alt

Omkostninger til drift pr 1 år per klasse i alt

Antal	Pris	Kr. i alt:
		750,00
4	350,00	1.400,00
3	250,00	750,00
		500,00
		3.400,00
		2.000,00
		300,00
		250,00
		2.550,00
		500,00
		500,00
110	250,00	27.500,00
5	150,00	750,00
10	250,00	2.500,00
		31.750,00
		37.700,00
		år 1

*Der er i dette budget taget udgangspunkt i, at klasserne besøger stedet den samme dag.

Yderligere information

Vedhæftet er Haver til Mavers manual samt den forskningsrapport Institut for Uddannelse og Pædagogik udkom med i 2010. Der kan ydermere findes flere oplysninger på www.havertilmaver.dk.

Projektansøger og samarbejdspartnere kommer gerne til rådhuset for yderligere uddybning.

Ansøger:

Dyrehavegaard

v/Carsten Alexander Valentin

Trongaardsvej 12

2800 Kgs. Lyngby

Telefon 51 57 94 00

Email carsten@mollgaarden.dk

Punkt nr. 10 - Anmodning om optagelse af sag på dagsorden om andre eliteskoler end fodboldsskoler - for eks ballet

Gitte Kjær-Westermann ønsker følgende sag taget op i BUU og KFU

Nu får folkeskolens fodboldtalenter mulighed for at udfolde deres potentialer samtidig med, at de modtager den skoleundervisning, de også skal have. Lyngby-Taarbæk kommune har engageret sig i et elitesportssamarbejde med Lyngby Boldklub. Det er noget, vi hilser meget velkommen i Venstre.

Og vi er interesserede i, at det ikke kun skal være fodboldtalenterne, der får mulighed for at lade deres potentiale blomstre i fuldt flor. Vi vil gerne åbne op for at se på, om ikke vi også kunne give andre talenter i kommunen en lignende mulighed.

Lige nu åbner der sig sådan en mulighed indenfor eliteballetten, som faktisk får en lidt stedmoderlig behandling i Danmark i forhold til andre lande, fordi vi har koncentreret al vores ballet-energi omkring Den Kongelige Balletskole i København. Det er synd, mener Sanne Stanke, tidl. solodanserinde ved Den Kongelige Balletskole i København, såvel som ved andre balletscener i resten af verden, og ejer Hellerups Klassiske Ballet skole. Hun ønsker at højne standarden for ballet i Danmark, mener at Den Kongelige Balletskole i København mangler konkurrence og inspiration, og vil gerne lave en konkurrent til den. Hun argumenterer for, at fordi der kun findes den ene elite ballet skole i Danmark bliver standarden tilfældig (efter den til en hver tid siddende balletmesters subjektive præferencer) og ikke høj nok. Det ville svare til, at vi kun havde én seriøs fodboldklub i Danmark. Alle lande, vi normalt sammenligner os med, har seriøse balletskoler i de fleste større byer og dermed skal alle skolerne være mere 'på tæerne' (i bogstaveligste forstand ☺), for at dygtiggøre sig og der skabes større alsidighed i rekrutteringen fremfor ensidig satsning.

Sanne Stanke har derfor fået den idé at lave en tiltrængt og seriøs konkurrent til Den Kongelige Balletskole i Danmark i kommunalt regi, gerne med deltagelse af flere kommuner. Hun har allerede haft møder med Gentoftes borgmester Hans Toft om det, og jeg har talt med ham og også sendt en mail til både ham og Formand for Kultur- og Fritidsudvalget Eyvind Hesselbo om det.

Jeg er blevet tændt på idéen og synes, den er super spændende med en masse landsdækkende publicity muligheder for de kommuner, der indgår samarbejde omkring det her, for eks Gentofte og Lyngby-Taarbæk kommune. Særligt når vi nu i vores kommune åbner op for, at man kan have en elite fodboldskole. Hvorfor således ikke også en elite ballet skole. Det er jo også en måde at vise, at vi også interesserer os for kultur i vores kommune, og ikke kun for virksomheder, handel og anlæg. I vedhæftede bilag redegør Sanne Stanke nærmere for økonomien, der kan basere sig på både forældrebetaling og fonde, mens kommunerne bla stiller lokaler til rådighed.

Idéen er, at balletbørnene danser ballet 3 timer om dagen, ligesom de gør på Den Kongelige Balletskole i København, og derudover har de et normalt skoleskema, som i København varetages af Zahles, en privatskole, men i forhold til Sanne Stankes idé kunne det lige så godt være en kommuneskole. Måske kan folkeskolereformen også tænkes ind.

Punkt nr. 10 - Anmodning om optagelse af sag på dagsorden om andre eliteskoler end fodboldsskoler - for eks ballet

Bilag: Baggrund, Sanne Stanke skriver:

Der findes i Danmark en hel del balletskoler, især i hovedstadsområdet. Antallet alene vidner om den store interesse der er for at danse ballet, både blandt de helt små, blandt de unge og sågar voksne. Selvfølgelig er det ikke alle der ønsker en karriere som balletdanser, eller som har talentet herfor. I Sanne Stankes vurdering holder de fleste balletskoler en ret lav standard, og satser mere på mange elever og flotte kostumer. Hendes målsætning har været at undervise de elever, der er egnede til det, til det højeste niveau, og koncentrere mig om dansens og ballettens kerne. Her trækker hun på sine erfaringer fra mange år som balletdanser på meget højt niveau, især i udlandet.

Sanne Stanke kan i sin skole se at der er stor interesse fra eleverne selv for at gå så langt, det er muligt. Nogle af Sannes elever er da også fortsat på Det Kongelige Teaters balletskole, eller har fået ansættelse hos udenlandske kompagnier. Sanne Stankes Elite Kompagni har optrådt mange steder, bl.a. i Tokyo, Sydney og Bhutan. På grund af de fysiske og økonomiske rammer for hendes skole er der desværre en begrænsning for hvor mange af disse eliteelever skolen kan rumme, og hvor ofte og intensivt de kan tilbydes undervisning og færdiggøre deres uddannelse.

Der er en stor talentmasse af børn og unge på balletskolerne. Det Kongelige Teater foretrækker én bestemt type, og da teatret er ene om at tilbyde - og få statsstøtte til - en egentlig balletuddannelse betyder det, at en stor del børn og unge - som rent faktisk har talent men tilfældigvis ikke den stil eller det udseende den siddende balletmester går efter lige der - ikke kan komme videre med deres drøm i Danmark. Da der ikke findes andre steder disse unge kan henvende sig, medfører det at de søger til udlandet – eller opgiver. Dermed mister Danmark noget potentiale, som måske var unikt.

Det er Sannes drøm at oprette en decideret eliteskole, hvor de dygtigste elever kan få den nødvendige undervisning og oplæring, for at de kan fortsætte som professionelle balletdansere. Sanne har kontakt til flere dygtige balletinstruktører, både i Danmark og i udlandet, som har vist stor interesse for at undervise på en sådan skole. Lignende skoler findes allerede i vores nabolande, fx i Sverige og i mange store byer i Tyskland, og jeg har besøgt flere af dem for at udveksle erfaringer og ideer.

En del af skolens virke skal være større og mindre forestillinger, med et avanceret repertoire. Forestillingerne skal opføres på dansescener og teatre, med offentligt billetsalg, og tillige tilbydes skoler og institutioner. Repertoiret tænkes at bestå af både eksisterende og nye koreografier og forestillinger, målrettet det publikum der danses for. Jeg har kontakt til flere koreografer som er meget interesserede i at skrive til et sådant formål.

Før sommerferien har Sanne Stanke haft et par møder med Gentofte kommunes borgmester Hans Toft. Han var meget begejstret for ideerne og ville gerne hjælpe. Hendes tanke er at det måske kunne være interessant for nabokommuner at samarbejde om et projekt som dette – det er ikke set før i Danmark, og der vil formentlig være stor fokus på det, både i starten, og når der bliver opført forestillinger.

Rent praktisk har skolen behov for egnede træningslokaler, og tilgang til en scene til brug for prøver. Desuden et eller flere steder at opføre forestillinger.

Der vil naturligvis være nogle opstartsomkostninger til indretning af træningslokaler, hvorefter skolen skal drives hovedsagligt ved elevbetaling. Det er Sannes hensigt at søge fonde om tilskud til ekstra lærerlønninger. Fx. har jeg tænkt at søge Augustinus Fonden, Nordea-fonden, og Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond. Udgifter til større forestillinger finansieres via billetsalg. Det er i sagens natur vanskeligt at lægge et egentligt budget uden at kende de specifikke tal for husleje, varme osv.

På langt sigt kan man forestille sig at elever kommer fra resten af landet, og fra udlandet. At skolen opbygger et decideret kompagni.